

Съдържание

II Незаконодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ 1
- ★ Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 година за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници 36
- ★ Регламент (ЕС) 2022/2578 на Съвета от 22 декември 2022 година за създаване на механизъм за корекция на пазара с цел защита на гражданите на Съюза и икономиката от прекомерно високи цени 45
- ★ Делегиран регламент (ЕС) 2022/2579 на Комисията от 10 юни 2022 година за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на информацията, която по силата на член 8а от същата директива кандидатстващите за лиценз дружества трябва да предоставят в заявлението си ⁽¹⁾ 61
- ★ Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията от 17 юни 2022 година за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета с регулаторни технически стандарти за определяне на сведенията, която трябва да се предоставят в заявлението за лиценз за кредитна институция, и на пречките, които могат да възпрепятстват надзорните органи ефективно да упражняват надзорните си функции ⁽¹⁾ 64
- ★ Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2581 на Комисията от 20 юни 2022 година за определяне на технически стандарти за изпълнение за прилагането на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на предоставянето на информация в заявленията за лиценз на кредитна институция ⁽¹⁾ 86

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

- ★ Решение № 2/2022 на Комитета по СИП, създаден съгласно Временното споразумение за икономическо партньорство между Гана, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна от 30 ноември 2022 година относно приемането на Процедурния правилник за уреждане на спорове [2022/2582] 103
-

Поправки

- ★ Поправка на Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г.) 112
- ★ Поправка на Решение (ЕС) 2022/2417 на Съвета от 26 юли 2022 година за сключване от името на Европейския съюз на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари (ОВ L 318, 12.12.2022 г.) 113
- ★ Поправка на Решение (ЕС) 2022/2435 на Съвета от 26 юли 2022 година за сключването от името на Европейския съюз на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за автомобилния превоз на товари (ОВ L 319, 13.12.2022 г.) 114

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2576 НА СЪВЕТА

от 19 декември 2022 година

относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Непровокираната и неоправдана агресивна война на Руската федерация срещу Украйна и безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Руската федерация за държавите членки застрашават сигурността на доставките на Съюза и неговите държави членки. В същото време използването на доставките на газ като оръжие и манипулирането на пазарите от страна на Руската федерация чрез умишлено прекъсване на газовите потоци доведоха до рязко покачване на цените на енергията в Съюза, застрашвайки не само неговата икономика, но и сериозно подкопавайки сигурността на доставките.
- (2) Това изисква силен и координиран отговор от страна на Съюза, за да се защитят неговите граждани и икономика от прекомерни и манипулирани пазарни цени и да се гарантира, че газът достига до всички нуждаещи се потребители през границите, включително в ситуации на недостиг на газ. За да се намали зависимостта от доставките на природен газ от Руската федерация и да се понижат прекомерните цени, от решаващо значение е по-добрата координация на покупките на газ от външни доставчици.
- (3) Съгласно член 122, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съветът (ДФЕС), по предложение на Комисията и в дух на солидарност между държавите членки, може да вземе решение за предприемане на съобразени с икономическата ситуация мерки и по-конкретно при възникване на сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, а именно в областта на енергетиката. Високият риск от пълно спиране на доставките на газ от Русия и изключително голямото увеличение на цените на енергията, които подкопават икономиката на Съюза, представляват такива сериозни затруднения.
- (4) В своето съобщение от 18 май 2022 г., озаглавено „План за REPowerEU“ Комисията обяви създаването на платформа на ЕС за закупуване на енергия заедно с държавите членки за съвместно закупуване на газ, втечен природен газ (ВПГ) и водород. Това обявление беше одобрено от Европейския съвет на 30 и 31 май 2022 г. Като част от плана REPowerEU Комисията представи и стратегията на ЕС за външно енергийно ангажиране, в която се обяснява как Съюзът подкрепя глобален, чист и справедлив енергиен преход, за да се гарантира устойчива, сигурна и достъпна енергия, включително чрез диверсифициране на енергийните доставки на Съюза, по-специално чрез договаряне на политически ангажименти със съществуващи или нови доставчици на газ за увеличаване на доставките на газ, като по този начин се заменят руските доставки на газ за Европа.

- (5) Платформата на ЕС за закупуване на енергия може да играе ключова роля в търсенето на взаимноизгодни партньорства, които допринасят за сигурността на доставките и водят до по-ниски цени на вноса на газ, закупен от трети държави, като се използва пълноценно колективната тежест на Съюза. Засилването на международните контакти с доставчиците на газ (както по газопроводи, така и чрез ВПП), както и с бъдещите доставчици на чист водород е от съществено значение за тази цел. По-специално, една по-тясна координация с държавите членки и между тях по отношение на трети държави чрез платформата на ЕС за закупуване на енергия ще гарантира, че колективната тежест на Съюза е по-ефективна.
- (6) Тъй като продължават да са налице сериозни затруднения за гарантиране на сигурността на доставките, съвместното закупуване следва да спомогне за осигуряването на по-равнопоставен достъп на предприятията в държавите членки до нови или допълнителни източници на газ и да спомогне, в полза на крайните потребители, за осигуряването на по-ниски цени от онези, които иначе биха се прилагали за отделно закупуваните газ чрез доставчика на услуги.
- (7) Съвместното закупуване би могло да доведе до предоставяне на по-благоприятно третиране или подкрепа за доставките на газ от възобновяеми източници, като биометан и водород, доколкото те могат безопасно да бъдат вкарани в газовата система, както и за доставката на газ, който в противен случай би бил изпускан в атмосферата или изгарян във факел. При липсата на официално правно изискване във всяка съответна юрисдикция предприятията, сключващи договори съгласно настоящия регламент, ще бъдат в състояние да използват отчетната рамка 2.0 на Партньорството за метан при добива на нефт и газ на ООН за измерване, докладване и проверка на емисиите на метан по веригата на доставки Съюза.
- (8) Новият механизъм, разработен съгласно настоящия регламент, следва да се състои от две стъпки. Като първа стъпка предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, ще обединят своето търсене на газ чрез доставчик на услуги, с който Комисията е сключила договор. Това би позволило на доставчиците на газ да представят оферти въз основа на големи общи обеми, вместо въз основа на много по-малки оферти до купувачи, които се обръщат към тях поотделно. Като втора стъпка предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, могат да сключват договори за закупуване на газ, поотделно или в координация с други, с доставчици или производители на природен газ, удовлетворяващи обединеното търсене.
- (9) Тъй като продължават да са налице сериозни затруднения за гарантиране на сигурността на доставките, обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да способстват за осигуряването на по-равнопоставен достъп на предприятията в държавите членки до нови или допълнителни източници на газ, и да спомогне, в полза на крайните потребители, за осигуряването на по-ниски цени от онези, които иначе биха се прилагали за предприятията, закупуващи газ чрез доставчика на услуги. Възможността за много ограничена форма на съвместно закупуване на газ за целите на балансирането вече е включена в предложението на Комисията за регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород. Това предложение обаче датира отпреди агресивната война на Руската федерация срещу Украйна. Освен това в същото предложение не е включено подробно понятие, което се отнася само до много специфичните нужди на операторите на преносни системи от балансираща енергия. Тъй като е необходимо незабавно и много по-всеобхватно решение на проблема с липсващите структури за координирано закупуване на газ, е целесъобразно да се предложи временно бързо решение.
- (10) Следователно обединяването на търсенето и съвместното закупуване биха могли да укрепят солидарността на Съюза при закупуването и разпределението на газ. В дух на солидарност съвместното закупуване следва да подкрепя по-специално предприятията, които преди това са закупували газ само или предимно от руски доставчици, като им помага да получат доставки от алтернативни доставчици на природен газ при изгодни условия в резултат на обединяването на търсенето и съвместното закупуване.
- (11) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да спомогнат за запълването на съоръженията за съхранение на газ в настоящата извънредна ситуация, в случай че повечето от европейските съоръжения за съхранение на газ бъдат изчерпани след предстоящата зима. Освен това тези мерки следва да способстват за по-координираното закупуване на газ в дух на солидарност.
- (12) Поради това е необходимо в спешен порядък и с временен характер да се организират бързо обединяване на търсенето и съвместно закупуване. По този начин ще може бързо да се определи доставчик на услуги, което ще даде възможност за обединяване на търсенето. Доставчикът на услуги, с който Комисията е сключила договор, ще има само няколко основни функции, а процесът, който организира, ще има задължителни елементи само по отношение на участието в обединяването на търсенето, но на този етап няма да включва задължителна координация на договорните условия или задължение за представяне на обвързващи оферти за закупуване на газ чрез него.

- (13) Не следва да се въвежда изискване предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, да закупуват газ чрез доставчика на услуги, като сключват договори за доставка на газ или меморандуми за разбирателство с доставчиците или производителите на газ, които удовлетворяват обединеното търсене. Въпреки това предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, настоятелно се насърчават да проучат форми на сътрудничество, които са съвместими със законодателството в областта на конкуренцията, и да използват доставчика на услуги, за да се възползват пълноценно от ползите на съвместното закупуване. Следователно може да се разработи механизъм, обслужващ доставчика на услуги и участващите предприятия, в който да се определят основните условия, при които участващите предприятия поемат ангажимент да закупят газ, съответстващ на обединеното търсене.
- (14) Важно е Комисията и държавите членки да имат ясна представа за планираните и сключените договори за доставка на газ в целия Съюз, за да се прецени дали са постигнати целите за сигурност на доставките и енергийна солидарност. Поради това предприятията или органите на държавите членки следва да информират Комисията и държавите членки, в които са установени тези предприятия, за големи планирани покупки на газ над 5 TWh/година. Това следва да се прилага по-специално за основната информация относно нови или подновени договори. Комисията следва да има право да отправя препоръки към предприятията за природен газ или органите на съответните държави членки, по-специално когато по-нататъшната координация би подобрила функционирането на съвместното закупуване или когато обявяването на търг за закупуване на газ или планираните покупки на газ могат да имат отрицателно въздействие върху сигурността на доставките, международния пазар или енергийната солидарност. Отправянето на препоръка не следва да възпрепятства предприятията за природен газ или органите на съответните държави членки междуременно да продължат преговорите.
- (15) Държавите членки следва да подпомагат Комисията при оценката на това дали съответните покупки на газ повишават сигурността на доставките в Съюза и дали са съвместими с принципа на енергийна солидарност. Поради това следва да се създаде *ad hoc* управителен съвет, съставен от представители на държавите членки и на Комисията, който да подпомага координацията на тази оценка.
- (16) Процесът на обединяване на търсенето за целите на съвместното закупуване следва да се извършва от подходящ доставчик на услуги. Поради това Комисията следва да сключи договор с доставчик на услуги чрез процедура за възлагане на поръчка в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, който разполага със способността да разработи подходящ информационно-технологичен инструмент („ИТ инструмент“) и да организира процеса на обединяване на търсенето. От участниците в съвместното закупуване могат да се събират такси за покриване на оперативните разходи.
- (17) При разпределянето на правата за достъп до предлагането между предприятията, участващи в обединяването на търсенето, доставчикът на услуги следва да прилага методи, които не дискриминират по-малките и по-големите участници в обединяването на търсенето и които следва да са справедливи, независимо от количествата газ, поискани от отделните предприятия. Например доставчикът на услуги следва да разпределя правата за достъп пропорционално на количествата газ, които отделните предприятия са декларирали, че купуват за дадения срок за доставка и местоназначение. Това може да е от значение в случаите, когато предлагането не съответства в достатъчна степен на търсенето на пазара на Съюза.
- (18) Обединяването на търсенето и закупуването на природен газ са сложни процеси, които трябва да отчитат различни елементи, които не се ограничават до цените, но включва и обемите, точките на доставка и други параметри. Поради това избраният доставчик на услуги следва да има необходимото ниво на опит при управлението и обединяването на закупуването на природен газ или свързаните услуги на равнището на Съюза. Освен това, обединяването на търсенето и закупуването на природен газ са изключително важни за гарантирането на сигурността на доставките на газ и запазването на принципа на енергийна солидарност в Съюза.
- (19) Защитата на чувствителната търговска информация е от първостепенно значение, когато информацията се предоставя на Комисията, членовете на *ad hoc* управителния съвет или на доставчика на услуги, който внедрява или управлява ИТ инструмента за обединяване на търсенето. Поради това Комисията следва да прилага ефективни инструменти за

(¹) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

защита на тази информация срещу неразрешен достъп и рискове за киберсигурността. Всички лични данни, които могат да бъдат обработвани в рамките на обединяването на търсенето и съвместното закупуване, следва да се обработват в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ и Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾.

- (20) Съвместното закупуване би могло да приеме различни форми. То би могло да се осъществява чрез търгове или тръжни процедури, организирани от доставчика на услуги, който обединява търсенето на предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, за да може евентуално да подбере подходящи оферти от доставчиците или производителите на природен газ чрез използването на ИТ инструмент.
- (21) Една от целите на обединяването на търсенето и съвместното закупуване е да се намали рискът от ненужно увеличение на цените, предизвикано от предприятия, кандидатстващи за един и същ транс газ. Дали цялостните ползи от съвместното закупуване облагодетелстват крайните потребители зависи в крайна сметка от решенията на самите предприятия. Големите предприятия следва да бъдат ограничавани, дори ако могат да продават газа на по-високи цени. Предприятията, които се ползват от по-ниски цени за закупуване на газ чрез съвместно закупуване, следва да прехвърлят тези ползи на потребителите. Прехвърлянето на по-ниските цени би било важен показател за успеха на съвместното закупуване, тъй като е от решаващо значение за потребителите.
- (22) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да бъдат отворени за предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза. По-специално, промишлените потребители, които използват интензивно газ в производствените си процеси, например производителите на торове, стомана, керамика и стъкло могат също да се възползват от съвместното закупуване, като им се даде възможност да обединят търсенето си, да сключват договори за доставка на газ и товари с ВПП и да структурират доставките съобразно конкретните си нужди. Процесът на организиране на съвместното закупуване следва да има прозрачни правила относно присъединяването към него и следва да се гарантира неговата откритост.
- (23) Съюзът е обявил за своя политическа цел допускането на Западните Балкани и трите асоциирани държави от Източното партньорство до участие в обединяването на търсенето и съвместното закупуване. Поради това на предприятия, установени в договарящите се страни от Енергийната общност, следва да бъде разрешено да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, установени с настоящия регламент, при условие че са налице необходимите договорености.
- (24) Необходимо е да се намали зависимостта на Съюза от газ, доставян от Руската федерация. Предприятията, контролирани от Руската федерация или от руски физически или юридически лица, или предприятията, спрямо които се прилагат ограничителни мерки на Съюза, установени въз основа на член 215 от ДФЕС, или които са притежавани или контролирани от друго физическо или юридическо лице, образувание или орган, което подлежи на такива ограничителни мерки, поради това следва да бъдат изключени от участие в съвместно закупуване, както и от организиране на процеса на съвместно закупуване.
- (25) За да не бъде изложена на риск целта за диверсификация от газа, доставян от Руската федерация и да не бъде тази цел застрашена поради участието в обединяването на търсенето и съвместното закупуване на предприятия или други органи, контролирани от руски физически или юридически лица или предприятия, установени в Руската федерация, участието на тези образувания също следва да бъде изключено.
- (26) Освен това, природният газ с произход от Руската федерация следва да не подлежи на съвместно закупуване. За тази цел природният газ, който влиза в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност през определени входни пунктове, следва да не подлежи на съвместно закупуване, тъй като е вероятно именно през тези входни пунктове в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност да влезе природен газ с произход от Руската федерация.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (27) Участниците в съвместното закупуване на газ може да се нуждаят от финансови гаранции, ако някое от предприятията не е в състояние да плати за крайния договорен обем. Държавите членки или други заинтересовани страни могат да предоставят финансова подкрепа, включително гаранции, на участниците в съвместното закупуване. Предоставянето на финансова помощ следва да се извършва в съответствие с правилата за държавна помощ на Съюза, включително временната рамка при кризи, приета от Комисията на 23 март 2022 г., изменена на 28 октомври 2022 г., когато е приложимо.
- (28) Запълването на съоръженията за съхранение на газ е от жизненоважно значение за гарантиране на сигурността на доставките в Съюза. Поради спада в доставките на природен газ от Руската федерация държавите членки могат да се сблъскат с предизвикателства при запълването на съоръженията за съхранение на газ, за да се гарантира сигурността на доставките на газ за зимата на 2023/2024 г., както е предвидено в Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾. Използването на предоставената от доставчика на услуги възможност за обединяване на търсенето би могло да помогне на държавите членки за смекчаването на тези предизвикателства. То би могло, в рамките на правото в областта на конкуренцията, по-специално да подкрепи координираното управление на запълването и съхранението с оглед на следващия сезон на запълване, като се избегнат прекомерните ценови пикове, причинени, наред с другото, от некоординирано запълване на съоръженията за съхранение.
- (29) За да се гарантира, че съвместното закупуване допринася за запълването на съоръженията за съхранение на газ в съответствие с междинните цели, определени в Регламент (ЕС) 2022/1032, държавите членки следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ под тяхна юрисдикция използват процеса, организиран от доставчика на услуги, като възможно средство за постигане на целите за запълване.
- (30) Регламент (ЕС) 2022/1032 изисква от държавите членки да запълнят своите съоръжения за съхранение на газ до 90 % до 1 ноември 2023 г. Тази цел е по-висока от целта за 1 ноември 2022 г. (80 %). Съвместното закупуване би могло да помогне на държавите членки да постигнат тази нова цел. В изпълнение на тази цел държавите членки следва да изискват от националните предприятия да използват доставчика на услуги за обединяване на търсенето с достатъчно големи количества газ, за да се намали рискът техните съоръжения за съхранение на газ да не могат да бъдат запълнени. Държавите членки следва да изискват от своите предприятия да включат в процеса на обединяване на търсенето обеми от най-малко 15 %, от техния целеви обем за запълване на съоръженията за следващата година, което се равнява на около 13,5 млрд. куб. метра за ЕС като цяло. Държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ на своя територия следва да участват в процеса на обединяване на търсенето с обеми, еквивалентни на 15 % от задълженията им за споделяне на тежестта съгласно член 6в от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾.
- (31) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване не определят управлението на съоръженията за съхранение на газ, включително стратегическите съоръжения за съхранение на газ, и не засягат регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕС) 2022/1032.
- (32) С цел ефективно използване на съвместното закупуване и сключване на споразумения за газ с доставчици, предлагащи газ на доставчика на услуги, предприятията следва да могат да координират условията за закупуване, като например обеми, цена на газа, точки и време на доставка, в рамките на правото на Съюза. Предприятията, които участват в консорциум за закупуване на газ, следва обаче да гарантират, че пряко или непряко обменената информация е ограничена до строго необходимото за постигане на преследваната цел, в съответствие с член 101 от ДФЕС. Освен това разпоредбите за прозрачност и управление от настоящия регламент следва да гарантират, че договорите на консорциума за закупуване не застрашават сигурността на доставките или енергийната солидарност, по-специално когато държавите членки участват пряко или непряко в процеса на закупуване.
- (33) Въпреки че може да бъде сформиран повече от един консорциум за закупуване на газ, най-ефективният вариант би бил да се създаде единен консорциум за закупуване на газ, обхващащ възможно най-голям брой предприятия, който да обедини търсенето чрез доставчика на услуги и да бъде проектиран по начин, който да е съвместим с правото на Съюза в областта на конкуренцията. Освен това обединяването на усилията в единен консорциум за закупуване на газ следва да доведе до засилване на преговорната мощ на Съюза на пазара и да даде възможност за изгодни условия, които трудно биха били постигнати от по-малките предприятия или в случай на разпокъсани действия.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ, ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

- (34) Създаването и дейността на консорциуми за закупуване на газ съгласно настоящия регламент следва да се осъществява в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията, приложими с оглед на настоящите извънредни пазарни обстоятелства. Комисията посочи, че е готова да подпомага предприятията при проектирането на такъв консорциум за закупуване на газ и да издаде решение съгласно член 10 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета ⁽⁶⁾ относно неприложимостта на членове 101 и 102 от ДФЕС, ако съответните предпазни мерки бъдат включени и спазвани. Комисията също така заяви готовността си да предостави неофициални насоки, доколкото участващите предприятия в други консорциуми са изправени пред несигурност по отношение на оценката на един или повече елементи от своите договорености за съвместно закупуване съгласно правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- (35) В съответствие с принципа на пропорционалност мерките по отношение на обединяването на търсенето и съвместното закупуване не надхвърлят необходимото за постигане на своята цел, тъй като посочените мерки ще се прилагат на доброволна основа, с ограничено изключение по отношение на задължителното участие в обединеното търсене за целите на запълването на съоръженията за съхранение на газ, а частните предприятия ще останат страни по договорите за доставка на газ, сключени в рамките на съвместното закупуване.
- (36) За да се оптимизира капацитетът за усвояване на съоръженията за ВПГ на Съюза и използването на съоръженията за съхранение на газ, са необходими по-строги договорености за прозрачност и организиран пазар, улесняващ вторичната търговия с капацитет за съхранение на газ и капацитет на съоръженията за ВПГ, подобни на съществуващите за пренос на газ по тръбопроводи. Това е особено важно при извънредни ситуации и промени в газовите потоци от транспортиран по тръбопроводи газ от Руската федерация към ВПГ. Предложенията на Комисията за Директива относно общите правила за вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород и за Регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород съдържат разпоредби в този смисъл. Ранното установяване на тези разпоредби като част от реакцията при кризи е от решаващо значение за използването на съоръженията за ВПГ и съоръженията за съхранение на газ с по-голяма ефективност и с необходимата прозрачност. По отношение на общоевропейските платформи за прозрачност държавите членки следва да могат да използват съществуващите платформи на Съюза за прозрачност за съоръжения за ВПГ и съоръжения за съхранение на газ, за да се гарантира бързото прилагане на настоящия регламент. Що се отнася до платформата за резервиране на вторичен капацитет, операторите на съоръжения за ВПГ и на съоръжения за съхранение на газ следва да могат да използват съществуващите си платформи, като ги обогатяват с необходимите компоненти.
- (37) По отношение на дългосрочното резервиране на капацитет за пренос на газ, съществуващите правила за управление на претоварването предвиждат процедури „използваш или губиш“. Те обаче са бавни, тъй като отнемат най-малко шест месеца преди да дадат резултат, и изискват минаване през тежки административни процедури от страна на националните регулаторни органи. Поради това тези правила следва да бъдат укрепени и опростени, за да предоставят на операторите на газопрееносни системи инструменти за бързо реагиране на промените в газовите потоци и за справяне с евентуални претоварвания. По-специално новите правила биха могли да ускорят предлагането на пазара на свободен дългосрочен капацитет, който в противен случай би останал неизползван, което ще направи използването на газопроводите по-ефективно.
- (38) Операторите на преносни системи следва да анализират наличната информация относно използването на преносната мрежа от ползвателите на мрежата и следва да определят дали е налице недостатъчно използване на договорения гарантиран капацитет. Недостатъчното използване следва да се определи като ситуация, при която ползвател на мрежата е използвал или е предложил средно на пазара по-малко от 80 % от резервирания гарантиран капацитет през последните 30 дни. В случай на недостатъчно използване операторът на преносна система следва да публикува наличния капацитет за следващия месечен търг и впоследствие да го предложи на него. Като алтернатива, националните регулаторни органи следва да могат да решат вместо това да използват механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“. В този случай механизмът следва да се прилага за всички точки на междусистемно свързване, независимо дали са претоварени или не.
- (39) Дружествата, които закупуват газ или предлагат доставка на газ до предварително определени местоназначения чрез съвместно закупуване, следва да осигурят капацитет за пренос от точките на доставка на газ до местоназначението им. Приложимите правила на вътрешния пазар, включително кодексите за газопрееносната мрежа, способстват за осигуряването на капацитет за пренос. Националните регулаторни органи, операторите на газопрееносни системи,

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1).

операторите на съоръжения за ВПП и операторите на съоръжения за съхранение на газ, както и платформите за резервиране следва да проучат възможностите за по-добро използване на инфраструктурата по достъпен начин, като разгледат възможността за разработване на нови продукти с капацитет за пренос, които осъществяват връзка между точките на междусистемно свързване, съоръженията за ВПП и съоръженията за съхранение на газ в рамките на ЕС, като същевременно се спазват приложимите правила на вътрешния пазар, по-специално Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията (7).

- (40) Въпреки че извънредните кризисни обстоятелства доведоха до промени в моделите на потоците в европейските газови мрежи, което от своя страна доведе до високи такси за преговаряне в някои точки на междусистемно свързване в Съюза, в диалог със съответните регулаторни органи на засегнатите държави членки биха могли да се намерят гъвкави възможности в рамките на съществуващите правила, при целесъобразност със съдействието на Комисията.
- (41) Нахлуването на Руската федерация в Украйна доведе до голяма несигурност и смущения на европейските пазари на природен газ. В резултат на това през последните месеци тези пазари бяха повлияни от несигурността на доставките, и тази несигурност трансформира произтичащите пазарни очаквания в изключително високи и нестабилни цени на природния газ. Това от своя страна оказва допълнителен натиск върху участниците на пазара и подкопа гладкото функциониране на енергийните пазари на Съюза.
- (42) С Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (8) се определят правила за гарантиране на правилното функциониране на местата на търговия, на които се търгуват и стокови деривати върху енергоносители. В посочената директива се предвижда, че държавите членки трябва да изискват от регулирания пазар да разполага с механизми за гарантиране на коректно и по установения ред функциониране на финансовите пазари. Тези механизми обаче нямат за цел да ограничат ценовата променливост в рамките на деня и не успяха да предотвратят случаите на изключителна нестабилност, наблюдавани на пазарите на газови и електроенергийни деривати.
- (43) Като се имат предвид трудностите, пред които са изправени участниците на пазара на местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, и неопложната необходимост да се гарантира, че пазарите на енергийни деривати продължават да изпълняват ролята си за задоволяване на нуждите от хеджиране на реалната икономика, е целесъобразно да се изисква от местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, да създадат временни механизми за управление на нестабилността в рамките на деня, за да позволят по-ефективно потискане на прекомерните колебания на цените. За да се гарантира, че такива механизми се прилагат за най-ликвидните договори, те следва да се прилагат за стокови деривати върху енергоносители, чийто падеж не надвишава 12 месеца.
- (44) Местата на търговия, предлагащи стокови деривати върху енергоносители, често допускат за участие различни енергийни дружества от всички държави членки. Тези енергийни дружества разчитат в голяма степен на дериватите, търгувани на такива места на търговия, за да гарантират доставките на газ и електроенергия от решаващо значение в целия Съюз. Поради това прекомерните колебания на цените на местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, засягат дейността на енергийните посредници в целия Съюз, като в крайна сметка оказват неблагоприятно въздействие и върху крайните потребители. Поради това, в дух на солидарност между държавите членки, следва да се осъществи координация на изпълнението и прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, за да се гарантира, че операторите, които са от съществено значение за сигурността на енергийните доставки във всички държави членки, се ползват от предпазни мерки срещу големи колебания в цените, които са във вреда на продължаването на тяхната стопанска дейност, което би било във вреда и за крайните потребители.
- (45) Механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня следва да гарантират, че се предотвратяват прекомерните колебания в цените в рамките на деня на търговия. Тези механизми следва да се основават на наблюдаваната пазарна цена на редовни интервали от време. Предвид голямото разнообразие от инструменти на пазарите на енергийни деривати и особеностите на местата на търговия, свързани с такива инструменти, механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня следва да бъдат адаптирани към особеностите на тези инструменти и пазари. Поради това ценовите ограничения следва да се определят от местата на търговия, като се вземат предвид особеностите на всеки съответен стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност.

(7) Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопроводни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (ОВ L 72, 17.3.2017 г., стр. 1).

(8) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- (46) При определяне на цената на отваряне за целите на определянето на първата референтна цена през деня на търговия, мястото на търговия следва да приложи обичайно използваната от него методика за определяне на цената, на която започва да се търгува даден сток дериват върху енергоносител в началото на деня на търговия. При определяне на началната цена след всяко прекъсване на търговията, което може да настъпи през деня на търговия, мястото на търговия следва да прилага методиката, която счита за най-подходяща за гарантиране на възобновяването на търговията при установения ред.
- (47) Местата на търговия следва да могат да прилагат механизма за управление на нестабилността в рамките на деня или като го интегрират в своите механизми за временно преустановяване на търговията, които вече са въвели в съответствие с Директива 2014/65/ЕС, или като допълнителен механизъм.
- (48) За да се гарантира прозрачност при функционирането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, който те прилагат, местата на търговия следва да оповестяват публично без ненужно забавяне описание на неговите общи характеристики, винаги когато се прави изменение. За да се гарантира обаче справедлива и нормално протичаща търговия, от местата на търговия не следва да се изисква да публикуват всички технически параметри на въведения от тях механизъм.
- (49) Когато събраната от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) информация относно прилагането на механизма за управление на нестабилността от местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители в Съюза сочи, че е необходима по-голяма последователност при прилагането на механизма, за да се гарантира по-ефективно управление на прекомерната нестабилност на цените в целия Съюз, Комисията следва да може да определи еднакви условия за прилагането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, като честотата, с която се подновяват ценовите граници, или мерките, които трябва да се предприемат, ако търговията се премести извън тези ценови граници. Комисията следва да може да вземе предвид особеностите на всеки сток дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност.
- (50) За да се даде достатъчно време на местата на търговия устойчиво да изградят механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, както е посочено в настоящия регламент, на местата на търговия следва да се предостави срок до 31 януари 2023 г., за да създадат посочения механизъм. За да се гарантира, че местата на търговия са в състояние бързо да се справят с прекомерни колебания на цените дори преди създаването на този механизъм, те следва да разполагат с предварителен механизъм, който като цяло може да постигне същата цел като механизма за управление на нестабилността в рамките на деня.
- (51) Задълженията и ограниченията, наложени на местата на търговия и търговците с механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, не надхвърлят необходимото, за да се даде възможност на енергийните дружества да продължат да участват на пазарите на газ и електроенергия и да посрещнат нуждите си от хеджиране, като по този начин се допринася за сигурността на енергийните доставки за крайните потребители.
- (52) За да се гарантира ефективното прилагане на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, компетентните органи следва да упражняват надзор върху тяхното прилагане от местата на търговия и да докладват редовно на ЕОЦКП за това прилагане. За да се осигури последователно прилагане на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, компетентните органи следва също така да гарантират, че различията в прилагането на същите механизми от местата на търговия са надлежно обосновани.
- (53) За да се преодолеят потенциалните различия в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня между държавите членки и въз основа на докладите, представени от компетентните органи, ЕОЦКП следва да координира действията на компетентните органи на държавите членки и да документира всички различия, наблюдавани по отношение на начина, по който механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня се прилагат от местата на търговия в различните юрисдикции в рамките на Съюза.

- (54) Предвид безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Руската федерация и продължаващия риск от по-нататъшни внезапни прекъсвания на доставките Съюзът е изправен пред неотложната необходимост да диверсифицира доставките си на газ. Пазарът на ВПП за Европа обаче все още е в процес на възникване и е трудно да се оцени точността на цените, които преобладават на този пазар. За да се получи точна, обективна и надеждна оценка на цената на доставките на ВПП за Съюза, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER), създадена с Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾ следва да събира всички пазарни данни за ВПП, които са необходими за изготвянето на оценка на дневната цена на ВПП.
- (55) Оценката на цената следва да се извършва въз основа на всички сделки, отнасящи се до доставките на ВПП за Съюза. ACER следва да бъде оправомощена да събира тези пазарни данни от всички участници, извършващи доставки на ВПП за Съюза. Всички такива участници следва да бъдат задължени да докладват на ACER всички свои пазарни данни за ВПП в реално време до степента, до която го позволяват технологиите, или след сключването на сделка, или след подаването на оферта „купува“ или „продава“ за сключване на сделка. Оценката на цената на ACER следва да включва най-пълния набор от данни, включително цените по сделките, а считано от 31 март 2023 г. и цените на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПП за Съюза. Ежедневното публикуване на тази обективна оценка на цената и на спреда, установен в сравнение с други референтни цени на пазара под формата на референтен показател за ВПП, проправя пътя за доброволното му възприемане от участниците на пазара като референтната цена в техните договори и сделки. След като бъдат установени, оценката на цената на ВПП и референтният показател за ВПП биха могли също така да се превърнат в референтен лихвен процент за договори за деривати, използвани за хеджиране на цената на ВПП, или разликата в цената между цената на ВПП и цените на другите видове газ. Предвид спешната необходимост да се въведе оценката на цената на ВПП, първото публикуване на тази оценка следва да се извърши не по-късно от 13 януари 2023 г.
- (56) Настоящите правомощия, предоставени на ACER с Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията⁽¹¹⁾ (наричани по-нататък заедно „REMIT“), не са достатъчни за създаването на пълен и всеобхватен набор от данни за всички доставки на ВПП за Съюза. Такъв всеобхватен и пълен набор от данни за оценка на дневната цена обаче е необходим, за да може Съюзът да управлява, в дух на солидарност, своите политики за възлагане на обществени поръчки за международния внос на ВПП, по-специално по време на продължаващата кризисна ситуация. Съответните данни и информация относно договорите за ВПП също са необходими, за да се гарантира наблюдението на ценовите развития, както и да се извършва контрол на качеството на данните и осигуряване на качеството. Този *ad hoc* инструмент следва да позволи на ACER да събира всички пазарни данни, необходими за изготвянето на цялостна и представителна оценка на цената на доставките на ВПП за Съюза.
- (57) Въпреки че установяването на оценка на дневната цена на ВПП и на референтен показател за ВПП с постоянен характер на по-късен етап следва да бъде включено в едно по-всеобхватно преразглеждане на REMIT, настоящата кризисна ситуация изисква временни спешни действия още сега, за да се преодолеят непосредствените сериозни затруднения при доставките и точното ценообразуване на доставките на ВПП за Съюза, докато не бъде прието такова преразглеждане на REMIT в съответствие с обикновената законодателна процедура.
- (58) За да се повиши незабавно прозрачността на цените и сигурността на планирането на пазара за внос на ВПП, следва да се уточни, че съответният набор от данни следва да включва както информация за цената и количеството на приключените сделки за ВПП, цени и количества на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПП в Съюза, така и ценовата формула в дългосрочния договор, от която произтича цената, ако е приложимо.
- (59) Участниците на пазара на ВПП, които имат задължение за докладване, следва да бъдат определени като участници в покупката или продажбата на товари с ВПП, предназначени за доставка в Съюза. За тези участници на пазара на ВПП следва да важат задълженията и забраните, приложими за участниците на пазара в съответствие с REMIT.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни (ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 121).

- (60) ACER, в сътрудничество с Комисията, следва да разполага с широк мандат за уточняване на качеството и съдържанието на пазарните данни, които събира, за да определи оценката на дневната цена за доставките на ВПП в Съюза. Тя следва също така да разполага с широко право на преценка при избора на предпочитания от нея протокол за предаване. За да се постигне възможно най-високо качество на пазарните данни, които трябва да се докладват, ACER следва да разполага с правомощието да определя всички параметри на пазарните данни, които следва да ѝ бъдат докладвани. Тези параметри следва да включват, без да се ограничават до тях, референтните единици, в които се отчитат данните за цените, референтните единици, в които се отчитат количествени данни, оставашото време до падежа на сделката или данните преди сделката от офертите „купува“ и „продава“, както и протоколите за предаване, които да се използват за предаване на необходимите данни на ACER.
- (61) ACER следва също така да определи използваната от нея методика за изготвяне на оценка на дневната цена на ВПП и референтен показател за ВПП, както и процеса за редовен преглед на тази методика.
- (62) Оценката на цената, публикувана съгласно настоящия регламент, следва да осигури повече прозрачност за държавите членки и другите участници на пазара относно преобладаващата цена на вноса на ВПП в Европа. По-голямата прозрачност на цената на свой ред следва да позволи на държавите членки и на частните субекти, установени в Съюза, да действат по по-информиран и координиран начин при закупуването на ВПП на световните пазари и по-специално при използването на доставчика на услуги. По-добрата координация при закупуването на ВПП следва да даде възможност на държавите членки да предотвратят напдаването помежду си или офертирането на цени, които не са в съответствие с преобладаващата пазарна цена. Поради това оценките на цените и референтните спредове, публикувани съгласно настоящия регламент, са от решаващо значение за постигането на по-голяма солидарност между държавите членки при възлагането на поръчки за ограничени доставки на ВПП.
- (63) Задължението на пазарните оператори да предоставят на ACER информация относно сделките с ВПП е необходимо и пропорционално за постигане на целта да се даде възможност на ACER да установи референтен показател за ВПП, като по-специално то съответства на съществуващите задължения на пазарните оператори съгласно REMIT и ACER за запазване поверителността на чувствителната търговска информация.
- (64) В допълнение към механизмите за временно преустановяване на търговията и референтния показател за ВПП са налични и други интервенции, включително временен динамичен ценови коридор, поискан в заключенията на Европейския съвет от 20 и 21 октомври 2022 г., като се вземат предвид следните предпазни мерки: той следва да се прилага за сделки с природен газ във виртуалната търговска точка Title Transfer Facility (TTF), чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.; други центрове за търговия с газ в Съюза могат да бъдат свързани с коригираната спот цена на TTF чрез временен динамичен ценови коридор; и това следва да не засяга извънборсовите сделки с газ, да не застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза, да зависи от напредъка в изпълнението на целта за икономии на газ, да не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ, да бъде разработена по такъв начин, че да не възпрепятства пазарните потоци на газ в рамките на ЕС, да не засяга стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати и да отчита пазарните цени на газ на различните организирани пазари в Съюза.
- (65) Регламент (ЕС) 2017/1938 вече предвижда възможността държавите членки, по време на извънредна ситуация, да дадат приоритет на доставките на газ за определени критични газови електроцентрали, като се има предвид тяхното значение за гарантиране на сигурността на доставките на електроенергия и за избягване на дисбалансите в мрежата. Критичните газови електроцентрали и свързаните с тях обеми газ могат да окажат значително въздействие върху газовите обеми, които са на разположение за проява на солидарност при извънредна ситуация. В този контекст държавите членки следва, чрез дерогация от член 13, параграфи 1, 3 и 8 от Регламент (ЕС) 2017/1938, временно да могат да поискат спешни мерки за солидарност и когато не са в състояние да осигурят тези критични количества газ, необходими, за да се гарантира продължаването на производството на електроенергия в критичните газови електроцентрали. По същата причина предоставящите солидарност държави членки следва също да имат право да гарантират, че доставките за техните защитени по линия на солидарността клиенти или други основни услуги, като централно отопление, и експлоатацията на техните критични газови електроцентрали не са застрашени, когато предоставят солидарност на друга държава членка.
- (66) Следва да се установи максимална граница на критичните количества газ, необходими във всяка държава членка за запазване на сигурността на доставките на електроенергия, за да се избегнат ненужни или неправомерни искания за солидарност или неоправдани ограничения на солидарността, предоставяна на нуждаещата се държава членка. Методиката, използвана в зимната прогноза на Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ENTSO-E), осигурява основа за определянето на критичното количество газ за сигурността на доставките на електроенергия и за установяването на такива граници. Критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия, изчислени от ENTSO-E, отразяват количествата газ, абсолютно необходими за

гарантирането на общоевропейска адекватност на електроснабдяването, при използване на всички пазарни ресурси, като газът се счита винаги за последен в подреждането по пределни разходи. Методиката на ENTSO-E се основава на широка извадка от най-лошите сценарии за климата и за принудителни изключения. Фактът, че методиката на ENTSO-E не отчита цялата комбинирана топлинна и електрическа енергия, не възпрепятства държавите членки да разглеждат инсталациите за централно отопление на защитени клиенти като защитени съгласно определението в Регламент (ЕС) 2017/1938. Държавите членки, за които производството на електроенергия зависи изключително от доставки на ВПП без значителен капацитет за съхранение, критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия следва да бъдат съответно адаптирани. Критичното количество газ за сигурността на доставките на електроенергия може да бъде по-ниско от историческото равнище на потреблението на газ за производство на електроенергия, тъй като адекватността на електроснабдяването може да бъде осигурена с други средства, включително чрез осигуряване на доставки между държавите членки.

- (67) Това обаче не изключва възможността действителните минимални количества газ, изисквани от държава членка, поискала солидарност, или от държава членка, предоставяща солидарност, да бъдат по-високи от моделираните от ENTSO-E стойности, за да се избегне криза в електроснабдяването. В такива случаи държавата членка, поискала солидарност, или държавата членка, предоставяща солидарност, следва да може да надвиши определените в настоящия регламент максимални стойности, ако може да обоснове, че това е необходимо, за да се избегне криза в електроснабдяването, например в случаи, когато е наложително използването на резервите за вторично регулиране на честотата и алтернативни горива, или при извънредни сценарии, които не са били взети предвид в зимната прогноза на ENTSO-E, по-специално като се вземат предвид хидроложките равнища или неочаквани промени. По дефиниция критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия включват целия газ, необходим за гарантиране на стабилни доставки на електроенергия, и следователно включват електроенергията, необходима за производството и преноса на газ, както и за ключови сектори на критичната инфраструктура и инсталации с решаващо значение за функционирането на военните служби, службите за национална сигурност и службите за хуманитарна помощ.
- (68) Ограниченията, наложени на участниците на пазара с разширяването на солидарната защита до критичните количества газ, са необходими, за да се гарантира сигурността на доставките на газ в условия на намалено предлагане на газ и повишено търсене през зимния сезон. Посочените ограничения се основават на съществуващите мерки, предвидени съответно в Регламент (ЕС) 2017/1938 и Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета ⁽¹²⁾, с цел тези мерки да станат по-ефективни при сегашните обстоятелства.
- (69) Настоящият регламент не засяга свободата на държавите членки да вземат предвид потенциалните дълготрайни вреди за промишлените инсталации, когато дават приоритет на търсенето, което следва да бъде намалено или ограничено, за да може да се осигури солидарност с друга държава членка.
- (70) Някои клиенти, включително домакинствата и потребителите, предоставящи основни социални услуги, са особено чувствителни към отрицателните последици от прекъсването на доставките на газ. По тази причина с Регламент (ЕС) 2017/1938 бе въведен механизъм за солидарност между държавите членки с цел смекчаване на последиците от сериозна извънредна ситуация в Съюза и за осигуряване на подаване на газ към защитени по линия на солидарността клиенти. В някои случаи обаче потреблението на газ и от защитени клиенти може да се счита за несъществено. Намалването на онзи вид потребление, което очевидно надхвърля необходимото, няма да подкопае целите, определени в Регламент (ЕС) 2017/1938, по-специално тъй като липсата на газ, породена от потребление за несъществени цели, би могла да доведе до сериозни вреди в други частни или търговски сектори. Поради това държавите членки следва да имат възможност да постигнат икономии на газ и чрез намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти при специфични обстоятелства, когато такова намаляване е физически осъществимо, без да се засягат основните употреби. Въпреки това всички мерки за намаляване, предприети от държавите членки, следва да бъдат строго ограничени до несъщественото потребление и по никакъв начин да не намаляват основното потребление от защитените клиенти, нито да ограничават способността им да отопляват домовете си по подходящ начин.
- (71) Държавите членки и техните компетентни органи следва да имат свободата да определят приложимите мерки за намаляване и дейностите, съответстващи на несъществено потребление, като например отопление на открито, отопление на жилищни плувни басейни и други допълнителни жилищни съоръжения. С възможността да ограничат несъщественото потребление държавите членки следва да могат да засилят предпазните мерки и да гарантират, че газът се доставя на други основни сектори, услуги и отрасли, което ще им позволи да продължат дейността си по време на криза.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

- (72) Всяка мярка за намаляване на несъщественото потребление на защитените клиенти следва да бъде необходима и пропорционална, като се прилага особено в ситуации на обявена опасност съгласно член 11, параграф 1 и член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938 или състояние на тревога в Съюза съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369. Въпреки прилагането на мерки за намаляване на несъщественото потребление, защитените клиенти следва да продължат да се ползват от защита срещу изключване. Държавите членки следва също така да гарантират, че тези мерки не ограничават защитата, изисквана за уязвимите клиенти, чието текущо потребление следва да се счита за съществено, без да се засяга прекъсването на доставките по технически причини.
- (73) Държавите членки са свободни да решават дали и как да правят разграничение между основното потребление и несъщественото потребление на защитени клиенти. От държава членка, поискала мерки за солидарност, която е решила да не прави такова разграничение, не следва да се изисква да доказва, че несъщественото потребление е могло да бъде намалено преди искането за солидарност. От държава членка, предоставяща солидарност, не следва да се изисква да прави разграничение между основни и несъществени клиенти, за да се определи количеството газ, което може да се предостави по мерките за солидарност.
- (74) В случай на извънредна ситуация държавите членки, както и Съюзът, следва да гарантират, че газът циркулира в рамките на вътрешния пазар. Това означава, че мерките, предприети на национално равнище, не следва да нарушават сигурността на доставките в друга държава членка, като достъпът до трансгранична инфраструктура следва да остане безопасен и технически възможен по всяко време. Настоящата законодателна рамка не предвижда процес, който може ефективно да разрешава конфликти между две държави членки относно мерки, които оказват отрицателно въздействие върху трансграничните потоци. Тъй като газовите и електроенергийните мрежи на Съюза са взаимосвързани, това не само би могло да доведе до сериозни проблеми със сигурността на доставките, но и да отслаби единството на Съюза спрямо трети държави. Поради това, чрез дерогация от член 12, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2017/1938, на Комисията следва да се предостави правомощието да оценява предприетите национални мерки и при необходимост да взема решения в разумен срок. За тази цел Комисията следва да може да поиска изменението на такива национални мерки, ако забележи заплахи за сигурността на доставките на газ за други държави членки или за Съюза. Като се има предвид изключителният характер на настоящата енергийна криза, спазването на решението на Комисията следва да се извършва без забавяне, което потенциално може да възпрепятства доставките на газ в Съюза. Поради това за срока на прилагане на настоящия регламент процедурите за съгласуване следва да бъдат преустановени, за да се гарантира функционирането на вътрешния пазар.
- (75) Принципът на енергийна солидарност е общ принцип съгласно правото на Съюза ⁽¹³⁾ и се прилага за всички държави членки, а не само за съседните държави членки. Освен това, ефективното използване на съществуващата инфраструктура, включително капацитета за трансграничен пренос и съоръженията за ВПП, е важно за гарантиране на сигурността на доставките на газ в дух на солидарност. В периоди на прекъсване на доставките на газ на съюзно, регионално или национално равнище и значително преминаване от газ по тръбопроводи към ВПП държавите членки в тежка кризисна ситуация следва да могат не само да се възползват от възможностите за доставка от съседни газопроводи, но и от доставки от държави, които разполагат със съоръжение за ВПП. Някои държави членки следва да бъдат в състояние да предоставят солидарност на други държави членки, дори ако те не са пряко свързани чрез газопровод или през трета държава, или други държави членки, при условие че държавата членка, отправила искането за солидарност, е изчерпала всички пазарни мерки в своя план за действие при извънредни ситуации, включително закупуването на ВПП на световния пазар. Следователно е целесъобразно задължението за предоставяне на солидарност да обхване и несвързаните с газопроводи държави членки, които обаче разполагат със съоръжения за ВПП, като се вземат предвид различията между пазарите и инфраструктурата за газ по тръбопроводи и ВПП, включително корабите и танкерите за ВПП, при налагането на задължения на операторите, и като се вземе предвид липсата на правомощия за прилагане по отношение на ВПП активите, като например танкерите за ВПП, и включително възможностите за замяна на природен газ с ВПП, ако на територията на държава членка, предоставяща солидарност, няма съоръжение за втечняване на газ.
- (76) Когато държава членка със съоръжения за ВПП предоставя солидарност на друга държава членка, тя не следва да носи отговорност за затруднения или други потенциални проблеми, които може да възникнат извън нейната територия или които произтичат от липса на изпълнителни правомощия по отношение на съдовете и танкерите за ВПП, притежавани от оператор от трета държава, когато такива затруднения или други проблеми оказват въздействие върху действителния поток на газ и в крайна сметка възпрепятстват необходимото количество газ да достигне до държавата членка, отправила искане за солидарност. Когато държавата членка, предоставяща солидарност, няма правомощия за прилагане, тя не следва да носи отговорност за липсата на замяна на товар с ВПП с природен газ.

⁽¹³⁾ Решение на Съда от 15 юли 2021 г., Германия/Полша, дело C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (77) При прилагането на принципа на енергийна солидарност, с Регламент (ЕС) 2017/1938 беше въведен механизъм за солидарност, предназначен да засили сътрудничеството и доверието между държавите членки в случай на тежка криза. С цел да се улесни прилагането на механизма за солидарност, от държавите членки се изисква да съгласуват редица технически, правни и финансови въпроси в рамките на двустранните си договорености съгласно член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
- (78) Въпреки правното задължение за сключване на двустранни договорености за солидарност до 1 декември 2018 г. само няколко такива договорености са финализирани, което излага на риск изпълнението на правното задължение за предоставяне на солидарна подкрепа в извънредни ситуации. Предложението на Комисията за регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород включва първи модел на образец на споразумение за солидарност. Тъй като обаче този образец беше разработен преди нахлуването на Руската федерация в Украйна, с оглед на настоящата ситуация на изключителен недостиг на газ и експлозивни цени и на спешната необходимост от въвеждане на временни диспозитивни правила още през идващата зима, е целесъобразно да се създаде временна рамка от диспозитивни правила за предоставяне на необходимите мерки за солидарност чрез дерогация от член 13, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938, които са ефективни и бързо приложими, не зависят от дълги двустранни преговори и са адаптирани към настоящата ситуация на прекомерни цени и голяма ценова нестабилност. По-специално следва да се въведат по-ясни диспозитивни правила за обезщетение на разходите за предоставения газ и, в дух на солидарност между държавите членки, за ограничаване на потенциалните допълнителни разходи, които държавата членка, която предоставя солидарност, може да начисли. Правилата относно мерките за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938 следва да продължат да се прилагат, освен ако изрично не е предвидено друго.
- (79) Солидарността следва по принцип да се предоставя въз основа на справедливо обезщетение, изплащано пряко от държавата членка, отправила искането за солидарност, или от нейните упълномощени субекти. Обезщетението следва да покрива цената на газа, всички действителни или потенциални разходи за съхранение, трансграничния транспорт и свързаните разходи. Обезщетението следва да бъде справедливо както за държавите членки, искащи солидарност, така и за държавите членки, предоставящи солидарност.
- (80) Настоящата криза води до ценови равнища и редовни пикове на цените, които далеч надхвърлят ситуацията на евентуална криза с доставките по време на приемането на Регламент (ЕС) 2017/1938. Поради това нестабилността на цените в рамките на деня, която понастоящем характеризира пазара на газ в резултат на съществуващата газова криза, следва да бъде взета предвид при определянето на размера на обезщетението за държавите членки, които предоставят солидарност. Въз основа на солидарността и за да се избегне ценообразуване при екстремни пазарни обстоятелства, би било проблематично променливата пазарна цена в рамките на деня да се използва като основа за диспозитивната цена на мярката за солидарност. Цената на газа следва да отразява средната пазарна цена за ден напред в деня, предхождащ искането за солидарност, в държавата членка, предоставяща солидарност. Като се има предвид това, обезщетението все пак се основава на „пазарната цена“, както е посочено в Препоръка (ЕС) 2018/177 на Комисията⁽¹⁴⁾. Средната пазарна цена за ден напред е по-независима от нестабилността и много високите спот цени по време на кризисни ситуации и по този начин ограничава всякакви порочни стимули.
- (81) Както се подчертава в Препоръка (ЕС) 2018/177, разходите за вредите, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление, могат да бъдат покрити от обезщетението само ако не са отразени в цената на газа, която държавата членка, отправила искането за солидарност, трябва да плати и държавата членка, отправила искането за солидарност, не следва да плаща два пъти обезщетение за едни и същи разходи. Като се вземат предвид изключителните обстоятелства, при които цените на газа са достигнали безпрецедентни равнища, получаващата солидарност държава членка не следва автоматично да бъде задължена да покрива изцяло други разходи, като например вреди или разходи за съдебни производства, възникнали в държавата членка, предоставяща солидарност, освен ако в споразумението за солидарност не е договорено друго. Опитът показва, че задължението на получаващата солидарност държава членка да поеме пълния финансов риск за всички преки или непреки разходи за обезщетяване,

⁽¹⁴⁾ Препоръка (ЕС) 2018/177 на Комисията от 2 февруари 2018 г. относно елементите, които следва да бъдат включвани в техническите, правните и финансовите договорености между държавите членки за прилагане на механизма за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ (ОВ L 32, 6.2.2018 г., стр. 52).

които евентуално могат да произтекат от предоставянето на мерки за солидарност, е основна пречка за сключването на споразумения за солидарност. Поради това неограничената отговорност следва да бъде облекчена в диспозитивните правила за споразуменията за солидарност, за да се даде възможност за сключване на оставашите споразумения възможно най-скоро, тъй като тези споразумения са крайъгълен камък на Регламент (ЕС) 2017/1938, отразяващ принципа на Съюза за енергийна солидарност. Доколкото обезщетението за непреки разходи не надвишава 100 % от цената на газа, е обосновано и не се покрива от цената на газа, тези разходи следва да бъдат покрити от получаващата държава членка.

Ако обаче исканите разходи надхвърлят 100 % от цената на газа, Комисията следва, след като се консултира със съответните компетентни органи, да определи справедливо обезщетение за разходите и следователно да има възможност да провери дали е подходящо да се ограничи обезщетението за разходите. Поради това Комисията следва да може в отделни случаи да предвиди обезщетение, различно от това, което е посочено в Регламент (ЕС) 2017/1938, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по случая, включително мерките за икономия на газ и намаляване на търсенето на газ, и принципът на енергийна солидарност. При оценката Комисията следва да обърне надлежно внимание на избягването на прекомерни непреки разходи вследствие на ограничаването или изключването на клиенти, ползващи газ.

- (82) Правилата на настоящия регламент, свързани с изплащането на обезщетение за мерки за солидарност между държавите членки, не засягат принципите на обезщетяване за вреди съгласно националното конституционно право.
- (83) Сключването на договорености за солидарност със съседни държави членки, в съответствие с изискванията на член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 2017/1938, е най-подходящият инструмент за изпълнение на задължението за предоставяне на мерки за солидарност съгласно член 13, параграфи 1 и 2 от посочения регламент. Поради това държавите членки следва да имат право да се отклоняват от определените в настоящия регламент диспозитивни правила относно обезщетението, ако се споразумеят за други правила в споразумение за солидарност. По-специално, държавите членки следва да запазят възможността си да се споразумеят двустранно за допълнително обезщетение, покриващо други разходи, като например всички разходи, произтичащи от задължението за плащане на обезщетение в държавата членка, предоставяща солидарност, включително за вреди, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление. В двустранните споразумения за солидарност тези разходи може да бъдат включени в обезщетението, ако в националната правна рамка се предвижда, в допълнение към цената на газа, задължение за обезщетение за вреди, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление, включително обезщетение за икономически вреди.
- (84) Като последна възможна мярка, диспозитивният механизъм за солидарност следва да бъде задействан от държава членка, отправилата искане за солидарност, само когато пазарът не успява да предложи необходимите количества газ, включително ВПГ и предлаганите количества на доброволна база от незашитени клиенти, за да бъде задоволено търсенето от страна на защитените по линия на солидарността клиенти. Съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938 от държавите членки се изисква да са изчерпали всички мерки в своите планове за действие при извънредни ситуации, включително принудително ограничаване на потреблението до нивото на защитените по линия на солидарността клиенти.
- (85) Спешният характер и последиците от евентуалното задействане на механизма за солидарност следва да водят до тясно сътрудничество между участващите държави членки, Комисията и компетентните лица за управление в условия на криза, определени от държавите членки в съответствие с член 10, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2017/1938. Поради това искането следва да бъде съобщено едновременно на всички страни и да съдържа минимален набор от елементи, които позволяват на държавите членки, предоставящи солидарност, да отговорят незабавно. Отговорът на държавите членки, предоставящи солидарност, следва да включва информация за количеството газ, което би могло да бъде доставено на държавата членка, отправилата искането за солидарност, включително и количествата, които биха могли да бъдат освободени, когато се прилагат непазарни мерки. Държавите членки могат да се споразумеят за допълнителни технически и координационни договорености за улесняване на навременния отговор на искане за солидарност. Когато предоставят солидарност, държавите членки и техните компетентни органи следва да гарантират оперативната безопасност и надеждност на мрежата.
- (86) Държавата членка, отправила искането за солидарност, следва да може да получи солидарност от няколко държави членки. Диспозитивният механизъм за солидарност следва да бъде задействан само ако държавата членка, предоставяща солидарност, не е сключила никаква двустранна договореност с държавата членка, отправила искането за солидарност. В случай на двустранна договореност между държавата членка, отправила искането за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, тази договореност следва да има предимство и да се прилага между тях.

- (87) Комисията следва да може да наблюдава прилагането на механизма за диспозитивна солидарност и, ако счете за необходимо, следва да може да улесни намирането на решения на исканията за солидарност. За тази цел Комисията следва да предвиди интерактивна платформа, която следва да служи като образец и да позволява непрекъснато подаване в реално време на исканията за солидарност и свързването им със съответните налични обеми.
- (88) Държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност могат също да сключват договорености на доброволна основа за прилагането на мерки за солидарност.
- (89) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾.
- (90) Доколкото целта на настоящия регламент не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се установяват временни правила и мерки за:
 - а) бързото създаване на услуга, позволяваща обединяване на търсенето и съвместно закупуване на газ от предприятия, установени в Съюза;
 - б) платформи за резервиране на вторичен капацитет и за прозрачност за съоръжения за ВПП и за съоръжения за съхранение на газ; и
 - в) управление на претоварването на газопреносните мрежи.
2. С настоящия регламент се въвеждат временни механизми за защита на гражданите и икономиката от прекомерно високи цени чрез временен механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня за прекомерните колебания на цените и *ad hoc* референтен показател за ВПП, който да бъде разработен от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER).
3. С настоящия регламент се установяват временни мерки, случая на извънредна ситуация с природния газ за справедливо трансгранично разпределение на газ, за да се запази газът за клиентите в най-критично положение и да се гарантира предоставянето на трансгранични мерки за солидарност.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „предприятие за природен газ“ означава всяко физическо или юридическо лице, което изпълнява поне една от следните функции: производство, пренос, разпределение, доставка, закупуване или съхранение на природен газ, включително на втечен природен газ (ВПП), и което отговаря за свързаните с тези функции търговски, технически задачи или задачи по поддръжка, с изключение на крайните клиенти;

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- 2) „съоръжение за ВПП“ означава терминал, който се използва за втечняването на природен газ, или за внасянето, разтоварването и регазификацията ВПП, и включва спомагателни услуги и временно съхранение, необходими за процеса на регазификация и последващата доставка към газопреносната система, но не включва частите от терминалите за ВПП, които се използват за съхранение;
- 3) „съоръжение за съхранение на газ“ означава съоръжение, което се използва за съхранение на природен газ и което е собственост или се експлоатира от предприятие за природен газ, включително частта от съоръженията за ВПП, която се използва за съхранение, но с изключение на частта, която се използва за добивни операции, и с изключение на съоръженията, запазени изключително за оператори на газопреносни системи за осъществяване на дейността им;
- 4) „доставчик на услуги“ означава предприятие, установено в Съюза и с което Комисията е сключила договор чрез процедура за възлагане на поръчка съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 за организиране на съвместното закупуване и изпълнение на задачите, предвидени в член 7 от настоящия регламент;
- 5) „ИТ инструмент“ означава ИТ инструмент, чрез който доставчикът на услуги обединява търсенето на предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи газ, и търси оферти от доставчици или производители на природен газ, за да отговори на посоченото обединено търсене;
- 6) „търговия с ВПП“ означава оферти „купува“ или „продава“ или сделки за покупка или продажба на ВПП:
 - а) при които мястото на доставка е определено в Съюза;
 - б) които водят до доставка в Съюза, или
 - в) при които един контрагент регазифицира ВПП на терминал в Съюза;
- 7) „пазарни данни за ВПП“ означава записи на оферти „купува“ или „продава“ или сделки за търговия с ВПП със съответната информация, както е посочено в член 21, параграф 1;
- 8) „участник на пазара на ВПП“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от неговото място на учредяване или седалище, което извършва търговия с ВПП;
- 9) „оценка на цената на ВПП“ означава определянето на дневна референтна цена за търговия с ВПП в съответствие с методика, която се определя от ACER;
- 10) „референтен показател за ВПП“ означава определянето на спред между оценката на дневната цена на ВПП и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, която се определя ежедневно от ICE Endex Markets B.V.;
- 11) „място на търговия“ означава всяко от следните:
 - а) „регулиран пазар“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС;
 - б) „многостранна система за търговия“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 22 от Директива 2014/65/ЕС;
 - в) „организирана система за търговия“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 23 от Директива 2014/65/ЕС;
- 12) „стоков дериват върху енергоносител“ означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾, търгуван на място на търговия, чийто базов актив е електроенергия или газ и чийто падеж не надхвърля 12 месеца;
- 13) „компетентен орган“, освен ако не е посочено друго, означава компетентен орган, съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 26 от Директива 2014/65/ЕС;
- 14) „критично количество газ за сигурността на доставките на електроенергия“ означава максималното потребление на газ, необходимо в енергийния сектор, за да се гарантира адекватност при най-неблагоприятния сценарий, симулиран при оценката на адекватността през зимата съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 1).

- 15) „защитен клиент“ означава защитен клиент съгласно определението в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938;
- 16) „защитен по линия на солидарността клиент“ означава защитен по линия на солидарността клиент съгласно определението в член 2, точка 6 от Регламент (ЕС) № 2017/1938.

ГЛАВА II

ПО-ДОБРА КООРДИНАЦИЯ НА ПОКУПКИТЕ НА ГАЗ

РАЗДЕЛ 1

Координация на покупките на газ в Съюза

Член 3

Прозрачност и обмен на информация

1. Единствено с цел по-добра координация, предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, или органите на държавите членки, които възнамеряват да обявят търг за закупуване на газ или да започнат преговори с производители или доставчици на природен газ от трети държави за закупуване на газ с обем над 5 TWh/годишно, информират Комисията и, когато е приложимо, държавата членка, в която са установени тези предприятия, за сключването на договор за доставка на газ или на меморандум за разбирателство или за обявяването на търг за закупуване на газ.

Уведомлението по първа алинея се дава най-малко шест седмици преди предвиденото сключване или обявяване или в рамките на по-кратък срок, при условие че преговорите са започнали по-близо до датата на подписване на договора, но не по-късно от две седмици преди предвиденото сключване или обявяване. Това уведомление се ограничава до следната основна информация:

- а) самоличността на партньора или партньорите по договора или целта на търга за закупуване на газ;
- б) съответните количества;
- в) съответните дати; и
- г) доставчика на услуги, който организира такова закупуване или търгове от името на държава членка, когато е приложимо.

2. Ако Комисията счита, че допълнително координиране по отношение на обявяването на търг за закупуване на газ или на планираните покупки на газ на предприятия за природен газ или предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза, или на органи на държавите членки би могло да подобри функционирането на съвместното закупуване или че обявяването на търг за закупуване на газ или планираните покупки на газ могат да имат отрицателно въздействие върху вътрешния пазар, върху сигурността на доставките или върху енергийната солидарност, Комисията може да отправи препоръка към предприятията за природен газ или предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза, или органите на държавите членки да обмислят подходящи мерки. В такъв случай Комисията по целесъобразност информира държавата членка, в която е установено предприятието.

3. Комисията информира *ad hoc* управителния съвет, посочен в член 4, преди да отправи която и да е от препоръките, посочени в параграф 2.

4. Когато предоставят информация на Комисията съгласно параграф 1, предоставящите информацията субекти може да посочат дали някоя част от информацията, била тя търговска или друга информация, чието разгласяване би могло да навреди на дейностите на участващите страни, трябва да се счита за поверителна и дали предоставената информация може да бъде обменена с други държави членки.

5. Исканията за поверително третиране по настоящия член не ограничават достъпа на самата Комисия до поверителна информация. Комисията гарантира, че достъп до поверителна информация имат само службите на Комисията, за които е абсолютно необходимо да разполагат с тази информация. Представителите на Комисията обработват такава информация с необходимата поверителност.

6. Без да се засяга член 346 от ДФЕС, поверителната информация се обменя с Комисията и другите съответни органи само когато такъв обмен е необходим за прилагането на настоящия регламент. Обменяната информация се ограничава до информацията, която има отношение към целите на този обмен и която е пропорционална на тези цели. При такъв обмен на информация се запазва нейната поверителност и се защитават сигурността и търговските интереси на субектите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, и се прилагат ефективни инструменти за физическа защита на данните. Всички сървъри и информация се разполагат физически и се съхраняват на територията на Съюза.

Член 4

Ad hoc управителен съвет

1. Създава се *ad hoc* управителен съвет, за да се улесни координацията на обединяването на търсенето и съвместното закупуване.

2. *Ad hoc* управителният съвет се създава от Комисията в срок от шест седмици след влизането в сила на настоящия регламент. Той се състои от един представител на всяка държава членка и един представител на Комисията. Представителите на договарящите се страни от Енергийната общност могат да участват в *ad hoc* управителния съвет по покана на Комисията по всички въпроси от взаимен интерес. Комисията председателства заседанията на *ad hoc* управителния съвет.

3. *Ad hoc* управителният съвет приема свой процедурен правилник с квалифицирано мнозинство в срок от един месец от датата, на която е създаден.

4. Комисията се консултира с *ad hoc* управителния съвет по проекта за препоръка, предоставена от Комисията съгласно член 3, параграф 2, по-специално по отношение на това дали съответните покупки на газ или търг за закупуване на газ повишават сигурността на доставките в Съюза и дали са съвместими с принципа на енергийна солидарност.

5. Комисията също информира *ad hoc* управителния съвет за въздействието на участието на предприятията в съвместното закупуване, организирано от доставчика на услуги, върху сигурността на доставките в Съюза и енергийната солидарност, когато е приложимо.

6. Когато в съответствие с член 3, параграф 6 им се препраща поверителна информация, членовете на *ad hoc* управителния съвет боравят с такава информация с необходимата поверителност. Обменяната информация се ограничава до информацията, която има отношение към целите на този обмен и която е пропорционална на тези цели.

РАЗДЕЛ 2

Обединяване на търсенето и съвместно закупуване

Член 5

Временен договор за услуги с доставчик на услуги

1. Чрез дерогация от член 176 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, Комисията сключва договор за необходимите услуги чрез процедура за възлагане на поръчки съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 с установен в Съюза субект, който действа като доставчик на услуги за изпълнение на задачите, посочени в член 7 от настоящия регламент.

2. Договорът за услуги с избрания доставчик на услуги определя собствеността върху информацията, получавана от доставчика на услуги, и предвижда евентуалното прехвърляне на тази информация на Комисията при прекратяването или изтичането на срока на договора за услуги.

3. Комисията определя в договора за услуги практическите аспекти на дейността на доставчика на услуги, включително използването на ИТ инструмента, мерките за сигурност, валутата или валутите, режима на плащане и отговорностите.
4. Договорът за услуги с доставчика на услуги запазва за Комисията правото да го наблюдава и одитира. За тази цел Комисията има пълен достъп до информацията, съхранявана от доставчика на услуги.
5. Комисията може да поиска от доставчика на услуги да предостави цялата информация, необходима за изпълнението на задачите, предвидени в член 7, и да даде възможност на Комисията да провери изпълнението от страна на предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, на задълженията, произтичащи от член 10.

Член 6

Критерии за избор на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги се избира от Комисията въз основа на следните критерии за допустимост:
 - a) доставчикът на услуги е установен и има оперативно седалище на територията на държава членка;
 - б) доставчикът на услуги има опит в трансграничните сделки;
 - в) доставчикът на услуги не е:
 - i) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
 - ii) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
 - iii) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.
2. Без да се засягат други задължения за надлежна проверка, се въвеждат договорни задължения между Комисията и доставчика на услуги, за да се гарантира, че при изпълнението на задачите си съгласно член 7 доставчикът на услуги не предоставя, пряко или непряко, никакви финансови средства или икономически ресурси на или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:
 - a) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
 - б) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
 - в) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.
3. Доставчикът на услуги не трябва да бъде част от вертикално интегрирано предприятие с дейност в производството или доставката на природен газ, както е посочено в член 2, точка 20 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, с изключение на субекти, отделени съгласно глава IV от същата директива.

⁽¹⁸⁾ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

- 4) Комисията определя своите критерии за подбор и възлагане, като взема предвид, *inter alia*, следните критерии, които трябва да бъдат посочени в поканата за представяне на оферти:
- а) ниво на опит в организирането и провеждането на търгове или тръжни процедури за природен газ или свързани с него услуги, като например транспортни услуги, с помощта на специални ИТ инструменти;
 - б) ниво на опит в адаптирането на търговете или тръжните процедури към различни нужди, като например географска насоченост или график;
 - в) ниво на опит в разработването на ИТ инструменти за обединяване на търсенето от множество участници и съчетаването му с предлагането;
 - г) качество на сигурността на информационната система, по-специално по отношение на защитата на данните и сигурността в интернет; и
 - д) способност за идентифициране и акредитиране на участниците, както по отношение на правния субект, така и по отношение на финансовия капацитет.

Член 7

Задачи на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги организира обединяването на търсенето и съвместното закупуване и по-специално:
 - а) обединява търсенето на предприятията за природен газ и на предприятията, потребяващи газ, с помощта на ИТ инструмента;
 - б) изисква оферти от доставчици или производители на природен газ, които да съответстват на обединеното търсене, с помощта на ИТ инструмента;
 - в) разпределя правата за достъп до доставки, като се съобразява с пропорционално разпределение на предлаганите количества газ между по-малките и по-големите участници сред предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, участващи в обединяването на търсенето. Когато обединеното търсене надвишава получените оферти за доставка, разпределението на правата на достъп е пропорционално на търсенето, заявено от участващите предприятия по време на етапа на обединяване на търсенето за дадено време и място на доставка;
 - г) проверява, акредитира и регистрира ползвателите на ИТ инструмента; и
 - д) предоставя всякакви спомагателни услуги на ползвателите на ИТ инструмента, включително услуги за улесняване на сключването на договори, или на Комисията, необходими за правилното изпълнение на операциите, съгласно предвиденото в договора за услуги, посочен в член 5.
2. Условието, свързано със задачите на доставчика на услуги, и по-специално за регистрация на ползвателите, публикуване и докладване, се определят в договора за услуги, посочен в член 5.

Член 8

Участие в обединяването на търсенето и съвместното закупуване

1. Участието в обединяването на търсенето и съвместното закупуване е открито и прозрачно за всички предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза, независимо от заявения обем. Предприятията за природен газ и предприятия, потребяващи газ, са изключени от участие като доставчици, производители и купувачи в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, ако те са:
 - а) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
 - б) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или

- в) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образование или орган, установени в Русия.
2. Въвеждат се договорни задължения, с които да се гарантира, че никакви финансови средства или икономически ресурси, произтичащи от участието в процеса на съвместно закупуване, организиран от доставчика на услуги, не се предоставят пряко или непряко, или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:
- а) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
- б) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
- в) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по тяхно указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образование или орган, установени в Русия.
3. Държавите членки или другите заинтересовани страни могат да предоставят помощ за осигуряване на ликвидност, включително гаранции, на участниците в процеса на съвместно закупуване, организиран от доставчика на услуги, в съответствие с правилата за държавна помощ, когато това е приложимо. Това може да включва гаранции за покриване на нуждите от обезпечения или за покриване на риска от допълнителни разходи вследствие на неплатежоспособност на други купувачи по същия договор за съвместно закупуване.
4. Предприятията за природен газ и предприятията, потреблящи газ, установени в рамките на договарящите се страни от Енергийната общност, могат да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, при условие че са налице необходимите мерки или договорености, които да им позволят да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване съгласно настоящия раздел.

Член 9

Доставки на природен газ, изключени от съвместното закупуване

Доставките на природен газ с произход от Руската федерация не подлежат на съвместно закупуване, включително доставките на природен газ, които влизат в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност през следните входни пунктове:

- а) Greifswald
б) Lubmin II
в) Imatra
г) Narva
д) Värskä
е) Luhamaa
ж) Sakiai
з) Kotlovka
и) Kondratki
й) Wysokoje
к) Tietarowka
л) Мозир
м) Кобрин

- н) Суджа (RU)/Украйна
- о) Белгород (RU)/Украйна
- п) Валуйки (RU)/Украйна
- р) Серебрянка (RU)/Украйна
- с) Писаревка (RU)/Украйна
- т) Сохрановка (RU)/Украйна
- у) Прохоровка (RU)/Украйна
- ф) Платово (RU)/Украйна
- х) Странджа 2 (BG) /Malkoclar (TR)

Член 10

Задължително използване на доставчика на услуги

1. Държавите членки предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги като един от възможните начини за постигане на целите за запълване, посочени в член 6а и член 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
2. Държавите членки, които разполагат с подземно съоръжение за съхранение на газ, изискват от предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция да участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги, с обеми, равни най-малко на 15 % от общия обем, необходим за постигане на целите за запълване, посочени в членове 6а и 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
3. Държавите членки, които не разполагат с подземни съоръжения за съхранение на газ, изискват от предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция да участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги, с обеми, равни най-малко на 15 % от обемите, съответстващи на целите за трансгранично запълване, посочени в член 6в и член 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
4. Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, които са участвали в обединяването на търсенето по силата на задължение, могат да решат да не закупят газа след процеса на обединяване. Закупеният газ може да се използва за цели, различни от запълване на съоръженията за съхранение.

Член 11

Консорциум за закупуване на газ

Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, които участват в обединяването на търсенето, организирано от доставчика на услуги, могат по прозрачен начин да координират елементи от условията на договора за закупуване или да използват договори за съвместно закупуване с цел постигане на по-добри условия от своите доставчици, при условие че това е в съответствие с правото на Съюза, включително правото на Съюза в областта на конкуренцията, по-специално членове 101 и 102 от ДФЕС, както може да бъде определено от Комисията в решение по член 10 от Регламент (ЕО) № 1/2003, както и в съответствие с изискването за прозрачност съгласно член 3 от настоящия регламент.

РАЗДЕЛ 3

Мерки за подобряване на използването на съоръжения за ВПП, съоръжения за съхранение на газ и газопроводи

Член 12

Платформа за резервиране на вторичен капацитет за ползвателите на съоръжения за ВПП и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ

Ползвателите на съоръжения за ВПП и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ, които желаят да препродават договорения си капацитет на вторичния пазар, както е определен в член 2, точка 6 от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, имат право на това. До 28 февруари 2023 г. операторите на съоръжения за ВПП и операторите на съоръжения за съхранение на газ създават или използват съществуваща — поотделно или на регионално равнище — прозрачна и недискриминационна платформа за резервиране, чрез която ползвателите на съоръжения за ВПП и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ да препродават договорения си капацитет на вторичния пазар.

Член 13

Платформи за прозрачност за съоръженията за ВПП и съоръженията за съхранение на газ

1. До 28 февруари 2023 г. операторите на съоръжения за ВПП и операторите на съоръжения за съхранение на газ публикуват цялата информация, изисквана съгласно член 19 от Регламент (ЕО) № 715/2009, съответно на европейска платформа за прозрачност за ВПП и на европейска платформа за прозрачност за съхранението, по прозрачен и лесен за ползване начин. Регулаторните органи могат да изискат от тези оператори да оповестяват публично всякаква допълнителна информация, която е от значение за ползвателите на системата.
2. Съоръженията за ВПП, на които е предоставено освобождаване от правилата за достъп на трети страни съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО, и операторите на съоръжения за съхранение на газ съгласно режима за договорен достъп на трети страни, посочен в член 33, параграф 3 от същата директива, оповестяват публично окончателните си тарифи за инфраструктурата до 31 януари 2023 г.

Член 14

По-ефективно използване на преносния капацитет

1. Операторите на преносни системи предлагат недоизползвания договорен гарантиран капацитет в точките на междусистемно свързване и виртуалните точки на междусистемно свързване като месечен продукт за капацитет, дневен продукт за капацитет и продукт за капацитет в рамките на деня за месеца в случай на недоизползване съгласно параграф 2.
2. Договореният гарантиран капацитет се счита за недоизползван, ако ползвател на мрежата е използвал или е оферирал по-малко от средно 80 % от резервирания гарантиран капацитет в дадена точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване през предходния календарен месец. Операторът на преносна система следи неизползвания капацитет и информира ползвателя на мрежата за размера на капацитета, който ще бъде оттеглен в съответната точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване, най-късно преди да уведоми за размера на капацитета, който ще бъде предложен на предстоящия периодичен търг за месечен капацитет в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459.
3. Размерът на капацитета, който се предлага, е равен на разликата между средното използване за предходния календарен месец и 80 % от гарантирания капацитет, договорен за срок, по-дълъг от един месец.
4. Наличният капацитет, предлаган на търг в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459, има приоритет пред недоизползвания капацитет, включен в търг съгласно параграф 2, при разпределянето на капацитет.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

5. Ако предлаганият от оператора на преносна система недоизползван капацитет бъде продаден, той се оттегля от първоначалния притежател на договорения капацитет. Първоначалният притежател може да използва оттегления гарантиран капацитет на прекъсваем принцип.

6. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото този капацитет не е преразпределен от оператора на преносната система.

7. Преди да предложи недоизползван гарантиран капацитет в съответствие с настоящия член, операторът на преносна система анализира потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, и информира компетентния национален регулаторен орган. Чрез дерогация от параграфи 1—6 от настоящия член и независимо дали тези точки на междусистемно свързване са претоварени или не, националните регулаторни органи могат да въведат един от следните механизми на всички точки на междусистемно свързване:

- a) механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 и като вземат предвид точка 2.2.3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009;
- б) схема за свързване и обратно изкупуване в съответствие с точка 2.2.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009, като предлагат поне 5 % допълнителен капацитет спрямо техническия капацитет в съответната точка на междусистемно свързване; или
- в) да предлагат поне преносния капацитет, който първоначално не е бил заявен за ден напред и в рамките на деня, да се разпределя като прекъсваем капацитет.

Параграфи 1—6 от настоящия член се прилагат автоматично, ако в срок до 31 март 2023 г. не се прилага някой от алтернативните механизми съгласно първа алинея,

8. Преди да вземе решението, посочено в параграф 7, националният регулаторен орган се консултира с националния регулаторен орган на съседната държава членка и взема предвид становищата на този орган. В случай че входно-изходната система обхваща повече от една държава членка, в която действа повече от един оператор на преносна система, националните регулаторни органи на въпросните държави членки вземат съвместно решение относно прилагането на параграф 7.

ГЛАВА III

МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕКОМЕРНО ВИСОКИ ЦЕНИ НА ГАЗА И ПРЕКОМЕРНА НЕСТАБИЛНОСТ В РАМКИТЕ НА ДЕНЯ НА ПАЗАРИТЕ НА ЕНЕРГИЙНИ ДЕРИВАТИ

РАЗДЕЛ I

Временен инструмент в рамките на деня за управление на прекомерната нестабилност на пазарите на енергийни деривати

Член 15

Механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня

1. Възможно най-скоро, но не по-късно от 31 януари 2023 г. всяко място на търговия, на което се търгуват стокови деривати върху енергоносители, създава за всеки търгуван на него стоков дериват върху енергоносител механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня на базата на горна и долна ценова граница („ценови граници“), който задава цените, над и под които не могат да се изпълняват нареждания („механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня“). Местата на търговия гарантират, че механизмът за управление на нестабилността на цените в рамките на деня предотвратява прекомерните колебания на цените в рамките на деня за търговия за стоковите деривати върху енергоносители. При създаването на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня местата на търговия гарантират също така, че прилагането на тези мерки не възпрепятства образуването на надеждни цени при затваряне в края на деня.

2. За всеки търгуван на тях стоков дериват върху енергоносител местата на търговия установяват приложимия метод на изчисление, чрез който да бъдат определяни ценовите граници спрямо дадена референтна цена. Първата референтна цена за деня е равна на цената, определена при откриването на съответната търговска сесия. Последващите референтни цени са последната пазарна цена, наблюдавана на еднакви интервали от време. В случай на прекъсване на търговията по време на деня на търговия първата референтна цена след прекъсването е цената на отваряне на възобновената търговия.
3. Ценовите граници се изразяват или в абсолютна стойност, или в относително изражение под формата на процентно отклонение спрямо референтната цена. Местата на търговия коригират този метод на изчисление в зависимост от особеностите на всеки стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност. Мястото на търговия информира компетентния орган за метода без ненужно забавяне.
4. Местата на търговия подновяват ценовите граници през еднакви интервали от време в часовете на търговия въз основа на референтната цена.
5. Местата на търговия без ненужно забавяне оповестяват публично характеристиките на въведения от тях механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня или всеки път, когато са направили изменение.
6. Местата на търговия прилагат механизма за управление на нестабилността в рамките на деня или като го интегрират в своите механизми за временно преустановяване на търговията, които вече са въвели в съответствие с Директива 2014/65/ЕС, или като допълнителен механизъм.
7. Когато място на търговия възнамерява да промени метода за изчисляване на ценовите граници, приложими за даден стоков дериват върху енергоносител, то информира компетентния орган за планираните изменения без ненужно забавяне.
8. Когато информацията, събрана от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) в съответствие с член 16, параграф 3, сочи, че е необходима по-голяма последователност при прилагането на механизма, за да се гарантира по-ефективно управление на прекомерната нестабилност на цените в целия Съюз, Комисията може да приеме актове за изпълнение за определяне на еднакви принципи за прилагане на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, като взема предвид особеностите на всеки стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност. По-специално, за да се гарантира гладкото функциониране на местата на търговия, които предлагат търговия със стокови деривати върху енергоносители, Комисията може да определи интервалите, през които ценовите граници се обновяват, или мерките, които трябва да се предприемат, ако търговията излезе извън тези ценови граници, включително разпоредби за гарантиране на образуването на надеждни цени при затваряне. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29.

Член 16

Роля на компетентните органи

1. Компетентните органи упражняват надзор върху прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня. Компетентните органи гарантират, че различията в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня от местата на търговия, установени в техните държави членки, са надлежно обосновани от особеностите на съответното място на търговия или стоков дериват върху енергоносител.
2. Компетентните органи гарантират, че местата на търговия прилагат подходящи предварителни механизми, които гарантират смекчаване на прекомерната нестабилност на пазарите на стокови деривати върху енергоносители до създаването на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, посочен в член 15, параграф 1.
3. Компетентните органи докладват на ЕОЦКП относно прилагането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня от местата на търговия, върху които упражняват надзор, в срок от три седмици от датата, посочена в член 15, параграф 1 и най-малко веднъж на тримесечие.

Член 17

Координираща роля на ЕОЦКП

1. ЕОЦКП координира и следи за прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня въз основа на докладите, които получава от компетентните органи в съответствие с член 16, параграф 3.
2. ЕОЦКП документираща евентуалните различия в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня между юрисдикциите в Съюза въз основа на докладите на компетентните органи. До 30 юни 2023 г. ЕОЦКП представя на Комисията доклад за оценка на ефективността на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня. Въз основа на този доклад Комисията преценява дали да представи на Съвета предложение за изменение на настоящия регламент.

РАЗДЕЛ 2

Оправомощаване на ACER да събира и публикува обективни данни за цените

Член 18

Задачи и правомощия на ACER да изготвя оценки на цените и референтни показатели

1. По спешност ACER изготвя и публикува оценка на дневната цена на ВПГ, като започва не по-късно от 13 януари 2023 г. За целите на оценката на цената на ВПГ ACER системно събира и обработва пазарни данни за сделките с ВПГ. Когато е целесъобразно, при оценката на цената се вземат предвид регионалните различия и пазарните условия.
2. Не по-късно от 31 март 2023 г. ACER изготвя и публикува дневен референтен показател за ВПГ, който се определя въз основа на спреда между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, определяна ежедневно от ICE Endex Markets B.V. За целите на референтния показател за ВПГ ACER системно събира и обработва всички пазарни данни за ВПГ.
3. Чрез дерогация от член 3, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) № 1227/2011 за участниците на пазара на ВПГ се прилагат задълженията и забраните на участниците на пазара от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Правомощията, предоставени на ACER съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, се прилагат и по отношение на участниците на пазара на ВПГ, включително разпоредбите относно поверителността.

Член 19

Публикуване на оценките на цените на ВПГ и референтния показател за ВПГ

1. Оценката на цената на ВПГ се публикува ежедневно и до не по-късно от 18:00 ч. централноевропейско време за оценката на окончателната цена на сделката. До 31 март 2023 г., в допълнение към публикуването на оценката на цената на ВПГ, ACER ежедневно публикува също така референтния показател за ВПГ до не по-късно от 19:00 ч. централноевропейско време или веднага щом това е технически възможно.
2. За целите на настоящия член ACER може да използва услугите на трета страна.

Член 20

Предоставяне на пазарни данни за ВПГ на ACER

1. Участниците на пазара на ВПГ предават ежедневно на ACER пазарни данни за ВПГ в съответствие със спецификациите, посочени в член 21, в стандартизиран формат, чрез висококачествен протокол за пренос и възможно най-близо до реално време, до степента, до която го позволяват технологиите, преди публикуването на ежедневната оценка на цената на ВПГ (18:00 ч. централноевропейско време).

2. Комисията може да приема актове за изпълнение за определяне на момента, в който пазарните данни за ВПГ трябва да бъдат предадени преди ежедневното публикуване на оценката на цената на ВПГ, както е посочено в параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29.
3. Когато е целесъобразно, ACER, след консултация с Комисията, издава насоки относно:
 - а) елементите от информацията, която трябва да се докладва в допълнение към настоящите подробни данни за подлежащите на докладване сделки и основните данни съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, включително оферти „купува“ и „продава“; и
 - б) процедурата, стандартния и електронния формат и техническите и организационните изисквания за подаване на данни, които да се използват за осигуряване на изискваните пазарни данни.
4. Участниците на пазара на ВПГ предоставят на ACER необходимите пазарни данни за ВПГ безплатно и чрез каналите за докладване, създадени от ACER, като използват, когато е възможно, вече съществуващи и налични процедури.

Член 21

Качество на пазарните данни за ВПГ

1. Пазарните данни за ВПГ включват:
 - а) страни по договора, включително индикатор „купува“/„продава“;
 - б) докладваща страна;
 - в) цена на сделката;
 - г) количества по договора;
 - д) стойност на договора;
 - е) прозорец за пристигане на товарния кораб с ВПГ;
 - ж) условия на доставка;
 - з) точки на доставка;
 - и) информация за времевия печат по отношение на всеки от изброените по-долу елементи:
 - i) датата и часа на подаване на офертата „купува“ или „продава“;
 - ii) датата и часа на сделката;
 - iii) датата и часа на докладване на офертата „купува“ или „продава“, или на сделката;
 - iv) получаване на пазарни данни за ВПГ от страна на ACER.
2. Участниците на пазара на ВПГ предоставят на ACER пазарни данни за ВПГ в следните единици и валути:
 - а) единичните цени на сделките, офертите „купува“ и офертите „продава“ се отчитат във валутата, посочена в договора, и в евро за MWh и включват използваните обменни курсове, ако е приложимо;
 - б) количествата по договора се отчитат в единиците, посочени в договорите, и в MWh;
 - в) прозорците на пристигане се докладват като дати на доставка, изразени във формат UTC;
 - г) като точка на доставка се посочва валиден идентификатор, посочен от ACER, като посочените в списъка на съоръженията за ВПГ, подлежащи на докладване съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014; информацията от времевия печат се докладва във формат UTC;
 - д) ако е приложимо, формулата за цената в дългосрочния договор, от която е получена цената, се посочва в нейната цялост.

3. ACER издава насоки относно критериите, съгласно които един предоставящ информация субект отговаря за значителна част от пазарните данни за ВПП, подадени в рамките на определен референтен период, и относно начина, по който това обстоятелство се отчита в оценката на дневната цена на ВПП и референтните показатели за ВПП.

Член 22

Непрекъснатост на дейността

ACER редовно преразглежда, актуализира и публикува своята оценка на референтните цени на ВПП и методиката за референтния показател за ВПП, както и методиката, използвана за докладване на пазарни данни за ВПП и за публикуване на нейните оценки на цената на ВПП и референтните показатели за ВПП, като взема предвид становищата на доставчиците на пазарни данни за ВПП.

ГЛАВА IV

МЕРКИ В СЛУЧАЙ НА ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ, СВЪРЗАНА С ГАЗА

РАЗДЕЛ 1

Солидарност в газоснабдяването за производство на електроенергия, основни отрасли и защитени клиенти

Член 23

Разширяване на солидарната защита до критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия

1. Чрез дерогация от член 13, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/1938, мярка за солидарност съгласно член 13, параграфи 1 и 2 от същия регламент се прилага само ако държавата членка, отправила искане за солидарност, не е била в състояние да покрие:

- а) дефицита в доставките на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти или, когато дадена държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти в съответствие с член 24 от настоящия регламент, основните обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти;
- б) критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия, въпреки прилагането на мярката, посочена в член 11, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/1938. Прилагат се условията, посочени в член 13, параграф 3, букви б), в) и г) от Регламент (ЕС) 2017/1938.

2. Държавите членки, които имат задължения за солидарност съгласно, параграф 1, имат право да приспадат от предложението за солидарност:

- а) доставките на газ за техните защитени по линия на солидарността клиенти, доколкото са засегнати основни обеми, или, когато дадена държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти в съответствие с член 24, доставките на основните обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти;
- б) доставките на критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия;
- в) доставките на количества газ за електроенергията, необходима за производството и преноса на газ; и
- г) количествата газ, необходими за експлоатацията на критичната инфраструктура за сигурността на доставките, посочена в приложение II, както и други инсталации, които са от решаващо значение за функционирането на военните служби, службите за национална сигурност и службите за хуманитарна помощ.

3. Критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия, посочени в параграф 1, буква б) и параграф 2, букви б) и г), не могат да надвишават обемите, посочени в приложение I. Ако държава членка може да докаже, че е необходимо по-голямо количество газ, за да се избегне криза в електрооснабдяването на държава членка, Комисията може при надлежно обосновано искане да разреши приспадането на по-големи обеми.

4. Ако държавите членки, чиято електроенергийна система е синхронизирана само с електроенергийната система на трета държава, се изисква да предоставят мерки за солидарност, те могат по изключение да приспадат по-големи количества газ, в случай че електроенергийната система е десинхронизирана от системата на тази трета държава, доколкото се изискват услугите на изолираната електроенергийна система или други услуги от оператора на електропреносната система, за да се гарантира безопасната и надеждна експлоатация на електроенергийната система.

Член 24

Мерки за намаляване на търсенето по отношение на защитените клиенти

1. Държавите членки могат — по изключение — да предприемат временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитените клиенти, както са определени в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938, по-специално когато е обявено едно от нивата на опасност съгласно член 11, параграф 1 и член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938 или състоянието на тревога в Съюза съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369. Тези мерки се ограничават само до несъществени употреби на газ и при тях се вземат предвид елементите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1369. Такива извънредни мерки могат да бъдат предприети само след оценка, извършена от компетентните органи, определени в член 2, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, по отношение на условията за определяне на такива несъществени обеми газ.

2. В резултат на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, потреблението на уязвимите клиенти, както е определено от държавите членки в съответствие с член 3, параграф 3 от Директива 2009/73/ЕО, при никакви обстоятелства не се намалява и държавите членки не изключват защитените клиенти в резултат на прилагането на параграф 1 от настоящия член.

Член 25

Предпазни мерки за трансграничните потоци

В случай на искане от страна на Комисията съгласно член 12, параграф 6, първа алинея от Регламент (ЕС) 2017/1938 за прекратяване на неоправданите ограничения на трансграничните газови потоци или на достъпа до газова инфраструктура или на мерки, застрашаващи доставките на газ в друга държава членка, компетентният орган, определен в член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, или държавата членка, както е посочено в член 12, параграф 6, първа алинея от същия регламент вместо да следва процедурата, предвидена в член 12, параграф 6, втора алинея от Регламент (ЕС) 2017/1938, изменя своите действия или предприема действия, за да осигури съответствие с член 12, параграф 5 от същия регламент.

РАЗДЕЛ 2

Правила за предоставянето на мерки за солидарност

Член 26

Временно разширяване на задълженията за солидарност към държавите членки със съоръжения за ВПП

1. Задължението за предоставяне на мерки за солидарност съгласно член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938 се прилага не само за държавите членки, пряко свързани с държавата членка, отпраща искане за солидарност, но и за държавите членки със съоръжения за ВПП, при условие че е налице необходимият капацитет в съответната инфраструктура, включително корабите и танкерите за ВПП.

2. Член 13, параграфи 2—9 от Регламент (ЕС) 2017/1938 се прилагат за държавите членки със съоръжения за ВПП, освен ако в настоящия регламент е предвидено друго.

3. Държавите членки със съоръжения за ВПП, които не са пряко свързани с държавата членка, отпраща искане за солидарност, могат да се договорят двустранно с всяка друга държава членка относно необходимата техническа, правна и финансова уредба за солидарност, която се прилага по отношение на предоставянето на солидарност.

4. Диспозитивните правила за предоставянето на мерки за солидарност съгласно член 27 се прилагат и за несвързаните държави членки, доколкото към момента на получаване на искането за солидарност не е сключено двустранно споразумение.

Член 27

Диспозитивни правила за мерките за солидарност

1. Когато две държави членки нямат необходимите технически, правни и финансови договорености съгласно член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2017/1938 („споразумение за солидарност“), към доставката на газ съгласно задължението по член 13, параграф 1 от същия регламент, в случай на извънредна ситуация, се прилагат условията, посочени в настоящия член.
2. Обезщетението за мярката за солидарност не надвишава разумните разходи и, чрез дерогация от член 13, параграф 8 от Регламент 2017/1938, във всички случаи включва:
 - а) цената на газа в държавата членка, предоставяща солидарност;
 - б) разходите за съхранение и транспортиране, включително евентуалните такси поради отклоняването на товари с ВПП до желаната точка на междусистемно свързване;
 - в) разходи за свързани съдебни или арбитражни производства, в които участва държавата членка, предоставяща солидарност;
 - г) други непреки разходи, които не са покрити от цената на газа, като например възстановяване на финансови или други вреди на клиенти, произтичащи от принудително изключване на част от натоварването, което е свързано с предоставянето на солидарност, при условие че тези непреки разходи не надвишават 100 % от цената на газа.
3. Ако държава членка поиска обезщетение за непреки разходи съгласно параграф 2, буква г), надвишаващи 100 % от цената на газа, Комисията, след консултация със съответните компетентни органи, решава дали е целесъобразно да се предвиди по-високо обезщетение, като взема предвид конкретните договорни и национални обстоятелства по случая и принципа на енергийна солидарност.
4. Освен ако държавата членка, отправила искане за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, се споразумеят за друга цена, цената на газа, доставен на държавата членка, отправила искането за солидарност, съответства на средната пазарна цена за ден напред в държавата членка, предоставяща солидарност, в деня, предхождащ искането за солидарност, или на съответната средна пазарна цена за ден напред в най-близката достъпна борса, на най-близката виртуална търговска точка или договорен център в деня, предхождащ искането за солидарност.
5. Обезщетението за количествата газ, доставени в контекста на искане за солидарност съгласно член 28, се изплаща пряко от държавата членка, отправила искането за солидарност, на държавата членка, предоставяща солидарност, или на субекта, който и двете държави членки посочват в отговора си на искането за солидарност и потвърждението за обема, който трябва да се изтегли.
6. Държавата членка, към която е отправено искането за мярка за солидарност, предоставя мярката за солидарност във възможно най-кратък срок и не по-късно от три дни след искането. Държава членка може да откаже да предостави солидарност на държава членка, отправяща искане за солидарност, само ако докаже, че:
 - а) не разполага с достатъчно газ за обемите, посочени в член 23, параграф 2; или
 - б) не разполага с достатъчен наличен междусистемен капацитет, както е посочено в член 13, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, и няма възможност да предоставя достатъчни обеми ВПП.
7. В допълнение към диспозитивните правила, предвидени в настоящия член, държавите членки могат да се споразумеят за техническата уредба и координация на предоставянето на солидарност.
8. Настоящия член не засяга съществуващите договорености за безопасна и надеждна експлоатация на газовата система.

Член 28

Процедура относно мерките за солидарност при липса на споразумение за солидарност

1. Държавата членка, която иска прилагането на мерките за солидарност, отправя искане за солидарност до друга държава членка, като посочва най-малко следната информация:
 - а) данните за връзка с компетентния орган на държавата членка;

- б) данните за връзка със съответните оператори на преносни системи от държавата членка (ако е целесъобразно);
- в) данните за връзка с третата страна, действаща от името на държавата членка (ако е целесъобразно);
- г) периода на доставка, включително график на първата възможна доставка и очаквана продължителност на доставките;
- д) точките на доставка и междусистемно свързване;
- е) обема на газа в kWh за всяка точка на междусистемно свързване;
- ж) качеството на газа.

2. Искането за солидарност се изпраща едновременно до държавите членки, които потенциално могат да предоставят мерки за солидарност, до Комисията и до органите за управление на кризи, определени съгласно член 10, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2017/1938.

3. Държавите членки, които получават искане за солидарност, изпращат отговор, в който се посочват данните за контакт, посочени в параграф 1, букви а), б) и в), и обемът и качеството, който може да бъде доставен до точките на междусистемно свързване в заявеното време, както е посочено в параграф 1, букви г)—ж). В отговора се посочва количеството, произтичащо от евентуално ограничаване, или, когато това е абсолютно необходимо, пускане в обращение на стратегически запаси, ако обемът, който може да бъде доставен чрез доброволни мерки, е недостатъчен.

4. Исканията за солидарност се подават най-малко 72 часа преди посоченото време за доставка. Отговор на исканията за солидарност се дава в рамките на 24 часа. Потвърждението за получаване и за обема, който трябва да се изтегли от държавата членка, отпраща искането за солидарност, се извършва в рамките на 24 часа от исканото време за доставка.

5. Искането може да бъде за един ден или за няколко дни, като отговорът трябва да съответства на искания срок.

6. Когато има няколко държави членки, които предоставят солидарност, и съществуват двустранни договорености за солидарност с една или няколко от тях, тези договорености имат предимство между държавите членки, които са сключили двустранно споразумение. Диспозитивните правила, предвидени в настоящия член, се прилагат само по отношение на другите държави членки, които предоставят солидарност.

7. Комисията може да улесни изпълнението на споразуменията за солидарност, по-специално чрез образец, достъпен на защитена онлайн платформа, за да се даде възможност за предаване в реално време на искания и оферти.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 30

Преглед

До 1 октомври 2023 г. Комисията извършва преглед на настоящия регламент с оглед на общото състояние на доставките на газ за Съюза и представя на Съвета доклад относно основните констатации от този преглед. Въз основа на този доклад Комисията може да предложи удължаване на срока на действие на настоящия регламент.

Член 31

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се за срок от една година от влизането му в сила.

Член 14 се прилага от 31 март 2023 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 19 декември 2022 година.

За Съвета
Председател
J. SÍKELA

ПРИЛОЖЕНИЕ I

а) Максимални критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия съгласно член 23 за периода между декември 2022 г. и март 2023 г. (стойности в милиони кубични метри) ⁽¹⁾

Държава членка	Декември 2022 г.	Януари 2023 г.	Февруари 2023 г.	Март 2023 г.
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	—	—	—	—
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	—	—	—	—
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

⁽¹⁾ Стойностите в приложение I, букви а) и б) се основават на данни от зимната оценка на адекватността съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2019/941, извършена от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ENTSO-E), освен за Малта, за която производството на електроенергия зависи изключително от доставки на ВПП без значителен капацитет за съхранение. Като се има предвид спецификата на нискокалоричния газ, стойностите за Нидерландия в тази таблица следва да се умножат с конверсионен коефициент 37,89, разделено на 35,17. В приложение I, буква а) са представени индивидуалните месечни обеми, изчислени от ENTSO-E за месеците от декември 2022 г. до март 2023 г.; в приложение I, буква б) за месеците от април 2023 г. до декември 2023 г. е представена средната стойност за периода между декември 2022 г. и март 2023 г.

б) Максимални критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия съгласно член 23 за периода между април 2023 г. и декември 2023 г. (стойности в милиони кубични метри).

Държава членка	Месечна стойност
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	—
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	—
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Критична инфраструктура за сигурността на доставките съгласно член 23, параграф 2, буква г)

Сектор	Подсектор	
I. Енергетика	1. Електроенергия	Инфраструктури и съоръжения за производство и пренос на електроенергия във връзка с доставките на електроенергия
	2. Нефт	Добив, рафиниране, преработване, съхранение и пренос на нефт по тръбопроводи
	3. Газ	Добив, рафиниране, преработване, съхранение и пренос на газ по тръбопроводи Терминали за втечен природен газ (LNG)
II. Транспорт	4. Автомобилен транспорт	
	5. Железопътен транспорт	
	6. Въздушен транспорт	

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2577 НА СЪВЕТА

от 22 декември 2022 година

за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Агресивната война на Руската федерация срещу Украйна и беспрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Руската федерация за държавите членки застрашават сигурността на доставките за Съюза и неговите държави членки. В същото време използването на доставките на газ като оръжие и манипулирането на пазарите от страна на Руската федерация чрез умишлено прекъсване на газовите потоци доведоха до рязко покачване на цените на енергията в Съюза, което не само застраши неговата икономика, но и сериозно подкопа сигурността на доставките. Бързото внедряване на възобновяеми енергийни източници може да спомогне за смекчаване на последиците от текущата енергийна криза, като бъде защита срещу действията на Русия. Енергията от възобновяеми източници може значително да допринесе за противодействие на използването на енергията като оръжие от страна на Русия чрез укрепване на сигурността на доставките на Съюза, намаляване на нестабилността на пазара и понижаване на цените на енергията.
- (2) През последните месеци действията на Русия допълнително влошиха положението на пазара, по-специално като увеличиха риска от пълно спиране на доставките на руски газ за Съюза в близко бъдеще, като това положение се отрази на сигурността на доставките за Съюза. Това рязко увеличи нестабилността на цените на енергията в Съюза и цените на газа и електроенергията достигнаха рекордно високи стойности през лятото, което доведе до нарастване на цените на дребно на електроенергията, което се очаква да продължи да обхваща постепенно повечето потребителски договори, увеличавайки тежестта за домакинствата и предприятията. Влошеното положение на енергийните пазари допринесе значително за общата инфлация в еврозоната, забавяйки икономическия растеж в целия Съюз. Посоченият риск ще продължи да съществува независимо от временното намаляване на цените на едро и ще бъде още по-актуален през следващата година, както беше признато в извънредното предложение на Комисията, придружавашо съобщението на Комисията от 18 октомври 2022 г., озаглавено „Извънредна енергийна ситуация — да се подготвим за нея, да закупуваме енергия и да защитим ЕС всички заедно“. Европейските енергийни дружества могат да бъдат изправени пред сериозни трудности при запълването на съоръженията за складиране на газ през следващата година, тъй като е много вероятно в Съюза да се получи по-малко или дори никакъв газ по тръбопроводите от Русия, имайки предвид настоящата политическа ситуация. В допълнение целта за 2023 г., определена в Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, е да се запълнят 90 % от капацитета на Съюза за съхранение на газ в сравнение с 80 % за тази зима. Също така непредвидими събития, като саботажки по газопроводи и други рискове от нарушаване на сигурността на доставките, могат да създадат допълнително напрежение на газовите пазари. В допълнение перспективите за конкурентоспособност на европейските технологични отрасли за енергия от възобновяеми източници бяха отслабени от наскоро приетите политики в други региони на света, насочени към предоставяне на подкрепа и ускоряване на внедряването в голям мащаб на цели вериги за създаване на стойност в областта на технологиите за енергия от възобновяеми източници.
- (3) В този контекст и с цел борба срещу излагането на европейските потребители и предприятия на високи и нестабилни цени, предизвикващи икономически и социални трудности, с цел облекчаване на необходимото намаляване на търсенето на енергия чрез замяна на доставките на природен газ с енергия от възобновяеми източници и с цел повишаване на сигурността на доставките, Съюзът трябва да предприеме допълнителни незабавни и временни действия за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално чрез целенасочени мерки, които са в състояние да ускорят темпа на внедряване на възобновяеми енергийни източници в Съюза в краткосрочен план.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ (ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17).

- (4) Посочените спешни мерки са избрани заради тяхното естество и потенциал да допринесат за намирането на решения на извънредната енергийна ситуация в краткосрочен план. По-специално няколко от мерките, предвидени в настоящия регламент, могат да бъдат приложени бързо от държавите членки, за да се рационализира процесът на издаване на разрешения, приложим за проекти за енергия от възобновяеми източници, без да се налагат обременяващи промени в техните национални процедури и правни системи и като се осигури ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници в краткосрочен план. Някои от тези мерки са от общ характер, като например въвеждането на оборима презумпция, че проектите за енергия от възобновяеми източници са от по-висш обществен интерес за целите на съответното законодателство в областта на околната среда, или въвеждането на пояснения относно обхвата на някои директиви в областта на околната среда, както и опростяването на рамката за издаване на разрешения за модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници чрез съсредоточаване върху въздействието, произтичащо от промените или разширенията, в сравнение с първоначалния проект. Други мерки са насочени към конкретни технологии, като значително по-краткото и по-бързо издаване на разрешения за оборудване за слънчева енергия за съществуващи конструкции. Целесъобразно е тези спешни мерки да бъдат приложени възможно най-бързо и да бъдат адаптирани при необходимост, за да се даде правилен отговор на настоящите предизвикателства.
- (5) Необходимо е да се въведат допълнителни спешни и целенасочени мерки, предназначени за конкретни технологии и видове проекти, които имат най-голям потенциал за бързо внедряване и незабавно въздействие върху целите за намаляване на нестабилността на цените и намаляване на търсенето на природен газ, без да се ограничава общото търсене на енергия. В допълнение към ускоряването на процесите на издаване на разрешения, във връзка с оборудването за слънчева енергия върху изкуствени конструкции е целесъобразно да се насърчава и ускорява внедряването на малки слънчеви инсталации, включително за потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и за колективните потребители на собствена електрическа енергия, като например местните енергийни общности, тъй като това са вариантите, които са най-евтини, най-достъпни и имат най-малко въздействие върху околната среда или друг вид въздействие при бързото внедряване на нови инсталации за енергия от възобновяеми източници. Освен това тези проекти пряко подкрепят домакинствата и дружествата, които са изправени пред високи цени на енергията, и предпазват потребителите от нестабилност на цените. Модернизирането на централите за енергия от възобновяеми източници е вариант за бързо увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници с най-малко въздействие върху мрежовата инфраструктура и околната среда, включително в случая на онези технологии за производство на енергия от възобновяеми източници, като например вятърната енергия, за които процесите на издаване на разрешения обикновено са по-дълги. И накрая, термопомпите са пряка възобновяема алтернатива на котлите на природен газ и имат потенциала значително да намалят търсенето на природен газ по време на отоплителния сезон.
- (6) Поради неотложната и извънредна ситуация в областта на енергетиката държавите членки следва да могат да въведат изключения от някои задължения за оценка, установени в законодателството на Съюза в областта на околната среда, за проекти за енергия от възобновяеми източници и за проекти за съхранение на енергия и проекти за електроенергийни мрежи, които са необходими за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система. За да бъдат въведени такива изключения, следва да бъдат изпълнени две условия, а именно проектът да бъде разположен в специална зона за енергия от възобновяеми източници или специална зона на електроенергийната мрежа и въпросната зона да е била подложена на стратегическа екологична оценка. Освен това следва да се приемат пропорционални смекчаващи мерки или, когато няма такива, компенсаторни мерки, за да се гарантира защитата на видовете.
- (7) Настоящият регламент следва да се прилага за процесите на издаване на разрешения, чиято начална дата попада в периода на прилагането му. С оглед на целта на настоящия регламент и извънредната ситуация и изключителния контекст при приемането му, по-специално като се има предвид фактът, че краткосрочното ускоряване на темпа на внедряване на възобновяеми енергийни източници в Съюза оправдава прилагането на разпоредбите на настоящия регламент към висящи процеси на издаване на разрешения, на държавите членки следва да се разреши да прилагат настоящия регламент или някои от неговите разпоредби по отношение на висящи процеси на издаване на разрешения, по които няма окончателно решение на съответния орган, при условие че прилагането на тези правила надлежно зачита вече съществуващите права на трети страни и техните оправдани правни очаквания. Следователно държавите членки следва да гарантират, че прилагането на настоящия регламент по отношение на висящите процеси за издаване на разрешения е пропорционално и защитава по подходящ начин правата и оправданите правни очаквания на всички заинтересовани страни.
- (8) Една от временните мерки се състои във въвеждането за целите на съответното законодателство на Съюза в областта на околната среда на оборима презумпция, че проектите за енергия от възобновяеми източници са от по-висш обществен интерес и обслужват общественото здраве и безопасност, освен когато има ясни доказателства, че посочените проекти имат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда, което не може да бъде смекчено или компенсирано. Централите за енергия от възобновяеми източници, включително термопомпите и ветрогенераторите, са от решаващо значение за борбата с изменението на климата и замърсяването, намаляването на цените на енергията, намаляването на зависимостта на Съюза от изкопаемите горива и гарантирането на сигурността на доставките на Съюза. Презумпцията, че централите за енергия от възобновяеми източници, включително термопомпите, са от по-висш обществен интерес и обслужват общественото здраве и безопасност, би позволила на такива проекти да се възползват, когато е необходимо, от опростена оценка за специалните дерогации, предвидени в съответното законодателство на Съюза в областта на околната среда, с незабавно влизане в действие. Като се имат предвид техните национални особености, на държавите членки следва да се позволи да ограничат прилагането на тази презумпция до определени части от своята територия или до определени технологии или проекти. Държавите членки могат да обмислят въвеждането на тази презумпция в съответното си национално законодателство в областта на ландшафта.

- (9) Това отразява важната роля, която възобновяемата енергия може да играе за декарбонизацията на енергийната система на Съюза, предлагайки незабавни решения за замяна на енергията, произведена от изкопаеми горива, и спомагайки за справяне с влошеното положение на пазара. За да се премахнат затрудненията в процеса на издаване на разрешения и при експлоатацията на централи за енергия от възобновяеми източници, в процеса на планиране и издаване на разрешения следва да се дава приоритет на строителството и експлоатацията на централи за производство на енергия от възобновяеми източници и на развитието на свързаната с тях мрежова инфраструктура, когато се търси баланс между правните интереси в конкретния случай, най-малкото за проекти, за които е признато, че са от обществен интерес. Що се отнася до защитата на видовете, посоченият приоритет следва да се дава само ако и доколкото са предприети подходящи мерки за опазване на видовете, допринасящи за запазването или възстановяването на популациите до благоприятен природозащитен статус, и са предоставени достатъчно финансови ресурси, както и територии за тази цел.
- (10) Слънчевата енергия е ключов източник на енергия от възобновяеми източници, за да се сложи край на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива, като същевременно се осъществи преходът към климатично неутрална икономика. Слънчевата фотоволтаична енергия, която е един от най-евтините налични източници на електроенергия, и технологиите за слънчева топлинна енергия, които осигуряват отопление от възобновяеми източници при ниски разходи за единица топлинна енергия, могат да бъдат разгърнати бързо и могат да бъдат от пряка полза за гражданите и предприятията. В този контекст, в съответствие със съобщението на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавено „Стратегията на ЕС за слънчевата енергия“, ще бъде подкрепено развитието в Съюза на устойчива верига за създаване на стойност за промишлена слънчева енергия, включително чрез Алианса за слънчевата фотоволтаична промишленост, чието начало ще бъде поставено в края на 2022 г. Ускоряването и подобряването на процесите на издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници ще спомогне за увеличаването на производствения капацитет на Съюза за технологии за чиста енергия. Текущите обстоятелства и по-специално много голямата нестабилност на цените на енергията изискват незабавни действия, за да се осигурят значително по-бързи процеси на издаване на разрешения с цел значително ускоряване на темповете на монтиране на оборудване за слънчева енергия върху изкуствени конструкции, които в общия случай са по-малко сложни отколкото при наземния монтаж и които могат бързо да допринесат за смекчаване на последиците от настоящата енергийна криза, при положение че бъдат запазени стабилността, надеждността и безопасността на мрежата. Поради това за посочените инсталации следва да се ползват по-кратки процеси на издаване на разрешения в сравнение с други проекти за енергия от възобновяеми източници.
- (11) Максималният срок за процеса на издаване на разрешения за монтирането на оборудване за слънчева енергия и свързаните с него съвместно разположени съоръжения за съхранение и свързване към мрежата в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, изградени за цели, различни от производството на слънчева енергия следва да е три месеца. За тези инсталации следва също така да се въведе специална дерогация от изискването за извършване на оценки на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, като се има предвид, че няма вероятност те да породят опасения, свързани с конкуренция за използване на пространство или с въздействие върху околната среда. Инвестирането в малки децентрализирани инсталации за слънчева енергия, целящи превръщането в потребител на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници, е едно от най-ефикасните средства за потребителите на енергия да намалят сметките си за енергия и излагането си на нестабилността на цените. На държавите членки следва да се позволи да изключват определени зони или структури от обхвата на този по-кратък срок и тази дерогация, когато са налице определени основателни причини.
- (12) Инсталациите за собствено потребление, включително онези за колективните потребители на собствена енергия, като например местни енергийни общности, също допринасят за намаляване на общото търсене на природен газ, за повишаване на устойчивостта на системата и за постигане на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. Инсталирането на оборудване за слънчева енергия с мощност под 50 kW, включително инсталации за потребители на собствена енергия, няма вероятност да окаже значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или мрежата и не поражда опасения за безопасността. Освен това малките инсталации обикновено не се нуждаят от разширяване на капацитета в точката на присъединяване към мрежата. С оглед на непосредствените положителни последици от такива инсталации за потребителите и ограниченото въздействие върху околната среда, до което те могат да доведат, е целесъобразно да се рационализира допълнително процесът на издаване на разрешения, приложим за тях, при условие, че те не надвишават съществуващия капацитет на връзката с разпределителната мрежа, чрез въвеждане на концепцията за административно мълчаливо одобрение в съответните процеси на издаване на разрешения, за да се насърчи и ускори внедряването на тези инсталации и да може да се извлекат ползи от тях в краткосрочен план. На държавите членки следва да се позволи да прилагат праг, по-нисък от 50 kW, поради своите вътрешни ограничения, при условие че прагът остава по-висок от 10,8 kW. При всички случаи по време на едномесечния процес на издаване на разрешения съответните органи или субекти могат да отхвърлят получените заявления за такива инсталации по причини, свързани с безопасността, стабилността и надеждността на мрежата, като предоставят надлежно мотивиран отговор.

⁽²⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

- (13) Модернизирането на съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници има значителен потенциал за бързо увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници, което ще позволи да се намали потреблението на газ. Модернизирането дава възможност да се продължи използването на обекти със значителен потенциал за енергия от възобновяеми източници, което намалява необходимостта от определяне на нови площадки за проекти за енергия от възобновяеми източници. Модернизирането на ветрогенераторна централа чрез инсталиране на по-ефикасни турбини позволява да се запази или увеличи съществуващата мощност, но с по-малък брой, по-големи и по-ефикасни турбини. Наред с това при модернизирането се ползва съществуващата връзка към мрежата, има вероятно по-висока степен на приемане от страна на обществеността и се извличат ползи от познаване на въздействието върху околната среда.
- (14) Според извършените оценки между 2021 г. и 2025 г. края на нормалния си експлоатационен срок от 20 години ще достигнат мощности за вятърна енергия на сушата от 38 GW. Извеждането от експлоатация на тези мощности вместо модернизирането им би довело до значително намаляване на инсталираните понастоящем мощности за енергия от възобновяеми източници, което допълнително ще усложни положението на енергийния пазар. Незабавното опростяване и ускоряване на процесите на издаване на разрешения за модернизиране са от решаващо значение за поддържането и увеличаването на капацитета за енергия от възобновяеми източници в Съюза. За тази цел настоящият регламент въвежда допълнителни мерки за по-нататъшно рационализиране на процеса на издаване на разрешения, приложим за модернизирането на проекти за енергия от възобновяеми източници. По-специално максималният срок от шест месеца, приложим за процеса на издаване на разрешения за модернизиране на проекти за енергия от възобновяеми източници, следва да включва всички относими оценки на въздействието върху околната среда. Освен това, когато модернизирането на централа за енергия от възобновяеми източници или на свързаната мрежова инфраструктура, която е необходима за интегриране на възобновяемата енергия в електроенергийната система, подлежат на скрининг или на оценка на въздействието върху околната среда, скринингът или оценката следва да бъдат ограничени до оценка на потенциалните значителни въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект.
- (15) За да се насърчи и ускори модернизирането на съществуващи централи за енергия от възобновяеми източници, следва незабавно да се въведе опростена процедура за свързване към мрежата, когато модернизирането води до ограничено увеличение на общата мощност в сравнение с първоначалния проект.
- (16) Когато се модернизира слънчева инсталация, повишаване на ефикасността и мощността може да се постигне, без да се увеличава заеманото пространство. По този начин модернизираната инсталация не би оказала различно въздействие върху околната среда в сравнение с първоначалната инсталация, при условие че използваното пространство не е увеличено при модернизацията и първоначално изискваните мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда продължават да се спазват.
- (17) Технологията за термомпи е ключова за производството на възобновяема енергия за отопление и охлаждане от енергия от заобикалящата среда, включително от пречиствателни станции за отпадъчни води и геотермална енергия. Термомпите също така позволяват използването на отпадна топлина и студ. Бързото внедряване на термомпи, чрез което да се оползотворят недостатъчно използваните възобновяеми енергийни източници, като енергията от околната среда, геотермалната енергия и отпадната топлина от промишления сектор и сектора на услугите, включително центровете за данни, дава възможност за замяна на котлите, използващи природен газ и други видове изкопаеми горива, с решение за отопление с енергия от възобновяеми източници, като същевременно се повишава и енергийната ефективност. Това ще ускори намаляването на използването на газ за отопление както в сградите, така и в промишлеността. За да се ускори монтирането и използването на термомпи, е целесъобразно да се въведат целенасочени, по-кратки процеси на издаване на разрешения за такива инсталации, включително опростена процедура за присъединяването към електрическата мрежа на по-малки термомпи, когато няма опасения във връзка с безопасността, не се налагат допълнителни работи за присъединяването към мрежата и няма техническа несъвместимост на компонентите на системата, освен ако такава процедура не се изисква съгласно националното законодателство. Благодарение на по-бързия и по-лесен монтаж на термомпите, нарасалото използване на енергия от възобновяеми източници в сектора на отоплението, на който се пада почти половината от потреблението на енергия в Съюза, ще допринесе за сигурността на доставките и ще спомогне за справяне с по-трудна ситуация на пазара.
- (18) При прилагането на крайните срокове за монтиране на оборудване за слънчева енергия, за модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници и за внедряване на термомпи, времето, през което централите, техните мрежови връзки и съответната необходима мрежова инфраструктура се изграждат или модернизират, не следва да се отчита като част от тези срокове, освен когато съпада с други административни етапи от процеса на издаване на разрешения. Освен това времето, което се отнели административните етапи, необходими за извършването на значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на стабилността, надеждността и безопасността на мрежата, също не следва да се отчита като част от посочените срокове.
- (19) За да се улесни допълнително внедряването на енергия от възобновяеми източници, на държавите членки следва да се позволи да запазят възможността за допълнително съкращаване на сроковете на процеса на издаване на разрешения.

- (20) Разпоредбите на Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда („Конвенцията от Орхус“), отнасящи се до достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземане на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, и по-специално задълженията на държавите членки във връзка с участието на обществеността и с достъпа до правосъдие, продължават да се прилагат.
- (21) Принципът на енергийна солидарност е общ принцип съгласно правото на Съюза, както бе посочено от Съда на Европейския съюз в решението му от 15 юли 2021 г. по дело C-848/19 P ⁽³⁾, Германия срещу Полша, и се прилага за всички държави членки. При изпълнението на принципа на енергийна солидарност настоящият регламент дава възможност за трансгранично разпределение на ефекта от по-бързото внедряване на проекти за енергия от възобновяеми източници. Мерките, съдържащи се в настоящия регламент са насочени към инсталации за енергия от възобновяеми източници във всички държави членки и обхващат широк кръг проекти, включително за съществуващи конструкции, нови инсталации с оборудване за слънчева енергия и модернизиране на съществуващи инсталации. Като се има предвид степента на интеграция на енергийните пазари на Съюза, всяко разширяване на внедряването на енергия от възобновяеми източници в дадена държава членка следва да бъде също така от полза за другите държави членки от гледна точка на сигурност на доставките и по-ниски цени. То следва да спомага за трансграничния пренос на електроенергия от възобновяеми източници към местата, където е тя най-необходима, и да гарантира, че електроенергия от възобновяеми източници, произведена на ниски цени, се изнася в държави членки, в които производството на електроенергия е по-скъпо. В допълнение новоинсталираните мощности за енергия от възобновяеми източници в държавите членки ще окажат въздействие върху общото намаляване на търсенето на газ в целия Съюз.
- (22) По силата на член 122, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съветът, по предложение на Комисията и в дух на солидарност между държавите членки, може да вземе решение относно мерките, съобразени с икономическата ситуация, и по-конкретно ако възникнат сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, по-специално в областта на енергетиката. С оглед на последните събития и неотдашните действия на Русия високият риск от пълно спиране на доставките на руски газ, в съчетание с несигурните перспективи за алтернативи, представлява значителна заплаха от прекъсване на енергийните доставки, по-нататъшно повишаване на цените на енергията и последващ натиск върху икономиката на Съюза. Поради това са необходими спешни действия.
- (23) Като се вземат предвид мащабът на енергийната криза, степента на нейното социално, икономическо и финансово въздействие и необходимостта от предприемане на действия във възможно най-кратък срок, настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. Действието му е ограничено до 18 месеца, с клауза за извършване на преглед, за да може Комисията да предложи удължаване на действието му, ако е необходимо.
- (24) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и обхват

С настоящия регламент се установяват временни правила от извънреден характер за ускоряване на процеса на издаване на разрешения, приложим за производството на енергия от възобновяеми източници, като се обръща специално внимание на конкретни технологии или видове проекти за енергия от възобновяеми източници, които могат да постигнат ускоряване в кратки срокове на темпа на внедряване на възобновяеми енергийни източници в Съюза.

Настоящият регламент се прилага за всички процеси на издаване на разрешения, чиято начална дата попада в срока на неговото прилагане, и не засяга националните разпоредби, установяващи по-кратки срокове от предвидените в членове 4, 5 и 7.

⁽³⁾ Решение на Съда от 15 юли 2021 г., Германия/Полша, дело C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

Държавите членки могат да прилагат настоящия регламент и по отношение на висящи процеси на издаване на разрешения, по които няма окончателно решение преди 30 декември 2022 г., при условие че това съкращава процеса на издаване на разрешения и че вече съществуващите законни права на трети страни се запазват.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията, съдържащи се в член 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾. Наред с това се прилагат следните определения:

- 1) „процес на издаване на разрешения“ означава процесът:
 - а) обхващащ всички издавани относими административни разрешения за строеж, модернизиране и експлоатация на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, включително термопомпи, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и активите, необходими за тяхното свързване към мрежата, включително разрешения за свързване към мрежата и оценки на въздействието върху околната среда, когато такива се изискват; и
 - б) включващ всички административни етапи от потвърждаването от съответния орган на получаването на пълното заявление до уведомлението от съответния орган за окончателното решение относно резултата от процеса;
- 2) „оборудване за слънчева енергия“ означава оборудване, което преобразува слънчевата енергия в топлинна или електрическа енергия, включително слънчево топлинно и слънчево фотоволтаично оборудване.

Член 3

По-висш обществен интерес

1. По отношение на проектирането, изграждането и експлоатацията на централи и съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и тяхното свързване към мрежата, самата свързана с тях мрежа, както и съоръженията за съхранение на енергия, се приема, че те са от по-висш обществен интерес и че обслужват общественото здраве и безопасност, когато се извършва преценка на правните интереси в отделните случаи за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽⁵⁾, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾. Държавите членки могат да ограничат прилагането на посочените разпоредби до определени части от своята територия, както и до определени видове технологии или до проекти с определени технически характеристики в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата.

2. Държавите членки гарантират, най-малко за проектите, които са признати за проекти от по-висш обществен интерес, че когато се извършва преценка на правните интереси в отделните случаи, при планирането и в процеса на издаване на разрешения се дава приоритет на изграждането и експлоатацията на централи и инсталации за производството на енергия от възобновяеми източници и на свързаното с тях развитие на мрежовата инфраструктура. Що се отнася до защитата на видовете, предходното изречение се прилага само ако и доколкото са предприети подходящи мерки за опазване на видовете, допринасящи за запазването или възстановяването на популациите до благоприятен природозащитен статус, и са предоставени достатъчно финансови ресурси, както и територии за тази цел.

⁽⁴⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽⁵⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽⁶⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр.1).

⁽⁷⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

Член 4

Ускоряване на процеса на издаване на разрешения за инсталиране на оборудване за слънчева енергия

1. Процесът на издаване на разрешения за инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително интегрирани в сградите инсталации за слънчева енергия и покривно оборудване за слънчева енергия, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, не превишава три месеца, при условие че основното предназначение на тези конструкции не е производството на слънчева енергия. Чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и от приложение II, точка 3, букви а) и б), разглеждани самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от приложение II към същата директива, такива инсталации с оборудване за слънчева енергия се освобождават от изискването, ако е приложимо, за тях да се извършва определяне дали проектът изисква оценка на въздействието върху околната среда или от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда.
2. Държавите членки могат да изключат определени райони или структури от разпоредбите на параграф 1 по причини, свързани с опазването на културното или историческото наследство, или по причини, свързани с интересите на националната отбрана или безопасността.
3. За процеса на издаване на разрешения за монтирането на оборудване за слънчева енергия, включително за потребители на собствена енергия от възобновяеми източници с мощност 50 kW или по-малко, липсата на отговор от страна на съответните органи или субекти в срок от един месец след подаването на заявлението означава, че разрешението се счита за издадено, при условие че мощността на оборудването за слънчева енергия не надвишава съществуващия капацитет на връзката с разпределителната мрежа.
4. Когато прилагането на прага за мощността, посочен в параграф 3 от настоящия член, води до значителна административна тежест или ограничения за експлоатацията на електроенергийната мрежа, държавите членки могат да прилагат по-нисък праг, при условие че той остава над 10,8 kW.
5. Всички решения, произтичащи от процесите на издаване на разрешения, посочени в параграф 1 от настоящия член, се оповестяват публично в съответствие с действащите задължения.

Член 5

Модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници

1. Продължителността на процеса на издаване на разрешения за модернизирането на проекти, включително разрешенията, свързани с модернизирането на активите, необходими за свързването им към мрежата, когато модернизирането води до увеличаване на мощността, не превишава шест месеца, включително с оценките на въздействието върху околната среда, когато такива се изискват от съответното законодателство.
2. Когато модернизирането не води до увеличаване на мощността на централата за енергия от възобновяеми източници с над 15 % и без да се засяга необходимостта от оценка на потенциалните въздействия върху околната среда съгласно параграф 3 от настоящия член, издаването на разрешение за свързване към преносната или разпределителната мрежа става в срок от три месеца след подаването на заявление до съответния субект, освен ако са налице основателни опасения за безопасността или техническа несъвместимост с компонентите на системата.
3. Когато за модернизирането на централа за енергия от възобновяеми източници или на свързаната с нея мрежова инфраструктура, необходима за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, се изисква определяне дали проектът трябва да премине процедура за оценка на въздействието върху околната среда или се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС, това предварително определяне и/или тази оценка на въздействието върху околната среда се ограничават до потенциалните значителни въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект.

4. Когато модернизирването на слънчеви инсталации не води до използването на допълнително пространство и е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на последиците за околната среда, въведени за първоначалната инсталация, проектът се освобождава от изискването, ако е приложимо, да бъде предмет на определяне дали за него се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС.

5. Всички решения, произтичащи от процесите на издаване на разрешения, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се оповестяват публично в съответствие с действащите задължения.

Член 6

Ускоряване на процеса на издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и за свързаната с тях мрежова инфраструктура, необходима за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в системата

Държавите членки могат да освободят проектите за енергия от възобновяеми източници, както и проектите за съхранение на енергия и проектите за електроенергийни мрежи, които са необходими за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, от оценката на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС и от оценките за опазване на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО, при условие че проектът е разположен в специална зона за енергия от възобновяеми източници или специална зона на електроенергийната мрежа за свързаната мрежова инфраструктура, която е необходима за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, ако държавите членки са определили такава зона за енергия от възобновяеми източници или зона на електроенергийната мрежа, и че зоната е била подложена на стратегическа екологична оценка в съответствие с Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾. Компетентният орган гарантира, че въз основа на съществуващите данни се прилагат подходящи и пропорционални смекчавачи мерки, за да се осигури съответствие с член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО. Когато няма такива мерки, компетентният орган прави необходимото, за да гарантира, че операторът заплаща парична компенсация за програми за опазване на видовете, с цел да се осигури или подобри природозащитния статус на засегнатите видове.

Член 7

Ускоряване на внедряването на термопомпи

1. Процесът на издаване на разрешения за инсталиране на термопомпи с електрическа мощност под 50 MW не надвишава един месец, а в случай на геотермални термопомпи този процес не надвишава три месеца.

2. Освен ако са налице основателни опасения за безопасността, или се налагат допълнителни работи за свързване към мрежата, или е налице техническа несъвместимост на компонентите на системата, свързването към преносната или разпределителната мрежа се разрешава след уведомяване на съответния субект за:

а) термопомпи с електрическа мощност до 12 kW; и

б) термопомпи, инсталирани от потребител на собствена енергия от възобновяеми източници, с електрическа мощност до 50 kW, при условие че мощността на инсталацията за производство на електроенергия от възобновяеми източници на потребителя на собствена електроенергия от възобновяеми източници възлиза най-малко на 60 % от мощността на термопомпата.

3. Държавите членки могат да изключат определени райони или структури от разпоредбите на настоящия член по причини, свързани с опазването на културното или историческото наследство, или по причини, свързани с интересите на националната отбрана или безопасността.

4. Всички решения, произтичащи от процесите на издаване на разрешения, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се оповестяват публично в съответствие с действащите задължения.

⁽⁸⁾ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

Член 8

Срокове за процеса на издаване на разрешения за монтиране на оборудване за слънчева енергия, модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници и за внедряване на термомпни

При прилагането на сроковете, посочени в членове 4, 5 и 7, следното време не се отчита като част от тези срокове, освен когато съвпада с други административни етапи на процеса на издаване на разрешения:

- а) времето, през което се изграждат или модернизират централите, техните мрежови връзки и, с оглед на осигуряване на стабилността, надеждността и безопасността на мрежата — съответната необходима мрежова инфраструктура; и
- б) времето, което се отнели административните етапи, необходими за извършването на значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на стабилността, надеждността и безопасността на мрежата.

Член 9

Преглед

До 31 декември 2023 г. Комисията извършва преглед на настоящия регламент с оглед на развитието на ситуацията със сигурността на доставките и цените на енергията и необходимостта от допълнително ускоряване на внедряването на енергията от възобновяеми източници. Тя представя на Съвета доклад за основните констатации от този преглед. Комисията може въз основа на този доклад да предложи удължаване на срока на действие на настоящия регламент.

Член 10

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се за срок от 18 месеца от влизането му в сила.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2022 година.

За Съвета
Председател
М. БЕК

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2578 НА СЪВЕТА

от 22 декември 2022 година

за създаване на механизъм за корекция на пазара с цел защита на гражданите на Съюза и икономиката от прекомерно високи цени

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като има предвид, че:

- (1) Непредизвиканата и неоправдана агресивна война на Руската федерация („Русия“) срещу Украйна и безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Русия за държавите членки застрашават сигурността на доставките в Съюза и държавите членки. В същото време използването на доставките на газ като оръжие и манипулирането на пазарите от страна на Русия чрез умишлено прекъсване на газовите потоци доведоха до рязко покачване на цените на енергията в Съюза. Промените в маршрутите за доставка, довели до претоварване на европейската газова инфраструктура, и необходимостта от намиране на алтернативни източници на доставки на газ и системи за ценообразуване, които не са адаптирани към ситуацията на сътресения при доставките, допринесоха за нестабилността и покачването на цените. Повишените цени на природния газ застрашават икономиката на Съюза чрез трайно висока инфлация, предизвикана от покачването на цените на електроенергията, отслабването на покупателната способност на потребителите и чрез по-високите производствени разходи, особено в енергоемките отрасли, и представляват сериозна опасност за сигурността на доставките.
- (2) През 2022 г. цените на природния газ бяха изключително нестабилни, като някои референтни показатели за цените достигнаха рекордно високи равнища през август 2022 г. Необичайното равнище на цените на природния газ, регистрирано през август 2022 г., е резултат от множество фактори, включително крехкия баланс между търсенето и предлагането, свързан с попълването на хранилищата и намаляването на потоците от газ по тръбопроводи, опасенията от допълнително прекъсване на доставките и манипулиране на пазара от страна на Русия, както и механизъм за формиране на цените, който не е съобразен с такива екстремни промени в търсенето и предлагането и който изостри прекомерното покачване на цените. През предходното десетилетие цените се движеха в диапазона 5—35 EUR/MWh, но сега европейските цени на природния газ достигнаха равнища с 1 000 % по-високи от средните цени, наблюдавани в миналото в Съюза. Нидерландските Title Transfer Facility (TTF) газови фючъри (тримесечни продукти), които се търгуват на борсата ICE Eindex ⁽²⁾, се търгуваха на нива малко под 350 EUR/MWh, а цената за TTF газ за ден напред, който се търгува на Европейската енергийна борса, достигна 316 EUR/MWh. Цените на природния газ никога досега не са достигали равнищата, наблюдавани през август 2022 г.
- (3) След като през септември 2022 г. бяха нанесени щети по тръбопровода „Северен поток 1“, които вероятно са вследствие на саботаж, няма изгледи в скоро време доставките на газ от Русия за Съюза да се възобновят до равнищата отпреди войната. Европейските потребители и предприятия продължават да са изложени на явен риск от нови потенциални епизодични покачвания на цените на газа, което е пагубно за икономиката. Непредвидими събития като аварии или саботаж на тръбопроводи, които нарушават доставките на газ за Европа или драстично увеличават търсенето, могат да застрашат сигурността на доставките. Напрежението на пазара, породено от страха от внезапен недостиг, вероятно няма да отшуми след зимата и през следващата година, тъй като адаптирането към сътресенията в доставките и установяването на нови отношения и инфраструктура за доставки се очаква да продължат една или повече години.
- (4) Макар и да съществуват деривати, свързани с други виртуални търговски точки, TTF в Нидерландия обикновено се смята за „стандартния“ ценови ориентир на европейските пазари на газ. Това се дължи на неговата принципно висока ликвидност, която е следствие от няколко фактора, включително географското му местоположение, което позволяваше на TTF в условията преди войната да получава природен газ от няколко източника, включително значителни обеми от Русия. Това е причината неговите цени да се използват широко като референтна цена във

⁽¹⁾ Становище от 2 декември 2022 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽²⁾ ICE Eindex е една от основните енергийни борси в Европа. Що се отнася до газа, тя осигурява регулирана търговия с фючъри и опции за нидерландския газов търговски център TTF.

формулите за ценообразуване на договорите за доставка на газ, както и като ценова основа при операции по хеджиране или с деривати в целия Съюз, включително в центровете, които не са пряко свързани с TTF. Пазарните данни сочат, че на TTF са се падали около 80 % от търгувания природен газ през първите осем месеца от 2022 г. общо в Съюза и в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия („Обединеното кралство“).

- (5) Същевременно, дълбоките промени на енергийните пазари на Съюза от февруари 2022 г. насам оказаха влияние върху функционирането и ефективността на традиционните механизми за ценообразуване на пазара на едро на газ, по-специално върху референтния показател за цените на TTF. Макар традиционно TTF да е бил добър ориентир за цените на газа в други региони на Европа, от април 2022 г. той се раздалечи от цените в други центровете и точки на търговия в Европа, както и от прогнозните цени за вноса на втечен природен газ на агенциите за докладване на цени. Това до голяма степен се дължи на факта, че газовата система на Северозападна Европа има специфични инфраструктурни ограничения както по отношение на преноса по тръбопроводи (запад-изток), така и по отношение на капацитета за регазификация на съоръженията за втечен природен газ. Тези ограничения отчасти доведоха до цялостното увеличение на цените на газа от началото на кризата в Европа, след като Русия започна да използва енергоносителите като оръжие. Необичайният спред между TTF и други регионални центровете на търговия през август 2022 г. показва, че при настоящите специфични пазарни обстоятелства TTF може и да не е добър ориентир за пазарната ситуация извън Северозападна Европа, където пазарите са изправени пред инфраструктурни ограничения. В периоди на недостиг на пазара в Северозападна Европа други регионални пазари извън Северозападна Европа могат да се радват на по-благоприятни пазарни условия и съответно да са засегнати неоснователно от индексацията на договорите към TTF. Следователно, макар TTF да продължава да изпълнява целта си, а именно да балансира търсенето и предлагането в Северозападна Европа, са нужни действия за ограничаване на влиянието, което необичайни епизодични случаи на прекомерно високи цени на TTF оказват върху други регионални пазари в Съюза. Недостатъци в системата за ценообразуване могат да съществуват – в по-малка степен – и при други центровете.
- (6) Съществуват различни мерки за справяне с проблемите около действащите механизми за ценообразуване. Възможно за европейските дружества, засегнати от неотдавнашните смущения на пазара и от недостатъците на системата за ценообразуване, е да започнат преговаряне на съществуващите договори, основани на TTF. Тъй като референтните цени, свързани с газовите TTF фючъри вече имат различна тежест и не са непременно представителни за ситуацията на пазара на газ извън Северозападна Европа, някои купувачи могат да се опитат да разрешат настоящите проблеми с ценообразуването и референтния показател за цените на TTF чрез преговаряне със своите договорни партньори по силата на изрично предвиденото в съществуващия договор или съгласно общите принципи на договорното право.
- (7) Аналогично дружествата вносители или държавите членки, действащи от тяхно име, могат да се обърнат към международните партньори с цел преговаряне на съществуващите договори или сключване на нови договори за доставка с по-подходящи формули за ценообразуване, адаптирани към настоящата ситуация на нестабилност. Координираното закупуване посредством ИТ инструмента, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2022/2576⁽³⁾ на Съвета, може да предостави възможности за намаляване на цената на внасяните енергоносители, което от своя страна ще намали необходимостта от намеса на пазара.
- (8) Освен това в Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ вече са включени някои предпазни мерки за ограничаване на случаите на изключителна нестабилност, например чрез изискването пазарните оператори съгласно член 4, параграф 1, точка 21 от посочената директива да разполагат с т.нар. „механизъм за прекъсване“, който ограничава прекомерните увеличения на цените в определени часове. Временният инструмент за управление на прекомерната нестабилност на пазарите на енергийни деривати в рамките на деня, въведен с Регламент (ЕС) 2022/2576, допринася за ограничаване на изключителната нестабилност на цените на пазарите на енергийни деривати в рамките на един ден. Тези механизми обаче действат само в краткосрочен план и не са разработени така, че да предотвратяват достигането на прекомерни равнища на пазарните цени.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 г. относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (вж. стр. 1 от настоящия брой на Официален вестник).

⁽⁴⁾ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- (9) Намалването на търсенето е друга важна част от решението на проблема с прекомерните пикове на цените. Намалването на търсенето на газ и електроенергия може да успокои пазарните цени и съответно да спомогне за смекчаване на проблемите с необичайно високите цени на газа. Поради това с настоящия регламент следва, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 20 – 21 октомври 2022 г., да се гарантира, че задействането на механизма, установен с настоящия регламент, не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ.
- (10) През лятото на 2022 г. усилията на субсидираните от държавата субекти да закупуват газ за съхранение, без да се отчита въздействието на некоординираното закупуване върху цените, допринесоха за повишаване референтните показатели за цените, и по-специално TTF цените. Поради това е важно да се подобри координацията, когато е целесъобразно, между държавите членки, които използват финансирани от държавата субекти за закупуване на газ с цел запълване на подземни газови хранилища, за да се избегнат прекомерни пикове на цените в бъдеще. Използването на механизма за съвместно закупуване, създаден с Регламент (ЕС) 2022/2576, може да играе важна роля за ограничаване на епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа в това отношение.
- (11) Макар и да съществуват мерки за справяне с някои от елементите, водещи до проблеми с ценообразуването на пазарите на газ, тези съществуващи мерки не гарантират незабавно и достатъчно сигурно решаване на настоящите проблеми.
- (12) Поради това е необходимо незабавно да се създаде временен механизъм за корекция на пазара за сделките с природен газ, сключвани на основните пазари на TTF деривати и деривати, свързани с други виртуални търговски точки, с падеж между месец напред и година напред, като инструмент срещу епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа с незабавен ефект.
- (13) В заключенията си от 20 – 21 октомври 2022 г. Европейският съвет призова Комисията спешно да внесе предложение за временен динамичен ценови коридор за сделките с природен газ с цел незабавно ограничаване на епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа, като вземат предвид предпазните мерки, определени в член 23, параграф 2 от предложението на Комисията за Регламент (ЕС) 2022/2576.
- (14) Следните предпазни мерки следва, от една страна, да бъдат взети предвид при разработването на механизма за корекция на пазара, и от друга страна, да се използват, за да се гарантира, че евентуалното задействане на механизма за корекция на пазара ще бъде спряно, ако условията за неговото задействане вече не са налице или ако възникнат нежелани смущения на пазара: механизмът за корекция на пазара следва да се прилага за сделки с природен газ във виртуалната търговска точка TTF, чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.; други центрове за търговия с газ в Съюза могат да бъдат свързани с коригираната спот цена на TTF чрез динамичен ценови коридор; следва да не засяга извънборсовите сделки с газ, да не застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза; следва да зависи от напредъка в изпълнението на целта за икономии на газ; следва да не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ; следва да бъде разработен по такъв начин, че да не възпрепятства пазарните потоци на газ в рамките на Съюза; следва да не засяга стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати; и следва да отчита пазарните цени на газ на различните организирани пазари в Съюза.
- (15) Механизмът за корекция на пазара следва да бъде разработен така, че да отговаря на два основни критерия, по-специално да действа като ефективен инструмент срещу епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа и да бъде задействан само ако цените достигнат изключителни равнища в сравнение със световните пазари, за да се избегнат значителни смущения на пазара и прекъсвания в договорите за доставки, които биха могли да доведат до сериозни рискове за сигурността на доставките.
- (16) Намесата чрез механизма за корекция на пазара следва да се ограничи до преодоляване на най-важните недостатъци при ценообразуването. Цената на сетълмента на TTF дериватите с най-кракът срок за изпълнение несъмнено е най-широко използваният референтен показател за цените в договорите за доставка на газ в целия Съюз, следван от падежи с два месеца напред и година напред. Въпреки това изместването на търговията към деривати, свързани с други виртуални търговски точки, може да доведе до нарушения на енергийните или финансовите пазари на Съюза, например чрез арбитраж от страна на участниците на пазара между коригирани и некоригирани деривати, в ущърб на потребителите. Поради това дериватите, свързани с всички виртуални търговски точки в Съюза, следва по принцип да бъдат включени в механизма за корекция на пазара. Същевременно прилагането на механизма за

корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с виртуални търговски точки, различни от TTF, е сложно и изисква допълнителна техническа подготовка. С оглед на спешната необходимост да се въведе механизъм за корекция на пазара за най-важния дериват, деривата TTF, на Комисията следва да се предостави правомощието да определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, и подбора на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, които могат да бъдат изключени въз основа на предварително определени критерии чрез акт за изпълнение.

- (17) Установяването на механизма за корекция на пазара следва да изпрати ясен сигнал на пазара, че Съюзът няма да приеме прекомерно високи цени на газа, произтичащи от недостатъците на системата на ценообразуване. Механизмът следва също така да гарантира на участниците на пазара сигурност по отношение на надеждни ограничения при търговията с газ и може да доведе до значителни икономии както за предприятията, така и за домакинствата, които няма да бъдат изложени на епизодични случаи на прекомерно високи цени на енергията.
- (18) Механизмът за корекция на пазара следва да въведе динамичен предпазен таван за цената на TTF деривати с падеж от един месец напред до година напред. Динамичният предпазен таван следва да се задейства, ако цената на дериватите достигне предварително определено равнище и ако увеличението на цените не съответства на подобно увеличение на пазара на регионално или световно равнище.
- (19) Поради това динамичният предпазен таван следва да гарантира, че не се приемат поръчки за покупки или продажби, които биха превишавали значително цените на втечения природен газ в други региони на света. Следва да се използват подходящи референтни показатели за цените за определяне на референтна цена, отразяваща световните тенденции в цените на втечения природен газ. Референтната цена следва да се основава на оценки на цените на втечения природен газ, представителни за европейските пазарни условия, а поради особено значение на Обединеното кралство и Азия като конкуренти на световния пазар на втечен природен газ – също и на подходящ референтен показател за цените за регионите на Обединеното кралство и Азия. За разлика от газа по тръбопроводи, втеченият природен газ се търгува в целия свят. Следователно цените на втеченият природен газ отразяват по-добре промените в цените на газа в световен мащаб и могат да служат като референтен показател за цените, за да се прецени дали равнищата на цените в континенталните центрове за търговия се отклоняват необичайно от международните цени.
- (20) Взетата предвид извадка от цените на втечения природен газ следва да бъде достатъчно широка, за да бъде информативна дори в случай че конкретна цена за втечения природен газ не е налична в даден ден. С оглед на изграждането на представителна кошница от европейски и международни цени и за да се гарантира, че субектите, предоставящи ценова информация, подлежат на съответното регулиране от Съюза, оценките на цените следва да се подбират от докладващите агенции, които са изброени в регистъра на администраторите и бенчмарковете, създаден с Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾. Тъй като навременната информация е от ключово значение за динамичния механизъм за корекция на пазара, следва да се взема предвид само ценовата информация от субектите, предоставящи информация, отнасяща се за деня на публикуване. За да се даде възможност на агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия, създадена с Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾, (ACER) да изпълнява задълженията си за надзор на пазара съгласно настоящия регламент и да изчислява референтната цена своевременно, е необходимо докладващите агенции, които публикуват оценки на цените, да бъдат задължени да предоставят на ACER оценки най-късно до 21:00 ч. централноевропейско време, при условие че са налични, за да може ACER да публикува референтна цена преди края на деня. Въпреки че тези задължения за докладване се отнасят само до съществуващи данни и не представляват значителна допълнителна тежест за докладващите агенции и често се срещат при регулирането на енергийния и финансовия пазар, ACER следва да гарантира поверителното третиране на получената информация, да защитава всички права върху интелектуалната собственост, свързани с тази информация, и да използва тази информация единствено за регулаторни цели. ACER следва да може да издава насоки относно формата, в който трябва да се предоставят съответните данни.
- (21) Поради високата им ликвидност е целесъобразно да се включат и дериватите с падеж месец с най-кратък срок за изпълнение, свързани с National Balancing Point („NBP“) на Обединеното кралство. Ежедневната оценка на цените, извършвана от ACER съгласно Регламент (ЕС) 2022/2576, следва да бъде част от кошницата с оценки на цените на втечения природен газ.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

- (22) Въпреки че референтните показатели за цените, взети предвид за референтната цена, са добър заместител на световните тенденции в цените на втечнения природен газ, те не могат просто да заместят цените на дериватите. Това се дължи главно на факта, че референтната цена отразява цените на места, различни от TTF и другите виртуални търговски точки в Съюза. Например, те не вземат предвид разходите, свързани с евентуални претоварвания на инфраструктурата, възникващи при прехвърлянето на газа от терминала за втечен природен газ до мястото, където се намира центъра TTF. Следователно TTF цените обикновено са по-високи от цените, взети предвид за референтната цена. Разликата възлиза средно на около 35 EUR/MWh между юни и август 2022 г. Освен това от ключово значение за сигурността на доставките е коригираната цена на TTF дериватите да бъде определена на достатъчно високо равнище, за да може да продължи да привлича вноса на втечен природен газ от други региони по света. Поради това, върху референтната цена следва да бъде добавена премия за сигурността на доставките, за да се изчисли коригираната цена на TTF дериватите. Формулата за предпазния таван следва да бъде напълно динамична, да се основава на динамично развиваща се кошница от цени, отразяващи цените на световния пазар, и следва да служи за определен предпазен марж, за да се гарантира, че сигурността на доставките не е изложена на риск. Динамичният предпазен таван може да варира всеки ден в зависимост от развитието на глобалните цени, съдържащи се в кошницата.
- (23) Предпазният таван следва да не е статичен. Предпазният таван следва да се коригира динамично и ежедневно. Публикуването на дневна цена на сетълмент позволява динамичният предпазен таван да се тържи в съответствие с промените на пазара на втечен природен газ, да се опази процесът на ценообразуване на борсите и да се смекчат възможните последици за правилното функциониране на пазарите на деривати. Динамичният характер на предпазния таван ще намали и рисковете за централните контрагенти и ще ограничи въздействието върху участниците на фючърните пазари, например клиринговите членове и техните клиенти. Динамичният предпазен таван следва да не коригира пазарните цени под определен праг.
- (24) За да се избегнат всякакви рискове, динамичният максимален праг за офериране за цената на деривати с падеж един месец напред до година напред да доведе до незаконно тайно договаряне между доставчиците или търговците на природен газ, финансовите регулатори, ACER и органите за защита на конкуренцията следва да наблюдават пазарите на деривати за газ и енергия особено внимателно в периода, когато е задействан механизмът за корекция на пазара.
- (25) Механизмът за корекция на пазара следва да има временен характер и да бъде задействан само за ограничаване на случаите на изключително високи цени на природния газ, които също така не са свързани с цените на други газови борси. Следователно, за да функционира механизмът за корекция на пазара, следва да бъдат изпълнени две кумулативни условия.
- (26) Механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само когато цените на сетълмента на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение достигнат предварително определено изключително високо равнище, за да се гарантира, че механизмът коригира пазарните дефицити и не влияе съществено върху търсенето и предлагането и нормалното ценообразуване. Освен ако не бъде определен на достатъчно високо равнище, предпазният таван би могъл да попречи на участниците на пазара да хеджират ефективно своите рискове, тъй като може да се засегнат образуването на надеждни цени за продукти с бъдеща дата на доставка и функционирането на пазарите на деривати. Ако механизмът за корекция на пазара бъде задействан, за да се намалят изкуствено цените, вместо да се коригира неправилното функциониране на пазара, това би оказало сериозно отрицателно въздействие върху участниците на пазара, включително върху предприятията, развиващи дейност в областта на енергетиката, които биха могли да срещнат трудности при изпълнението на исканията за предоставяне на допълнително обезпечение и ограничения в ликвидността, което може да доведе до фалити. Някои участници на пазара, по-специално по-малките, могат да бъдат възпрепятствани да хеджират позициите си, което допълнително ще изостри нестабилността на спот пазарите и ще доведе до вероятно по-високи ценови скокове. Като се имат предвид значителните търговски обеми, такова развитие би представлявало очевиден риск за икономиката, който следва да бъде предотвратен при разработването на механизма за корекция на пазара. Натрупаният в миналото опит, като например изключителното покачване на цените през август 2022 г., следва да е водещ при определянето на равнищата на цените, при които следва да бъде задействан механизмът за корекция на пазара. Наличните данни показват, че през август 2022 г. цените на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение са достигнали равнища над 180 EUR/MWh. Целта на механизма за корекция на пазара следва да бъде цените да не достигнат необичайното равнище от август 2022 г.
- (27) Освен това механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само когато TTF цените достигнат равнища, които са значително и необичайно по-високи в сравнение с цените на втечнения природен газ, отразяващи тенденциите на световния пазар. Ако цените на световните пазари се повишават със същото темпо и са на равнищата на TTF цените, задействането на механизма за корекция на пазара би могло да възпрепятства закупуването на доставки на световните пазари, което може да доведе до риск за сигурността на доставките. Поради това механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само в ситуации, в които TTF цените са значително по-високи от цените на световните пазари за по-дълъг период от време. Аналогично, ако разликата с TTF цените намалява или изчезва, механизмът за корекция на пазара следва да бъде дезактивиран, за да се избегне всякакъв риск за сигурността на доставките.

- (28) За пълна съвместимост с Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета ⁽⁷⁾ и с целите за намаляване на търсенето, определени в посочения регламент, Комисията следва да може да преустанови действието на механизма за корекция на пазара, ако той влияе отрицателно на напредъка към постигането на целите за доброволно намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369, или ако води до цялостно увеличаване на потреблението на газ с 15% в рамките на един месец или с 10% през два последователни месеца в сравнение със съответното средно потребление за същите месеци през предходните години. За да се отговори на промените на регионално равнище или на равнището на Съюза, дължащи се на сезонност, климатични промени и други фактори, като например кризата с COVID-19, потреблението на газ следва да се измерва спрямо потреблението през петте години, предхождащи датата на влизане в сила на настоящия регламент, в съответствие с подхода в Регламент (ЕС) 2022/1369 и въз основа на данните за потреблението на газ и намаляването на търсенето, получавани от държавите членки съгласно посочения регламент. Възпиращият ефект върху цените на природния газ, до който може да доведе механизмът за корекция на пазара, не следва да води до изкуствено стимулиране на потреблението на природен газ в Съюза до степен, която да осуети необходимите усилия за намаляване на търсенето на природен газ в съответствие с целите за доброволно и задължително намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369 и целите за доброволно намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета ⁽⁸⁾. Комисията следва да гарантира, че задействането на механизма не забавя напредъка, постигнат от държавите членки по отношение на техните цели за икономии на енергия.
- (29) В зависимост от равнището на намеса механизмът за корекция на пазара може да доведе до рискове от финансово или договорно естество или до рискове, свързани със сигурността на доставките. Нивото на риска зависи от честотата, с която механизмът за корекция на пазара се задейства и следователно може да попречи на нормалното функциониране на пазара. Колкото по-нисък е прагът за намеса, толкова по-често ще се задейства механизмът за корекция на пазара и следователно е по-вероятно съответният риск да се материализира. Поради това условията за задействане на механизма за корекция на пазара следва да бъдат определени на равнище, при което има необичайни и изключително високи TTF цени за месец напред, като същевременно се гарантира, че това е ефективен инструмент срещу случаите на прекомерно високи цени на газа, които не отразяват развитието на цените на международния пазар.
- (30) Важно е механизмът за корекция на пазара да бъде разработен така, че да не променя основното договорно равновесие в договорите за доставка на газ, а по-скоро да бъде отговор на епизодите на необичайно поведение на пазара. Ако предпоставките за намеса са определени на равнище, на което те коригират съществуващите проблеми с ценообразуването и нямат за цел намеса в равновесието между търсенето и предлагането, рискът от нарушаване на договорното равновесие в съществуващите договори чрез механизма за корекция на пазара или неговото задействане може да бъде сведен до минимум.
- (31) За да се гарантира незабавен ефект на механизма за корекция на пазара, динамичният максимален праг за offerиране следва да се задейства незабавно и автоматично, без да е необходимо допълнително решение от страна на ACER или на Комисията.
- (32) За да се гарантира ранно откриване на евентуални проблеми вследствие задействането на механизма за корекция на пазара, Комисията следва да възложи на Европейския орган за ценни книжа и пазари, създадена с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾ (ESMA) и ACER да публикуват доклад относно възможните отрицателни последици от механизма за корекция на пазара за финансовите и енергийните пазари и за сигурността на доставките.
- (33) ACER следва непрекъснато да следи дали са изпълнени условията за действие на механизма за корекция на пазара. ACER е най-подходящият орган за извършване на такова наблюдение, тъй като тя има общ поглед върху пазарите на газ в целия Съюз, необходимия експертен опит във функционирането на пазарите на газ и вече е упълномощена да наблюдава търговските дейности с енергийни продукти на едро съгласно правото на Съюза. Поради това ACER следва да наблюдава промените в цената на сетълмента на TTF с най-кратък срок за изпълнение и да я сравнява с референтната цена, определяна от средната цена по оценките на цените на втечения природен газ, свързани с европейските центрове за търговия, за да проверява дали са изпълнени условията, които оправдават задействането или дезактивирането на механизма за корекция на пазара. След като условията за задействане на механизма за корекция на пазара бъдат изпълнени, ACER следва незабавно да публикува на своя уебсайт известие, с което посочва, че

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Регламент на Съвета (ЕС) 2022/1854 от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията (ОВ L 261 I, 7.10.2022 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

условията за задействане на механизма за корекция на пазара са изпълнени. На следващия ден пазарните оператори следва да не приемат поръчки над динамичния максимален праг за оферирание, а участниците на пазара на TTF деривати следва да не правят такива поръчки. Пазарните оператори и участниците на пазара на TTF деривати следва да наблюдават уебсайта на ACER, на който следва да бъде публикувана ежедневната референтна цена. Подобен динамичен максимален праг за оферирание следва да се прилага за деривати, свързани с други виртуални търговски точки, съгласно условията, определени в акта за изпълнение относно прилагането към тези деривати.

- (34) Задействането на механизма за корекция на пазара може да доведе до нежелани и непредвидими последици за икономиката, включително рискове за сигурността на доставките и финансовата стабилност. За да се осигури бърза реакция в случай на нежелани смущения на пазара, следва да бъдат създадени ефективни предпазни мерки, основани на обективни критерии, които да гарантират, че действието на механизма за корекция на пазара може да се преустанови по всяко време. В случай на нежелани смущения на пазара, въз основа на резултатите от наблюдението на ACER и конкретни признаци за настъпващо събитие за корекция на пазара, Комисията следва да може да поиска становище от ESMA, ACER и, когато е целесъобразно, Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ („ЕМОПС за газ“) и Координационната група по природния газ, създадена с Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾, (КПП) относно въздействието на евентуално събитие за корекция на пазара върху сигурността на доставките, потоците от газ в рамките на Съюза и финансовата стабилност, за да може Комисията при необходимост своевременно да преустанови задействането на механизма за корекция на пазара от ACER чрез решение за изпълнение.
- (35) Освен ежедневния преглед на това дали изискванията за динамичния максимален праг за оферирание са все още в сила, следва да бъдат създадени допълнителни предпазни мерки, за да се избегнат нежелани смущения на пазара.
- (36) Динамичният максимален праг за оферирание не следва да засяга извънборсовите сделки, тъй като прилагането на този праг би породило сериозни проблеми, свързани с наблюдението, и може да доведе до проблеми със сигурността на доставките. Същевременно следва да се прилага механизъм за преглед, за да се прецени дали изключването на извънборсовите сделки може да доведе до значително изместване на търговията с TTF деривати към извънборсови пазари, с което се застрашава стабилността на финансовите или енергийните пазари.
- (37) Механизмът за корекция на пазара следва да се дезактивира автоматично, ако ситуацията на пазара на природен газ вече не го оправдава. Ако не възникват смущения на пазара, механизмът за корекция на пазара следва да се дезактивира едва след определен период от време, за да се избегне честото задействане и дезактивиране. Следователно, механизмът за корекция на пазара следва да бъде автоматично дезактивиран след 20 дни, ако динамичният максимален праг за оферирание е 180 EUR/MWh за определен период. За дезактивирането на механизма за корекция на пазара не следва да се изисква оценка от ACER или от Комисията, а то следва да става автоматично, когато условията за това са изпълнени.
- (38) Ако има значително намаляване на доставките на газ и в случай че доставките на газ са недостатъчни за задоволяване на оставашото търсене на газ, съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938 Комисията може да обяви извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза по искане на държава членка, която е обявила извънредна ситуация, а ако две или повече държави членки са обявили извънредна ситуация, обявява извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза. За да не се допусне възникването на ситуация, при която продължаващото задействане на механизма за корекция на пазара да доведе до проблеми със сигурността на доставките, механизмът за корекция на пазара следва да бъде автоматично дезактивиран, когато Комисията е обявила извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза.
- (39) От ключово значение е механизмът за корекция на пазара да включва ефективен инструмент за премахване на динамичния предпазен таван въз основа на обективни критерии – незабавно и във всеки един момент, ако динамичният предпазен таван води до сериозни смущения на пазара, засягащи сигурността на доставките и потоците на газ в рамките на Съюза.
- (40) Тъй като е важно да се направи задълбочена оценка на всички предпазни мерки, които трябва да бъдат взети предвид при оценката на евентуално преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара, действието му следва да се преустановява посредством решение за изпълнение на Комисията. При вземането на такова решение, което следва да бъде взето незабавно, Комисията следва да прецени дали прилагането на динамичния максимален праг за

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

офериране ще застраши сигурността на доставките на Съюза, дали то е съпътствано от достатъчно усилия за намаляване на търсенето, дали възпрепятства договорените на пазарен принцип потоци от газ в рамките на Съюза, дали оказва отрицателно въздействие върху пазарите на енергийни деривати, дали отчита цените на пазара на газ на различните организирани пазари в целия Съюз и дали може да окаже отрицателно въздействие върху съществуващите договори за доставка на газ. В такива случаи Комисията следва да преустанови действието на механизма за корекция на пазара посредством решение за изпълнение. Като се има предвид необходимостта да се реагира бързо, Комисията не следва да бъде задължена да действа в съответствие с процедура на комитета.

- (41) Механизмът за корекция на пазара не следва да застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза чрез ограничаване на ценовите сигнали, които са от съществено значение за привличането на необходимите доставки на газ и за потоците на газ в рамките на Съюза. На практика доставчиците на газ могат потенциално да задържат доставките, когато механизмът за корекция на пазара е задействан, за да се увеличат максимално печалбите чрез продажба непосредствено след деактивирането на предпазните тавани. В случай че механизмът за корекция на пазара би довел до такива рискове за сигурността на доставките на газ в Съюза, но не е обявена извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза, Комисията следва незабавно да преустанови действието на механизма за корекция на пазара. Елементите, които трябва да се вземат предвид при оценката на рисковете за сигурността на доставките, следва да включват потенциалното значително отклонение на един от компонентите на референтната цена в сравнение с тенденцията в миналото и значителния спад на тримесечния внос на втечен природен газ в Съюза в сравнение със същото тримесечие на предходната година.
- (42) Тъй като неограничените потоци на газ в рамките на Съюза са ключов елемент от сигурността на доставките в Съюза, задействането на механизма за корекция на пазара следва също да бъде преустановено, ако ограничава необосновано потоците на газ в рамките на Съюза, което би застрашило сигурността на доставките в Съюза.
- (43) Механизмът за корекция на пазара в крайна сметка не следва да намалява ролята на ценовите сигнали на вътрешния пазар на природен газ в Съюза и да възпрепятства потоците от газ на пазарен принцип в рамките на Съюза, тъй като е от съществено значение природният газ и занапред да достига до местата, където е най-необходим.
- (44) Механизмът за корекция на пазара не следва ненужно да застрашава правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати. Тези пазари играят ключова роля за това участниците на пазара да могат да хеджират позициите си с цел управление на рисковете, по-специално по отношение на нестабилността на цените. Освен това ценовите намеси чрез механизма за корекция на пазара може да доведат до значителни финансови загуби за участниците на пазарите на деривати. Като се има предвид размерът на пазара на газ в Съюза, тези загуби могат не само да засегнат специализираните пазари на деривати, но могат да имат значителни вторични ефекти върху други финансови пазари. Ценовите намеси биха могли да доведат и до неблагоприятно увеличение на исканията за допълнително обезпечение поради несигурност. Същественото увеличение на исканията за допълнително обезпечение би могло да породи значителни финансови загуби и загуби на ликвидност за участниците на пазара, което да доведе до неизпълнение от страна на клирингов член или краен клиент. Съответните участници на пазара следва да действат добросъвестно и да не правят ненужни промени в процедурите за управление на риска, водещи до увеличение на исканията за допълнително обезпечение, по-специално ако това не е в съответствие с обичайните пазарни процедури. Поради това Комисията следва незабавно да преустанови действието на механизма за корекция на пазара, ако той застрашава правилното функциониране на пазара на деривати, например когато води до значително намаляване на сделките с ТТФ деривати в рамките на Съюза или до значително изместване на сделките с ТТФ деривати към места на търговия извън Съюза. В това отношение е важно Комисията да взема предвид наличния експертен опит на съответните органи на Съюза. ESMA е независим орган, който допринася за запазването на стабилността на финансовата система на Съюза, по-специално като насърчава стабилността и доброто функциониране на финансовите пазари, като например пазарите на деривати.

Съответно Комисията следва да взема предвид докладите на ESMA по тези аспекти. Освен това Комисията следва да взема предвид всички становища на Европейската централна банка (ЕЦБ), свързани със стабилността на финансовата система, в съответствие с член 127, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 25.1 от Протокол 4 за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, приложен към ДФЕС („протокола“). Предвид нестабилността на финансовите пазари и потенциалното значимо въздействие на пазарните интервенции на тези пазари, е важно да се гарантира, че Комисията може бързо да преустанови действието на механизма за корекция на пазара. Поради това докладът на ESMA следва да се публикува не по-късно от 48 часа или в рамките на същия ден при спешни случаи след искане на Комисията.

- (45) Механизмът за корекция на пазара следва да бъде разработен така, че да регулира единствено извънредните увеличения на цените на газа, породени от недостатъци в механизма за ценообразуване, и като такъв да не следва да засяга валидността на съществуващите договори за доставка на газ. Същевременно в ситуации, в които ACER или Комисията установи, че задействането на механизма за корекция на пазара влияе отрицателно на съществуващите договори за доставка, Комисията следва да преустанови действието на механизма за корекция на пазара.

- (46) При разработването на механизма за корекция на пазара и на възможностите за преустановяване на действието му следва да се вземе предвид, че търговците на природен газ могат да прехвърлят търговията с природен газ към региони извън Съюза, и по този начин да намалят ефективността на механизма за корекция на пазара. Такъв би бил случаят например, ако търговците започнат да извършват извънборсови сделки с газ, които са по-непрозрачни, по-трудно подлежат на регулаторен контрол и носят по-големи рискове от неизпълнение на задължения за засегнатите страни. Такъв би бил случаят и ако търговците, чието хеджиране може да бъде ограничено от механизма за корекция на пазара, потърсят хеджиране в други юрисдикции, в резултат на което клиринговият контрагент трябва да възстанови салдото на паричните средства, стоящи в основата на позициите от деривати, за да отрази ограничената цена на сетълмента, което ще задейства искания за допълнително обезпечение.
- (47) ACER, ESMA, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ следва да подпомагат Комисията при наблюдението на механизма за корекция на пазара.
- (48) При изпълнението на задачите си съгласно настоящия регламент Комисията следва също така да има възможност да се консултира с ЕЦБ и да иска становището ѝ в съответствие с ролята на ЕЦБ съгласно член 127, параграф 5 от ДФЕС да допринася за гладкото провеждане на политиките, свързани с пруденциалния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система, и съгласно член 25.1 от протокола да дава становища и да бъде консултирана от, наред с други, Комисията във връзка с обхвата и приложението на законодателството на Съюза, отнасящо се до пруденциалния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система. Този процес на консултации с ЕЦБ следва да бъде организиран по начин, който позволява бързо преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара, ако е необходимо.
- (49) Като се има предвид спешната необходимост от разрешаване на проблемите, по-специално при определянето на цената на TTF дериватите в Съюза, бързото прилагане на механизма за корекция на пазара е от решаващо значение. ESMA и ACER следва да направят оценка на въздействието на механизма за корекция на пазара („оценка на въздействието“), за да се анализира дали бързото прилагане на механизма за корекция на пазара може да доведе до нежелани отрицателни последици за финансовите или енергийните пазари или за сигурността на доставките. Оценката на въздействието следва да бъде представена на Комисията най-късно до 1 март 2023 г. В нея следва да бъдат анализирани по-специално елементите, необходими за акта за изпълнение относно реда и условията за разширяване на обхвата на действие на механизма за корекция на пазара, така че да включва деривати, свързани с други виртуални точки за търговия, и да бъде проверено дали ключовите елементи на механизма за корекция на пазара все още са подходящи от гледна точка на развитието на финансовия и енергийния пазар или на сигурността на доставките. До 23 януари 2023 г. ESMA и ACER следва да публикуват предварителен доклад с данни относно въвеждането на механизма за корекция на пазара. Като взема предвид резултатите от оценката на въздействието, Комисията следва, когато е целесъобразно, да предлага изменения на настоящия регламент без ненужно забавяне с цел адаптиране на избора на продуктите, обхванати от механизма за корекция на пазара.
- (50) Комисията може да предлага и други изменения на настоящия регламент въз основа на оценката на въздействието или след събитие за корекция на пазара или решение за преустановяване на действието на механизма, или в контекста на развитието на пазара и сигурността на доставките.
- (51) С цел да се запази доброто функциониране на пазарите на деривати, по-специално процесите на управление на риска на централните контрагенти за клиринг, и да се сведе до минимум необходимостта от изискване на допълнителен марж като обезпечение, на страните следва да бъде разрешено организирано да компенсират или намаляват позициите си в TTF деривати, ако желаят да го направят. Поради това динамичният максимален праг за оферирание не следва да се прилага за договори, влезли в сила преди влизането в сила на настоящия регламент, нито за сделки, които позволяват на участниците на пазара да компенсират или намаляват позиции, произтичащи от договори за TTF деривати, влезли в сила преди влизането в сила на настоящия регламент.
- (52) Централните контрагенти за клиринг имат ключова роля в осигуряването на правилното функциониране на пазарите на TTF деривати, като намаляват свързания с контрагента риск. Поради това е необходимо механизмът за корекция на пазара да не възпрепятства дейността на централните контрагенти за клиринг, по-специално по отношение на управлението на позициите в неизпълнение. За тази цел динамичният максимален праг за оферирание не следва да се прилага за сделки, извършвани като част от процес на управление на неизпълнение, организиран от централните контрагенти за клиринг.
- (53) Механизмът за корекция на пазара е необходим и съразмерен за постигане на целта за коригиране на прекомерно високите цени на газа на пазара на TTF и дериватите, свързани с други виртуални търговски точки. Всички държави членки са загрижени за непреките последици от покачванията на цените, като например повишаването на цените на енергията и инфлацията. Що се отнася до недостатъците в системата за ценообразуване, те влияят различно в отделните държави членки, като цените нарастват повече в някои държави членки (например държавите членки от Централна Европа), отколкото в други (например държавите членки в периферията или с други възможности за доставки). За да се избегнат фрагментарни действия, които биха могли да доведат до разделение на интегрирания пазар на газ в ЕС, са необходими общи действия в дух на солидарност. Това е от жизненоважно значение и с оглед

гарантирането на сигурността на доставките в Съюза. Освен това общите предпазни мерки, които може да са по-необходими в държавите членки без алтернативи за доставки, отколкото в държавите членки с повече алтернативи за доставки, следва да осигуряват прилагането на координиран подход като израз на енергийната солидарност. На практика макар финансовите рискове и ползи да са много различни за някои държави членки, механизмът за корекция на пазара следва да представлява компромис в дух на солидарност, при който всички държави членки се съгласяват да допринесат за корекцията на пазара и да приемат едни и същи ограничения при ценообразуването, макар равнището на неправилно функциониране на механизма за ценообразуване и финансовите отражения на цените на дериватите върху икономиката да се различават в отделните държави членки. Следователно механизмът за корекция на пазара би укрепил солидарността в Съюза за избягване на прекомерно високи цени на газа, които са неприемливи дори за кратки периоди от време за много държави членки. Механизмът за корекция на пазара ще спомогне да се гарантира, че предприятията за доставка на газ от всички държави членки са в състояние да закупуват газ на разумни цени в дух на солидарност.

- (54) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾.
- (55) Нестабилната и непредвидима ситуация на пазара на природен газ на прага на зимния сезон налага да се гарантира, че механизмът за корекция на пазара може да бъде приложен възможно най-скоро, ако са изпълнени условията, обосноваващи неговото задействане. По тази причина настоящият регламент следва да влезе в сила на 1 февруари 2023 г. Динамичният максимален праг за офериране следва да се прилага от 15 февруари 2023 г. Задължението за представяне на предварителен доклад с данни от ESMA и ACER следва да се прилага със задна дата, считано от 1 януари 2023 г., с оглед на получаване на необходимата информация веднага щом е възможно,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и обхват

С настоящия регламент се създава временен механизъм за корекция на пазара за дадени нареждания за търговия с ТТФ деривати и деривати, свързани с други виртуални търговски точки в съответствие с член 9, за да се ограничат епизодичните случаи на прекомерно високи цени на газа в Съюза, които не отразяват цените на световния пазар.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „ТТФ дериват“ означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾, търгуван на регулиран пазар, чийто базов актив е трансакция във виртуалната търговска точка Title Transfer Facility (ТТФ), чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.;

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

- 2) „дериват, свързан с други виртуални търговски точки“, означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014, търгуван на регулиран пазар, чийто базов актив е трансакция с газ във виртуална търговска точка в Съюза;
- 3) „виртуална търговска точка“ означава нефизическа търговска точка в рамките на входно-изходна система, където се обменя газ между продавач и купувач, без да е необходимо да се резервира преносен или разпределителен капацитет;
- 4) „ТТФ дериват с най-кратък срок за изпълнение“ означава ТТФ дериват, чийто падеж е най-близкият измежду дериватите с едномесечен падеж, търгувани на даден регулиран пазар;
- 5) „едногодишен ТТФ дериват с най-кратък срок за изпълнение“ означава ТТФ дериват, чийто падеж е най-близкият измежду дериватите с дванадесет месечен падеж, търгувани на даден регулиран пазар;
- 6) „референтна цена“ означава, доколкото е налична, среднодневната цена, получаваща се от:
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Northwest Europe Marker“, определена като среднодневната стойност между „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и „Northwest Europe – half-month 2“, управляван от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за метричен милион британски топлинни единици (MMBtu) в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на Европейската централна банка (ЕЦБ) за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Mediterranean Marker“, определена като среднодневната стойност между „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и среднодневната стойност на „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“ и „Greece des - half-month 2“, управлявани от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за MMBtu в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Northeast Asia Marker“, определена като среднодневната стойност между „LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и „Northeast Asia des (ANEA) — half-month 2“, управляван от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за MMBtu в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - цената на сетълмента на NBP деривати с най-кратък срок за изпълнение с падеж месец, публикувана от ICE Futures Europe, Обединеното кралство; с превръщане на Sterling pence за therm в EUR за MWh въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 therm за 29,3071 kWh;
 - цената според ежедневната оценка, извършвана от ACER съгласно член 18 от Регламент (ЕС) 2022/2576;
- 7) „регулиран пазар“ означава „регулиран пазар“ съгласно определението от член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС;
- 8) „пазарен оператор“ означава пазарен оператор по смисъла на член 4, параграф 1, точка 18 от Директива 2014/65/ЕС.

ГЛАВА II

МЕХАНИЗЪМ ЗА КОРЕКЦИЯ НА ПАЗАРА

Член 3

Наблюдение на цените

1. ACER постоянно наблюдава развитието на референтната цена и на цената на сетълмента на ТТФ дериватите с най-кратък срок за изпълнение и цената на сетълмента на деривати с най-кратък срок за изпълнение с падеж месец, свързани с други виртуални търговски точки.

2. За целите на параграф 1 Platts Benchmark B.V. (Нидерландия) съобщава на ACER всеки ден не по-късно от 21:00 ч. (централноевропейско време) дневните оценки на цената на втечнения природен газ на следните маркери: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)“ и „Japan Korea Marker (JKM)“.
3. За целите на параграф 1 Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия) съобщава на ACER всеки ден не по-късно от 21:00 ч. (централноевропейско време) дневните оценки на цената на втечнения природен газ на следните маркери: „Northwest Europe des – half-month 2“, „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“, „Greece des - half-month 2“ и „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“.
4. ACER изчислява дневната референтна цена всеки ден въз основа на информацията, получена съгласно параграф 1. ACER публикува дневната референтна цена на своя уебсайт не по-късно от 23:59 ч. централноевропейско време.

Член 4

Събитие за корекция на пазара

1. Механизъм за корекция на пазара спрямо цената на сетълмента на едногодишни TTF деривати с най-кратък срок за изпълнение се задейства когато настъпи събитие за корекция на пазара. Събитие за корекция на пазара се счита, че настъпва, когато цената на сетълмента на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение, публикувана от ICE Endex B.V. (Нидерландия):
 - а) надхвърля 180 EUR/MWh за три работни дни; и
 - б) е с 35 EUR по-висока от референтната цена през периода, посочен в буква а).
2. При приемането на акта за изпълнение съгласно член 9, параграф 1 събитие за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, възниква и при условията, определени в същия акт за изпълнение съгласно критериите, посочени в член 9, параграф 2.
3. Когато установи, че е настъпило събитие за корекция на пазара, ACER публикува съобщение, че е настъпило събитие за корекция на пазара („известие за корекция на пазара“) по ясен и видим начин на своя уебсайт не по-късно от 23:59 ч. централноевропейско време и информира Съвета, Комисията, ЕЦБ и ESMA за събитието за корекция на пазара.
4. Пазарните оператори на пазара на TTF деривати и участниците на пазара на TTF деривати ежедневно наблюдават уебсайта на ACER.
5. Считано от деня след публикуването на известие за корекция на пазара, пазарните оператори не приемат, а участниците на пазара на TTF деривати не подават нареждания за TTF деривати, чийто падеж настъпва в рамките на срока между датата на падежа на TTF деривата с най-кратък срок за изпълнение и датата на падежа на едногодишен TTF дериват с най-кратък срок за изпълнение с цени от 35 EUR над референтната цена, публикувана от ACER на предходния ден („динамичен максимален праг за оферирание“). Ако референтната цена е под 145 EUR/MWh, динамичният максимален праг за оферирание остава равен на сбора от 145 EUR и 35 EUR.
6. След приемането на акта за изпълнение, посочен в член 9, параграф 1 динамичният максимален праг за оферирание се прилага за деривати, свързани с други виртуални търговски точки, при условията, определени в същия акт за изпълнение съгласно критериите, посочени в член 9, параграф 2.
7. След като бъде задействан от ACER, динамичният максимален праг за оферирание се прилага най-малко за 20 работни дни, освен ако действието му не е преустановено от Комисията в съответствие с член 6 или е не е дезактивирано в съответствие с член 5, параграф 1.
8. За да може Комисията при необходимост своевременно да преустанови задействането на механизма за корекция на пазара от ACER посредством решение за изпълнение, в случай че въз основа на резултатите от наблюдението на ACER съгласно член 3, параграф 1 са налице конкретни признаци за неизбежно събитие за корекция на пазара съгласно член 4, параграф 1, буква б), Комисията без забавяне приканва ЕЦБ, ESMA и, когато е целесъобразно, Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ (ЕМОПС за газ) и Координационната група по природния газ да предоставят оценка

относно въздействието на евентуално събитие за корекция на пазара върху сигурността на доставките, потоците в рамките на Съюза и финансовата стабилност. В тази оценка се вземат предвид промените в цените на други организирани и значими пазари, по-специално в Азия или Съединените щати, отразени в „Joint Japan Korea Market“ или „Henry Hub Gas Price Assessment“ — и двете управлявани от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия) и публикувани от S&P Global Inc. (Ню Йорк).

9. След като оцени въздействието на динамичния максимален праг за оферирание върху потреблението на газ и електроенергия и напредъка по отношение на целите за намаляване на търсенето, предвидени в членове 3 и 5 от Регламент (ЕС) 2022/1369 и в членове 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2022/1854, Комисията може също така да предложи изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 с цел адаптиране към новата ситуация.

10. В случай на събитие за корекция на пазара Комисията незабавно иска от ЕЦБ становище относно риска от нежелани смущения за стабилността и нормалното функциониране на пазарите на енергийни деривати.

Член 5

Деактивиране на механизма за корекция на пазара

1. Динамичният максимален праг за оферирание се деактивира 20 работни дни след настъпване на събитието за корекция на пазара в съответствие с член 4, параграф 5 или след това, ако референтната цена е под 145 EUR/MWh за три последователни работни дни.
2. Когато Комисията обяви извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза, по-специално в случай на значително влошаване на положението с доставките на газ, водещо до ситуация, при която доставките на газ са недостатъчни за задоволяване на оставащото търсене на газ („режим на потреблението“), в съответствие с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938, динамичният максимален праг за оферирание се деактивира.
3. ACER незабавно публикува известие на своя уебсайт и уведомява Съвета, Комисията, ЕЦБ и ESMA, че е настъпило събитие на деактивиране, както е посочено в параграф 1 („известие за деактивиране“).

Член 6

Преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара

1. ESMA, ACER, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ постоянно наблюдават въздействието на динамичния максимален праг за оферирание върху финансовите и енергийните пазари и сигурността на доставките в случай на задействане на механизма за корекция на пазара.
2. Въз основа на наблюдението, посочено в параграф 1, Комисията, преустановява действието на механизма за корекция на пазара във всеки един момент чрез решение за изпълнение, когато възникнат нежелани смущения на пазара или са налице очевидни рискове от такива смущения, които оказват отрицателно въздействие върху сигурността на доставките, потоците от газ в рамките на Съюза или финансовата стабилност (по-нататък „решение за преустановяване“). При оценката Комисията взема предвид дали задействането на механизма за корекция на пазара:
 - а) застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза; един елемент, който трябва да се вземе предвид при оценката на рисковете за сигурността на доставките, е потенциалното значително отклонение на един от компонентите на референтната цена в сравнение с тенденцията в миналото и значителен спад на тримесечния внос на втечен природен газ в Съюза в сравнение със същото тримесечие на предходната година;
 - б) се случва, когато задължителните цели за намаляване на търсенето съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2022/1369 не са изпълнени на равнището на Съюза, влияе отрицателно на напредъка към постигането на целта за икономии на газ съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1369, като се отчита необходимостта да се гарантира, че ценовите сигнали стимулират намаляването на търсенето, или води до цялостно увеличаване на потреблението на газ с 15% в рамките на един месец или с 10% през два последователни месеца в сравнение със съответното средно потребление за същите месеци през петте последователни години, предхождащи 1 февруари 2023 г., въз основа на данните за потреблението на газ и намаляването на търсенето, получавани от държавите членки съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2022/1369;

- в) предотвратява договорените на пазарен принцип потоци на газ в рамките на Съюза съгласно данните от наблюдението на ACER;
- г) оказва влияние, въз основа на доклад на ESMA за последствията от задействането на мярката за корекция на пазара от ESMA и всички становища на ЕЦБ, поискани от Комисията за тази цел, върху стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати, по-специално когато това води до значително увеличение на исканията за предоставяне на допълнително обезпечение или значително намаляване на сделките с TTF деривати в рамките на Съюза за един месец в сравнение със същия месец на предходната година или до значително изместване на сделките с TTF деривати към места на търговия извън Съюза;
- д) води до съществени различия между пазарните цени на газа на различните организирани и значими пазари в Съюза и на други организирани пазари, например в Азия или Съединените щати, отразени в „Joint Japan Korea Market“ или „Henry Hub Gas Price Assessment“ – и двете управлявани от Platts Benchmarks B.V. (Нидерландия);
- е) засяга валидността на съществуващите договори за доставка на газ, включително на дългосрочните договори за доставка на газ.
3. Решението за преустановяване на действието се взема незабавно и се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. От деня след публикуването на решението за преустановяване и толкова дълго, колкото е указано в решението за преустановяване, динамичният максимален праг за офериране спира да се прилага.
4. ACER, ESMA, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ подпомагат Комисията при изпълнението на задачите по членове 4, 5 и 6. Докладът на ESMA по параграф 2, буква г) от настоящия регламент се публикува не по-късно от 48 часа или в рамките на същия ден при спешни случаи по искане на Комисията.
5. При изпълнението на задачите си съгласно членове 4, 5 и 6 Комисията може да се консултира с ЕЦБ за съвет по всеки въпрос, свързан със задачата ѝ съгласно член 127, параграф 5 от ДФЕС да допринася за гладкото провеждане на политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции и стабилността на финансовата система.

Член 7

Професионална тайна

1. Всяка поверителна информация, получена, обменена или предадена съгласно настоящия регламент, подлежи на посочените в настоящия член изисквания за опазване на професионалната тайна.
2. Задължението за професионална тайна се прилага по отношение на всички лица, които работят или са работили за ACER или за друг орган, или пазарно предприятие, или физическо или юридическо лице, на което компетентният орган е делегирал правомощията си, включително одитори и експерти, с които компетентният орган е сключил договори.
3. Информация, представляваща професионална тайна, не може да бъде разкривана пред никое друго лице или орган, освен по силата на разпоредби, установени в правото на Съюза или в националното право.
4. Цялата обменяна между компетентните органи по силата на настоящия регламент информация, която се отнася до общите или оперативни параметри на стопанската дейност и до други икономически или лични въпроси, се счита за поверителна и за нея се прилагат изискванията за опазване на служебната тайна, освен ако компетентният орган в момента на предаването ѝ не посочи, че тя може да бъде разкривана, или когато разкриването ѝ се налага за процесуални цели.

Член 8

Оценка на въздействието

1. ESMA и ACER оценяват въздействието на механизма за корекция на пазара върху финансовите и енергийните пазари и върху сигурността на доставките, по-специално за да проверят дали ключовите елементи на механизма за корекция на пазара все още са подходящи в светлината на събитията по отношение на финансовия и енергийния пазар и сигурността на доставките.

2. В оценката на въздействието ESMA и ACER извършват по-специално анализ на критериите, посочени в член 9, параграф 2. При оценката се проверява по-специално дали ограничението до TTF деривати е довело до арбитраж от страна на участниците на пазара между коригирани и некоригирани деривати, което е оказало отрицателно въздействие върху финансовите или енергийните пазари и е било в ущърб на потребителите.

3. ESMA и ACER оценяват също така дали:

- a) изключването на извънборсовата търговия от приложното поле на настоящия регламент е довело до значително изместване на търговията с TTF деривати към извънборсовите пазари, което застрашава стабилността на финансовите или енергийните пазари;
- б) механизмът за корекция на пазара е довел до значително намаляване на сделките с TTF деривати в рамките на Съюза или до значително изместване на сделките с TTF деривати към места на търговия извън Съюза.

4. ESMA и ACER оценяват допълнително дали е необходимо преразглеждане на следните елементи:

- a) елементите, вземани предвид за референтната цена;
- б) условията, посочени в член 4, параграф 1;
- в) динамичният максимален праг за offerиране.

5. Докладите на ESMA и ACER съгласно параграф 1 се представят на Комисията до 1 март 2023 г. Не по-късно от 23 януари 2023 г. ESMA и ACER публикуват предварителен доклад с данни относно въвеждането на механизма за корекция на пазара.

Член 9

Разширяване на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки

1. Въз основа на оценката, посочена в член 8, параграф 1, Комисията, посредством акт за изпълнение, определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, до 31 март 2023 г., в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с член 11, параграф 2.

В случай че прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, води до значителни отрицателни последици за финансовите пазари или пазарите на газ съгласно критериите, посочени в параграф 2 от настоящия член, Комисията по изключение изключва определени деривати от обхвата на прилагане на механизма за корекция на пазара.

2. Комисията подбира техническите подробности за изпълнението, както и дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, които може да се наложи да бъдат изключени от обхвата на прилагане на механизма за корекция на пазара, по-специално въз основа на следните критерии:

- a) наличие на информация за цените на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки;
- б) ликвидността на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки;
- в) въздействието, което разширяването на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, би имало върху потоците на газ в рамките на Съюза и сигурността на доставките;
- г) въздействието, което разширяването на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, би имало върху стабилността на финансовите пазари, като се отчита въздействието на възможните допълнителни маржове като обезпечение.

Член 10

Преглед

Когато е целесъобразно, Комисията може да предлага изменение на настоящия регламент, за да включи в приложното му поле дериватите, търгувани на извънборсовия пазар, или да преразгледа елементите, взети предвид за референтната цена, по-специално като разгледа възможността да се придаде различна тежест на тези елементи, условията за задействане на механизма за корекция на пазара, посочени в член 4, параграф 1, букви а) и б) и динамичния максимален праг за offerиране. Преди да представи такова предложение, Комисията се консултира с ЕЦБ, ESMA, ACER, ENTSOG и Координационната група по природния газ и, когато е целесъобразно, с други съответни заинтересовани страни.

*Член 11***Процедура на комитет**

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) 182/2011.

ГЛАВА III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ*Член 12***Влизане в сила**

1. Настоящият регламент влиза в сила на 1 февруари 2023 г. Той се прилага от същия ден за период от една година.
2. Член 4 се прилага от 15 февруари 2023 г.
3. Член 8, параграф 2 се прилага от 1 януари 2023 г.
4. Настоящият регламент не се прилага за следното:
 - а) договори за TTF деривати, сключени преди 1 февруари 2023 г.;
 - б) покупка и продажба на TTF деривати с цел компенсиране или намаляване на договорите за TTF деривати, сключени преди 1 февруари 2023 г.;
 - в) покупка и продажба на TTF деривати като част от процедура за управление на неизпълнение на централен контрагент за клиринг, включително извънборсови сделки, регистрирани от регулирания пазар за целите на клиринга.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2022 година.

За Съвета
Председател
М. ВЕК

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2579 НА КОМИСИЯТА**от 10 юни 2022 година****за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на информацията, която по силата на член 8а от същата директива кандидатстващите за лиценз дружества трябва да предоставят в заявлението си****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на Директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО ⁽¹⁾, и по-специално член 8а, параграф 6, втора алинея във връзка с член 8а, параграф 6, първа алинея, буква а) от нея,

като има предвид, че:

- (1) По силата на член 8а от Директива 2013/36/ЕС инвестиционните посредници, които отговарят на условията, посочени в член 4, параграф 1, точка (1), буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, следва да подадат заявление за лиценз като кредитни институции. Кандидатстващите за лиценз за кредитна институция дружества следва да предоставят на компетентните органи достатъчно информация, която да позволи обстойното им оценяване от страна на тези компетентни органи.
- (2) С регламент следва да се уточни списъкът на сведенията, които субектите, желаещи да получат посочения в член 8а от Директива 2013/36/ЕС лиценз, трябва да предоставят в заявлението си. Тези сведения следва да съдържат идентификационните данни на подаващото лиценз за кредитна институция дружество и информация за дейността му до момента, в т.ч. неговите действащи лицензи, предложените операции, текущото финансово състояние, програмата за дейността и началния капитал.
- (3) С оглед на последователността и уеднаквяването на необходимата за лицензирането информация, която се изисква от кандидатстващите за лиценз за кредитна институция дружества, настоящият регламент следва да се позовава на Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията ⁽³⁾ относно информацията, която трябва да се предоставя при лицензирането на кредитните институции, относно изискванията за акционерите и членовете с квалифицирано дялово участие, както и относно пречките пред ефективното упражняване на надзорните функции; с настоящия регламент следва също така да се включат в обхвата на посочения делегиран регламент и инвестиционните посредници, които се класифицират като кредитни институции.
- (4) В член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 се определя видът кредитни институции, които приемат депозити или други възстановими средства от обществеността и отпускат кредити за своя собствена сметка, както и другият вид институции – тези, обхванати от настоящия регламент. Първият вид дружества – кредитните институции, чиято дейност включва приемането на депозити или други възстановими средства от обществеността и отпускането на кредити за своя собствена сметка, следва да подчиняват на изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580.
- (5) В списъка с предвидените в настоящия регламент изисквания за предоставяне на информация за кандидатстващите за лиценз за кредитна институция дружества следва да се вземат предвид особеностите на модела на стопанска дейност на инвестиционните посредници, както и всички издадени от компетентен орган предходни лицензи.

⁽¹⁾ ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽³⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията от 17 юни 2022 година за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за уточняване на информацията, която трябва да бъде предоставена в заявлението за лиценз за кредитна институция, и за определяне на пречките, които могат да попречат на ефективното упражняване на надзорните функции от страна на компетентните органи (ОВ L 335, 7.10.2022 г., стр. 64).

- (6) Възможно е обстоятелството оценяване на кандидатстващите за лиценз за кредитна институция дружества – предвид разнообразните им модели на стопанска дейност и правни форми, да принуди компетентните органи да искат допълнителни сведения. По силата на настоящия регламент компетентните органи ще могат да искат допълнителни сведения от инвестиционните посредници, когато оценяват заявленията им за лиценз за кредитна институция.
- (7) Предвид размера, естеството, мащаба и сложността на дейността на кандидатстващо за лиценз за кредитна институция дружество, както и от съображения за съобразност на изискваните сведения с целта и предвид тежестта за въпросното дружество да изпълни тези изисквания, компетентните органи могат да го освободят от някои изисквания за предоставяне на информация. Това обаче не следва да ограничава възможността за обстойно оценяване на заявлението за лиценз за кредитна институция.
- (8) Настоящият регламент е съставен въз основа на проектите на регулаторни технически стандарти, представени на Комисията от ЕБО.
- (9) ЕБО проведе открити обществени консултации по проектите на регулаторни технически стандарти, въз основа на които е изготвен настоящият регламент, анализира свързаните с тях потенциални разходи и ползи и поиска становище от създадената с член 37 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета (*) Група на участниците в банковия сектор,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Обхват на изискваната информация

1. Заявлението за лиценз за кредитна институция по смисъла на член 4, параграф 1, точка 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013 трябва да изпълнява изискванията за кредитните институции, предвидени в членове 3—10 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580.
2. Компетентните органи могат да изискват допълнителни сведения, които трябва да не са прекомерни предвид целите на оценяването с оглед на лицензирането и да са от значение за това оценяване.
3. Ако посочената в параграф 1 информация вече се съхранява от компетентния орган – в т.ч. когато е била поискана и получена от друг компетентен орган, и ако заявителят може да удостовери, че тя е точна и пълна към датата на подаване на заявлението, заявителят не е длъжен да я предостави, освен при изискване от компетентния орган.
4. Кандидатстващото за лиценз за кредитна институция дружество може да не предостави в заявлението си сведения, които се отнасят единствено до дейности, които не са включени в информацията, посочена в програмата за дейността по силата на член 5 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, стига да посочи в него кои са пропуснатите сведения и да цитира настоящата разпоредба като основание за пропускането им.
5. След като оцени предоставената в заявлението информация, компетентният орган може да изиска от заявителя да предостави допълнителни сведения или обяснения, ако сметне, че това е необходимо, за да се провери дали са изпълнени всички изисквания за издаването на лиценз.
6. Предоставените сведения в заявлението на кандидатстващото за лиценз за кредитна институция дружество са актуални, за да се гарантира пълнотата и точността на информацията относно неговото състояние.

(*) Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

Член 2

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 10 юни 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2580 НА КОМИСИЯТА**от 17 юни 2022 година****за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета с регулаторни технически стандарти за определяне на сведенията, която трябва да се предоставят в заявлението за лиценз за кредитна институция, и на пречките, които могат да възпрепятстват надзорните органи ефективно да упражняват надзорните си функции****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на Директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО ⁽¹⁾, и по-специално член 8, параграф 2, букви а) и в) от нея,

като има предвид, че:

- (1) Сведенията, които трябва да се предоставят в заявлението за посочения в член 8, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС лиценз за кредитна институция, следва да бъдат достатъчно подробни и изчерпателни, за да може компетентният орган да прецени дали кредитната институция заявител отговаря на изискванията, предвидени в членове 10—14 от същата директива и в националното право.
- (2) Предоставените в заявлението за лиценз за кредитна институция сведения следва да бъдат верни, точни, пълни и актуални от момента на подаване на заявлението до лицензирането и започването на дейността. За тази цел компетентният орган следва да бъде уведомяван за всякакви промени в предоставените в първоначалното заявление сведения, а следва да може и да проучва дали тези сведения са били изменени или актуализирани преди започването на дейността. С цел компетентният орган да получи изчерпателна представа за кредитната институция заявител, следва, във връзка със заявлението за лиценз за кредитна институция, да му се разреши да изисква, когато е необходимо, конкретни разяснения или допълнителни сведения.
- (3) От съображения за ефективност и за да се избегне дублиране, компетентният органи следва да може да не изисква да му се предоставят сведения, с които вече разполага, или такива, които се отнасят до дейности, които кредитната институция заявител няма да извършва, ако бъде лицензирана.
- (4) Заявлението за лиценз за кредитна институция следва да съдържа описание на кредитната институция заявител, както и сведения за всичките ѝ предишни търговски дейности, за дъщерните ѝ дружества, а така също за всички притежавани лицензи, разрешения, регистрации или други позволения, с които разполага или които предстои да бъдат издадени, отхвърлени или отнети.
- (5) Заявлението за лиценз за кредитна институция следва да съдържа план за дейността, в който се описват предоставяните в случай на получаване на лиценз услуги, в т.ч. изброените в приложение I от Директива 2013/36/ЕС дейности.
- (6) С цел компетентният орган да може да оцени общия рисков профил на кредитната институция заявител, да защити всички заинтересовани страни, по-специално вложителите, и да съхрани стабилността на финансовите пазари, на които тя ще упражнява дейност, заявлението ѝ за лиценз за кредитна институция следва да съдържа сведения за оперативната ѝ структура, стопанските ѝ дейности и целеви пазари, в т.ч. за географското разпределение на дейността ѝ. В заявлението си кредитната институция следва да предостави сведения и за евентуалното си членство в схема за

⁽¹⁾ ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338.

гарантиране на депозитите, както е определена в член 2, параграф 1, точка 1 от Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

- (7) С цел компетентният орган да може да оцени финансовата стабилност на кредитната институция заявител, заявлението за лиценз за кредитна институция следва да съдържа финансова информация за тази кредитна институция заявител, в т.ч., когато е целесъобразно, на индивидуално, консолидирано и подконсолидирано равнище. По същата причина компетентният орган следва да може да определи качеството, произхода и състава на началния капитал на кредитната институция заявител, както и капацитета ѝ да съблюдава пруденциалните изисквания. Поради това заявлението за лиценз за кредитна институция следва да съдържа сведения за размера на капитала, който е емитиран или предстои да бъде емитиран, и за състава на собствените средства, както и, когато е приложимо, доказателство, че началният капитал ще бъде внесен изцяло преди започването на дейността. С цел компетентният орган да може да прецени законосъобразността на дейността, генерирала началния капитал, заявлението за лиценз за кредитна институция следва да съдържа и сведения за произхода на този начален капитал.
- (8) С оглед на изискванията във връзка с текущия надзор на кредитните институции, които кредитната институция заявител ще трябва да изпълнява, е необходимо да се получи увереност, че от самото начало управлението ѝ следва принципите на стабилност и благоразумие, както и че управленските ѝ механизми са функционални. Поради това сведенията в заявлението за лиценз за кредитна институция следва да позволят на компетентния орган да оцени репутацията, честността, почтеността, свободомислието и ангажимента за посвещаване на време на всеки член на ръководния орган на кредитната институция заявител, както и знанията, уменията и опита на членовете на ръководния орган — поотделно и общо. Сведенията в заявлението за лиценз за кредитна институция следва да позволят на компетентния орган да оцени в дадени случаи и репутацията, честността, почтеността, знанията, уменията и опита на ръководителите на звената за вътрешен контрол и на финансовия директор — ако такава оценка не е била направена поради присъствието на тези лица в ръководния орган. За значимите кредитни институции по член 76, параграф 3 от Директива 2013/36/ЕС, които не са част от група, са част от група и са консолидиращата кредитна институция или са част от група, чиято консолидираща кредитна институция не е значима кредитна институция по член 76, параграф 3 от Директива 2013/36/ЕС, тези сведения следва да позволят на компетентния орган да оцени и пригодността на ръководителите на функциите за вътрешен контрол и на финансовия директор — ако тези лица не са част от ръководния орган.
- (9) Необходимо е акционерната структура на кредитната институция заявител да бъде прозрачна и да се попречи на престъпниците и техните съучастници да притежават или да бъдат действителни собственици на квалифицирани дялови участия в кредитни институции. Поради това заявленията за лиценз за кредитна институция следва да съдържат сведения за физическите и юридическите лица, които имат или ще имат, ако кредитната институция заявител бъде лицензирана, квалифицирано дялово участие в нея. По същата причина, ако никое физическо или юридическо лице няма или няма да има, в случай че кредитната институция заявител бъде лицензирана, квалифицирано дялово участие в нея, заявленията за лиценз за кредитна институция следва да съдържат сведения за лицата, които са или ще бъдат, ако кредитната институция заявител бъде лицензирана, сред двадесетте най-големи акционери или членове, както и за всяко лице, което има или ще има, ако дадената кредитна институция заявител бъде лицензирана, тесни връзки с нея.
- (10) С цел да се оценят миналите събития, свързани с кредитната институция заявител, както и пригодността на нейните акционери и членове, както и на членовете на ръководния орган, дадената кредитна институция заявител следва да предостави на компетентния орган всички сведения за предишни присъди, неприключили наказателни разследвания, граждански и административни дела и други съдебни действия, на които тя, нейните акционери и членове, както и членовете на ръководния ѝ орган са били обект.
- (11) Компетентният орган следва да може да прецени дали съществуват пречки, които биха могли да го възпрепятстват ефективно да упражнява надзорните си функции, като вземе предвид цялата съответна информация, обстоятелства или ситуации, както и елементите, свързани с географското присъствие, структурата на дадената група и надзорните механизми, както е посочено в Директива 2013/36/ЕС.

⁽²⁾ Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 149).

- (12) Настоящият регламент е съставен въз основа на проектите на регулаторни технически стандарти, предадени на Комисията от Европейския банков орган (ЕБО).
- (13) ЕБО проведе открити обществени консултации по проектите на технически стандарти за изпълнение, въз основа на които е изготвен настоящият регламент, анализира свързаните с тях потенциални разходи и ползи и поиска становище от Групата на участниците в банковия сектор, създадена с член 37 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾.
- (14) Настоящият регламент следва да се прилага от [Служба за публикации: въведете следната дата — шест месеца след влизането в сила], за да се даде достатъчно време на компетентните органи и на кредитните институции заявител да изпълнят изискванията, предвидени в настоящия регламент,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Сведения за идентичността на кредитната институция заявител

Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа всички посочени по-долу сведения за идентичността на кредитната институция заявител:

- а) координатите на лицето за контакт във връзка със заявлението;
- б) името на лицето за контакт във връзка със заявлението и координатите му за връзка;
- в) настоящата фирма, възприето търговско наименование и лого на кредитната институция заявител и, ако е приложимо, планираните промени в тях;
- г) правната форма на кредитната институция заявител;
- д) датата и юрисдикцията на учредяване или създаване на кредитната институция заявител;
- е) адреса на седалището на кредитната институция заявител и, ако е различен, на нейното главно управление, както и основното място на упражняване на дейност;
- ж) координатите за връзка с кредитната институция заявител, ако са различни от посочените в буква а);
- з) ако кредитната институция заявител е вписана в централен регистър, търговски регистър, дружествен регистър или подобен публичен регистър — наименованието на този регистър и регистрационния ѝ номер или равностойно средство за идентифицирането ѝ в него;
- и) идентификационния код на правен субект (ИКПС) на кредитната институция заявител, ако има такъв;
- й) датата, на която приключва счетоводната година на кредитната институция заявител;
- к) адреса на уебсайта на кредитната институция заявител, ако тя разполага с такъв;
- л) учредителния акт или еквивалентни учредителни документи на кредитната институция заявител и, когато е приложимо, доказателство за вписване в регистъра, определен от правото на съответната държава членка по силата на член 16 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

⁽⁴⁾ Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46).

Член 2

Сведения за историята на кредитната институция заявител

Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа резюме на нейната история и на тази на нейните дъщерни предприятия, в което се съдържат всички посочени по-долу сведения:

а) подробни сведения за всеки лиценз, разрешение, регистрация или друго позволение, предоставено на кредитната институция заявител или на някое от нейните дъщерни предприятия за упражняване на дейност в сектора на финансовите услуги от страна на публичен орган или друг субект, изпълняващ публични функции в някоя държава членка или в трета държава, което спада към някоя или някои от следните категории:

i) предоставен лиценз, разрешение, регистрация или друго позволение;

ii) отказан лиценз, разрешение, регистрация или друго позволение;

iii) отнет лиценз, разрешение, регистрация или друго позволение;

iv) след като е поддала заявление за лиценз, разрешение, регистрация или друго позволение или след като е получила някое от тези права, кредитната институция заявител или някое от дъщерните ѝ дружества е решило да прекъсне процеса или да се откаже от въпросното право;

б) подробни сведения за всяко настъпило или протичащо важно събитие, свързано с кредитната институция заявител или с някое от дъщерните ѝ предприятия, което с основание може да се приеме, че е от значение за издаването на лиценз, в т.ч. някой от следните въпроси:

i) дали кредитната институция заявител или някое от дъщерните ѝ дружества са били обект на обявен мораториум върху задълженията; на реструктуриране или реорганизация, засегнали техните кредитори, на мерки, предвиждащи възможност за спиране на плащанията, спиране на изпълнителните мерки или намаляване на вземанията; на прекратяване на дейността; на производство по ликвидация, както е определено в член 2 от Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾; или на управление чрез синдик, на производство по несъстоятелност или на подобно производство;

ii) дали кредитната институция заявител или някое от дъщерните ѝ дружества са били обект на административна глоба, гражданскоправна или административна присъда, решение на арбитражен орган или друго решение за разрешаване на спорове или решение във връзка с извършено престъпление, в резултат на което срещу кредитната институция заявител или някое от дъщерните ѝ дружества е била произнесена присъда, която не е била отменена или обжалвана или която не може да бъде обжалвана, с изключение на наложените административни санкции, посочени в член 65, 66 или 67 от Директива 2013/36/ЕС, и на наказателните присъди, за подлежащите на обжалване от които трябва също да се предоставят сведения, в т.ч.:

(1) за неизпълнените съдебни решения или наложени санкции;

(2) за паричните условия на постигнатите с юридическо или физическо лице споразумения в сферата на финансовите услуги и обстоятелствата, при които тези споразумения са били постигнати;

(3) за всяка наказателна присъда, гражданска или административна санкция, или друга гражданска или административна мярка, наложена от компетентния за сектора на финансовите услуги орган или от друг орган поради:

— измама, непочтеност, корупция, изпиране на пари, финансиране на тероризма или други финансови престъпления, или невъвеждане на подходящи практики и процедури за предотвратяването на такива събития;

— нарушаване на законовите или подзаконовите изисквания за финансовите услуги или във връзка със защитата на потребителите;

— неразрешено извършване на регламентирана дейност;

⁽⁵⁾ Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции (ОВ L 125, 5.5.2001 г., стр. 15).

- (4) за всяка друга официална жалба, която клиент или бивш клиент на кредитната институция заявител или на някое от дъщерните ѝ дружества е подал срещу тях и по която несъдебна трета страна се е произнесла в полза на жалбоподателя;
- iii) дали кредитната институция заявител или някое от дъщерните ѝ дружества е към датата на подаване на заявлението въввлечена в производства, наказателни, граждански или административни разследвания или други събития с отношение към елементите, изброени в буква б) на настоящия член;
- в) сведения за събитията, изброени в буква б), подточка ii), в т.ч. името и адреса на съответния наказателен или граждански съд или граждански или административен орган, датата на събитието, сумата, за която става въпрос, резултата от производството и описание на обстоятелствата около събитието, довело до образуването на производството;
- г) елементите, необходими за изчисляването на приложимите такси, когато съгласно правото на Съюза или националното право таксите за подаване на заявление или за надзор, заплащани от кредитната институция заявител, се изчисляват въз основа на нейната дейност или особености;
- д) доказателство за платена такса по буква г).

Член 3

План за дейността на кредитната институция заявител

Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа план за дейността на кредитната институция заявител, в т.ч.:

- а) списък на услугите, които кредитната институция заявител възнамерява да предоставя, в т.ч. изброените в приложение I към Директива 2013/36/ЕС дейности;
- б) описание на начина, по който оперативният план за дейността (план за стопанската дейност) е съобразен с предлаганите услуги.

Кредитната институция заявител може да не включва в заявлението си сведенията, които се отнасят единствено до услугите, които не са включени в плана за дейността, стига да посочи в заявлението коя информация е пропусната и се позове на тази разпоредба като основание за това изпускане.

Член 4

Финансова информация за кредитната институция заявител

Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа следната финансова информация:

- а) прогнозни данни за кредитната институция заявител на индивидуална основа, а когато е приложимо — на подконсолидирана и консолидирана равнище, за дела, които кредитната институция представлява, при базов сценарий и сценарий на напрежение; тези прогнозни данни съдържат следното:
- i) прогнозни счетоводни планове за трите години след лицензирането ѝ като кредитна институция или започването на дейност – в зависимост от предвиденото в националното законодателство, в които подробно се описват конкретните дейности за всяка обща стопанска дейност, а когато е целесъобразно – и за всяка държава или съответен географски район;
- (1) прогнозен баланс;
- (2) прогнозни отчети за приходите и разходите или отчети за дохода, в които подробно се описват постоянните и променливите разходи, степента на въздействие, което основните показатели като обем, цена, географско присъствие и експозиция могат да оказват върху дейността, както и мерките за намаляване на експозицията към тези рискове;
- (3) прогнозни отчети за паричните потоци, когато е приложимо;
- ii) обяснение на използваните за прогнозите в подточка i) допускания и на числените стойности в плановете, по-специално на допусканията за сценария на напрежение;

- iii) прогнозни изчисления — за трите години след лицензирането ѝ като кредитна институция — на капиталовите ѝ изисквания и капиталови буфери, посочени в Директива 2013/36/ЕС и в трета част от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, на изискванията ѝ за ликвидност, посочени в шеста част от същия регламент, и на изискванията за отношението на ливъридж, посочени в част седма от същия регламент;
 - iv) профила на финансиране, в т.ч. всеки източник на финансиране, степента на диверсификация и реда и условията на получаване на финансиране;
 - v) обобщение на вътрешната оценка на адекватността на ликвидността на индивидуална основа, а когато е приложимо — на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа, според случая, която оценка показва, че ликвидните ѝ ресурси ще бъдат достатъчни, за да покрива индивидуалните си изисквания за ликвидност;
- б) задължителни финансови отчети на кредитната институция заявител на индивидуална основа, а когато е приложимо — на консолидирана и подконсолидирана основа, одобрени от задължителния одитор или одиторското дружество, обхващащи най-малко последните три финансови години, предхождащи заявлението, а ако кредитната институция заявител е упражнявала дейност по-малко от три години — обхващащи периода от началото на тази дейност; тези отчети съдържат следното:
- i) счетоводния баланс;
 - ii) отчета за приходите и разходите или отчета за дохода;
 - iii) отчета за паричните потоци;
 - iv) годишните доклади и финансовите приложения, както и всички други документи, подадени в компетентния регистър или орган, а когато е приложимо — и доклад от одитора на кредитната институция заявител, обхващащ трите финансови години, предхождащи заявлението, а ако кредитната институция заявител е упражнявала дейност по-малко от три години — обхващащи периода от началото на тази дейност;
 - v) дела на кредитната институция заявител — когато отчетите са изготвени на консолидирана или подконсолидирана основа;
- в) описание на всеки дълг, който е възникнал или се очаква да възникне за кредитната институция заявител преди тя да започне дейност като кредитна институция, в т.ч. когато е приложимо, наименованията на заемодателите, падежите и условията на такъв дълг, използването на постъпленията, а когато заемодателят не е поднадзорна финансова институция — и сведения за произхода на заетите средства или за средствата, които се очаква да бъдат заети;
- г) описание на всички обезпечения, гаранции или обезщетения, които кредитната институция заявител е предоставила или се очаква да предостави, преди да започне дейност като кредитна институция;
- д) когато са налични — данни за кредитния рейтинг на кредитната институция заявител и за общия рейтинг на нейната група.
- е) когато по силата на член 11, параграфи 1, 2 и 3, и член 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 кредитната институция заявител или нейното дружество майка трябва да спазва от втора до шеста част или осма част от същия регламент — анализ на обхвата на консолидирания надзор, в т.ч. данни за това кои субекти от групата ще бъдат включени в неговия обхват, както и анализ на ефекта от евентуално прилагане на посочените в първа част, дял II от същия регламент освобождаване, дерогация, изключване или специфичен метод или третиране;
- ж) описание на следните механизми и политики на кредитната институция заявител:
- i) механизъм за управление на риска: описва се приетата на високо равнище стратегия на кредитната институция заявител за установяване и управление на рисковете за стопанската ѝ дейност, в т.ч. от изпиране на пари и финансиране на тероризма, описва се стратегията за управление на тези рискове, като се обявява допустимата степен на риск и склонността към поемане на риск, както и мерките за съгласуване на оценените риск със склонността към поемане на риск;
 - ii) политика за управление на ликвидния риск;
 - iii) политика по отношение на концентрацията/диверсификацията на източниците на финансиране;

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменението на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- iv) политика за управление на обезпеченията;
 - v) политика по отношение на депозитите;
 - vi) политика за получаване и предоставяне на кредити;
 - vii) политика по отношение на концентрацията на риска;
 - viii) политика по отношение на провизиите;
 - ix) политика по отношение на дивидентите;
 - x) политика по отношение на търговския портфейл;
- з) описание на процеса, по който кредитната институция заявител изготвя план за възстановяване, както е определен в член 2, параграф 1, точка 32 от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (⁷), и, когато е приложимо, план за възстановяване на група, както е определен в член 2, параграф 1, точка 33 от същата директива.
- и) декларация или потвърждение, че в изпълнение на член 4, параграф 3 от Директива 2014/49/ЕС кредитната институция заявител ще стане най-късно на датата на издаване на лиценз член на схема за гарантиране на депозитите, официално призната в държавата членка, в която е подадено заявлението, като тази схема за гарантиране на депозитите се посочва.
- й) евентуалната институционална защитна схема, посочена в член 113, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в която кредитната институция заявител участва или възнамерява да участва.

Член 5

Сведения за оперативния план за дейността, структурната организация, механизмите за вътрешен контрол и одиторите на кредитната институция заявител

1. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа посочените по-долу сведения за оперативния план за дейността (план за стопанската дейност), структурната организация, механизмите за вътрешен контрол и одиторите на кредитната институция заявител:
- a) оперативният план за дейността обхваща най-малко трите години след лицензирането за кредитна институция или започването на дейност – в зависимост от националното законодателство, и съдържа, при базов сценарий и сценарий на напрежение, следните елементи за планираната дейност и за структурата и организацията на кредитната институция заявител:
 - i) преглед на географското разпределение на дейността, която кредитната институция заявител възнамерява да извършва в държавата членка по произход и във всяка друга държава членка или трета държава, в т.ч. чрез клонове или дъщерни дружества или чрез пряко предоставяне на услуги, както и бъдещи планове за разширяване;
 - ii) описание на първоначалната и текущата икономическа жизнеспособност на модела на стопанска дейност;
 - iii) общо представяне на целевите пазари, на сегментите по отношение на клиентите, на продуктите и услугите, и на каналите за предоставянето им: клонове, интернет, пощенски бюра, агенции, дъщерни дружества и др.;
 - iv) общо представяне на организацията и структурата на групата, към която принадлежи кредитната институция заявител, при което се описва дейността на субектите в групата и се посочват дружествата майки, финансовите холдинги и смесените финансови холдинги в рамките на групата;
 - v) общо представяне на вероятните рискове при стопанската дейност и във връзка с нормативната уредба, в т.ч. рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, и обяснение на начина, по който те ще бъдат наблюдавани и контролирани;
 - vi) посочване дали кредитната институция заявител смята, че е необходим план за привеждане в оперативна готовност до достигането на пълна оперативност, и ако има такъв — негово кратко представяне;

(⁷) Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

- vii) кратко представяне на общата стратегия на кредитната институция заявител, в т.ч. на стратегическите цели и установените конкурентни предимства, както и на причините за нейното създаване и на причините, поради които е решила да упражнява дейността, за която иска лиценз;
- б) сведения за организацията, структурата и управленските правила на кредитната институция заявител; в т.ч. органиграмата и всеки от изброените по-долу елементи:
- i) описание на посочените в член 74, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС правила, процеси и механизми на кредитната институция заявител;
 - ii) описание на мандата на ръководния орган;
 - iii) описание на човешките, техническите и правните ресурси, заделени за отделните планирани дейности, в т.ч. за функциите в областта на информационното обслужване, търговията, правото, вътрешния контрол и спазването на нормативните изисквания;
 - iv) описание на взаимодействието между отделните функции на кредитната институция заявител;
 - v) наименованието на всяка система за разплащания, клиринг или сетълмент, в която кредитната институция заявител възнамерява пряко или косвено да членува през първата година от дейността си;
- в) следните сведения за механизмите за вътрешен контрол:
- i) кратко представяне на вътрешната организация на кредитната институция заявител, в т.ч. на заделените бюджетни и човешки ресурси за функциите за контролиране на спазването на нормативните изисквания, за управление на риска и за вътрешен одит, в което се посочва също така начинът, по който тя ще изпълнява правните и пруденциални изисквания към нея, в т.ч. във връзка с борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма; самоличността на лицата, отговарящи за функциите за вътрешен контрол; описание на нейните механизми и процедури за осигуряване на спазване на нормативните изисквания, за вътрешен контрол и за управление на риска, както и на йерархичната стълбица за докладване пред ръководния орган;
 - ii) описание на следните политики и процедури по въпросите, свързани с дейностите, посочени в член 3: политика за подаване на сигнали за нередности;
 - (1) политика за подаване на сигнали за нередности;
 - (2) политика по отношение на конфликтите на интереси;
 - (3) политика за разглеждането на жалби;
 - (4) политика по отношение на пазарната злоупотреба;
 - (5) политика за насърчаване на присъствието и на двата пола в ръководния орган;
 - (6) политика за възнаграждаване на служителите, чиято професионална дейност влияе съществено върху рисковия профил на кредитната институция заявител;
 - iii) описание на механизмите и политиките за оценка и управление на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, определени в посочената в член 4, буква ж), подточка i) стратегия на високо равнище, в т.ч. кратко представяне на основните въведени процедури за недопускане на използването на кредитната институция заявител за финансови престъпления;
- г) описание на ресурсите за вътрешен одит и кратко представяне на методиката, по която се провеждат вътрешните одити, и на плана за вътрешни одити за трите години след лицензирането за кредитна институция;
- д) описание на следните механизми и планове на кредитната институция заявител:
- i) политика по отношение на вътрешните одити;
 - ii) политика за управление на продуктите;
 - iii) политика за защита на потребителите;
 - iv) план и политика за непрекъснатост на дейността, в т.ч. кратко представяне на наличните системи за съхраняване на резервни копия и за възстановяване на информацията, както и на плановете за осигуряване на наличието на възловия персонал с оглед на непрекъснатостта на дейността;
- е) следните сведения за начина, по който са организирани операциите и дейностите на кредитната институция заявител:
- i) описание на начина, по който кредитната институция заявител възлага на подизпълнители — в рамките на групата и извън нея — дейности, с които се подпомагат нейните операции или вътрешния контрол; в това описание се посочват всички изброени по-долу елементи:

- (1) даденият подизпълнител;
 - (2) всяка връзка на подизпълнителя с кредитната институция заявител;
 - (3) местонахождението на дадения подизпълнител;
 - (4) съображенията за възлагането на дейности на подизпълнители;
 - (5) човешките ресурси на дадения подизпълнител;
 - (6) механизмите за вътрешен контрол на кредитната институция заявител за управление на възлагането на дейности на подизпълнители;
 - (7) евентуалните кризисни планове, в случай че подизпълнителят не може да осигури непрекъснатост на услугата;
 - (8) евентуалните функции, които кредитната институция заявител е запазила за себе си при възложени на подизпълнители дейности;
- ii) описание на надзорните отговорности и правила, системи и контролни механизми за всяка възложена на подизпълнител функция, която е възлова или важна за управлението и за операциите на кредитната институция заявител;
 - iii) описание на споразуменията и на договореностите за нивото на обслужване за всяка възложена на подизпълнител функция, която е възлова или важна за управлението и за операциите на кредитната институция заявител;
 - iv) описание на информационната инфраструктура на кредитната институция заявител, в т.ч. на системите, които се използват или ще се използват, на споразуменията за хостинг, на организацията на нейната функция за информационно обслужване, на структурата на информационните й системи, на стратегията и управлението на информационните технологии, политиките и процедурите за защита на информационните системи, както и всички системи и контролни механизми, които са въведени или предстои да бъдат въведени, за предоставянето онлайн на банкови услуги.
2. В заявлението за лиценз за кредитна институция се посочват името, адресът и координатите за връзка със задължителния одитор или одиторското дружество на кредитната институция заявител.

Член 6

Сведения за капитала на кредитната институция заявител към момента на лицензиране

1. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа доказателства за емитирания от кредитната институция заявител капитал, за нейния внесен капитал и за нейния капитал, който все още не е внесен; в него се посочват и видовете и размерът на собствените средства, които представляват началния капитал.
2. Ако при подаването на заявлението за лиценз за кредитна институция началният капитал не е внесен изцяло, в заявлението за лиценз за кредитна институция се посочва план-графикът за внасянето му, така че да бъде изцяло внесен преди влизането в сила на лиценза за кредитна институция.
3. В заявлението за лиценз за кредитна институция се посочват наличните източници на набиране на собствени средства и доказателства, ако има такива, за наличието на тези източници на финансиране, включително:
 - a) кратко представяне на използването на частни финансови ресурси, в т.ч. тяхната наличност и източник;
 - b) кратко представяне на достъпа до финансовите пазари, в т.ч. сведения за финансовите инструменти, които са емитирани или предстои да бъдат емитирани;
 - в) кратко представяне на всички споразумения или договори, сключени по отношение на собствените средства, в т.ч., по отношение на зетите средства или средствата, които се очаква да бъдат зети, наименованията на заемодателите и подробни сведения за предоставените улеснения, за използването на постъпленията, а ако заемодателят не е поднадзорна финансова институция — сведения за произхода на зетите средства или за средствата, които се очаква да бъдат зети;
 - г) самоличността на доставчика на платежни услуги, използван за прехвърляне на финансови средства към кредитната институция заявител.

4. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа оценка на размера, видовете и разпределянето на вътрешния капитал, който кредитната институция заявител смята за достатъчен за покриване на естеството и равнището на рисковете, на които ще бъде или би могла да бъде изложена, както и анализ, в т.ч. прогнози, показващи, че капиталовите ѝ ресурси ще бъдат достатъчни, за да покрива капиталовите си изисквания след лицензирането си и за период от най-малко три години след това при сценарий на сериозни, но същевременно реалистични затруднения.

Посочените в първа алинея сценарий на напрежение и методика трябва да следват използваните при последния годишен тест за устойчивост, проведен от компетентния надзорен орган по силата на член 100, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС — ако е имало такъв тест, като сведенията се предоставят, ако е приложимо, не само за самата кредитна институция заявител, а и на консолидационна основа.

Член 7

Сведения за фактическото управление на кредитната институция заявител

1. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа сведенията, посочени в приложение I, за всеки от предложените или назначените членове на ръководния орган на кредитната институция заявител.

2. Ако компетентният орган счита кредитната институция заявител за значима институция предвид нейния размер, вътрешна организация и естеството, мащаба и сложността на нейните дейности, както е посочено в член 76, параграф 3 от Директива 2013/36/ЕС, заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа изброените в приложение I сведения за ръководителите на функциите за вътрешен контрол и за финансовия директор — ако тези лица не са част от ръководния орган, с изключение на сведенията в точка 1, (букви е) и ж), и в точки 2, 4 и 5 от същото приложение.

3. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа описание на индивидуалните правомощия, задачи, задължения и пълномощия за представяване на предложените или назначените членове на ръководния орган на кредитната институция заявител, а при кредитни институции заявител по параграф 2 — на ръководителите на функциите за вътрешен контрол и на финансовия директор — ако тези лица не са част от ръководния орган.

4. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:

- а) „финансов директор“ е лицето, което като цяло отговаря за управлението на финансовите ресурси, финансовото планиране и докладването на финансова информация;
- б) „функция за контрол“ е независима от контролираните от нея стопански единици функция, чиято задача е обективно да оценява рисковете, на които е изложена кредитната институция, да ги проучва или да докладва за тях; тя включва функциите за управление на риска, за контролиране на спазването на нормативните изисквания и за вътрешен одит;
- в) „ръководители на функциите за вътрешен контрол“ са лицата с най-висока длъжност, които фактически управляват ежедневно функциониране на независимите функции за управление на риска, за контролиране на спазването на нормативните изисквания и за вътрешен одит;

Член 8

Сведения за акционерите или членовете с квалифицирано дялово участие в кредитната институция заявител

1. Заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа посочените в точка 1 от приложение II сведения за всички физически и юридически лица и други субекти, които имат или при получен лиценз ще имат квалифицирано дялово участие в нея, както и сведения за техните дялови участия.

2. Когато лицето по параграф 1 е физическо лице, заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа в допълнение към сведенията в параграф 1 и посочените в точка 2 от приложение II.

3. Когато лицето по параграф 1 е юридическо лице или е субект, което не е юридическо лице, което притежава или ще притежава квалифицираното дялово участие от свое име, заявлението за лиценз на кредитна институция съдържа в допълнение към сведенията в параграф 1 и посочените в точка 3 от приложение II.
4. Когато е налице тръст или такъв е създаден след записването от дадено лице на акционерен капитал на кредитната институция заявител, заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа в допълнение към сведенията в параграф 1 и посочените в точка 4 от приложение II.
5. Ако дадено лице има или – ако кредитната институция заявител бъде лицензирана – ще има квалифицирано дялово участие в тази кредитна институция и е член на субект, който не е юридическо лице, поради което квалифицираното участие в кредитната институция ще се третира като актив на този субект, заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа следните сведения:
 - а) самоличността на всички членове на този субект, както и, ако става въпрос за физически лица – сведенията, посочени в точка 2 от приложение II, а ако става въпрос за юридически лица – сведенията, посочени в точка 3 от същото приложение;
 - б) обобщение на условията на споразумението или споразуменията с този субект.

Член 9

Сведения за 20-те най-големи акционери или членове на кредитната институция заявител, които нямат квалифицирано дялово участие

Ако никое лице или субект няма или – ако кредитната институция заявител бъде лицензирана – няма да има квалифицирано дялово участие в тази кредитна институция, заявлението за лиценз за кредитна институция съдържа следното:

- а) графиката, посочена в точка 1, буква а) от приложение II;
- б) сведенията, посочени в точка 1, буква б) от приложение II;
- в) списък на 20-те най-големи акционери или членове, според случая, на кредитната институция заявител;
- г) ако кредитната институция има по-малко от 20 акционери или членове — списък на всички нейни акционери или членове;
- д) сведение за това дали някой от акционерите или членовете, посочени в буква в) или г), подлежи на надзор от компетентен орган.

Член 10

Допълнителни сведения

1. Компетентният орган може да изиска заявлението за лиценз за кредитна институция да съдържа допълнителни сведения освен посочените в членове 1—9, ако са изпълнени следните две условия:
 - а) тези допълнителни сведения са необходими, за да се провери дали са изпълнени всички изисквания за издаване на лиценз, определени от съответната държава членка по силата на член 8, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС;
 - б) обемът на изискваните сведения е съобразен с целта на проверката по буква а) и самите сведения са от значение за тази проверка.
2. Когато в надлежно обосновани случаи и след оценка на представените в заявлението за лиценз за кредитна институция сведения компетентният орган сметне за необходимо да провери дали са изпълнени всички изисквания за издаване на лиценз, той може да изиска от кредитната институция заявител да предостави допълнителни сведения или обяснения.
3. Сведенията в заявлението за лиценз за кредитна институция трябва да са верни, точни и пълни чак до самото издаване на лиценза. Заявителят уведомява компетентния орган за всички промени в предоставените в първоначалното заявление сведения. Компетентните органи могат да изискат да им се съобщи дали са настъпили промени след подаването на заявлението и преди започването на дейността.

Член 11

Отмяна на изискване

Компетентният орган може да отмени изискването да му се предоставят посочените в членове 1—9 сведения или някои от тях, ако е изпълнено някое от следните условия:

- а) той вече разполага с въпросните сведения, като те все още са достоверни, точни, пълни и актуални към момента на издаване на лиценза, а кредитната институция заявител е удостоверила, че са такива;
- б) изискването за предоставяне на информация подлежи на освобождаване, както е посочено в член 21 от Директива 2013/36/ЕС.

Член 12

Потенциални пречки за ефективния надзор

Когато преценява дали съществуват потенциални пречки пред ефективния надзор, както е посочено в член 14, параграф 3 от Директива 2013/36/ЕС, компетентният орган проучва всяко съответно сведение, като взема предвид:

- а) взаимодействията на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на трета държава, уреждащи физическите или юридическите лица, с които кредитната институция има или — ако бъде лицензирана — ще има тесни връзки, както и трудностите при прилагането на тези закони, подзаконови или административни разпоредби или за получаването на информация от органите на тези трети държави или от такива лица;
- б) възможността за обмен на информация с надзорния орган на лицата, които имат тесни връзки с кредитната институция — ако има такъв;
- в) степента на сложност и прозрачност на структурата на групата на кредитната институция или на лицето или лицата, които имат тесни връзки с нея;
- г) местонахождението на членовете на групата на кредитната институция или на лицето или лицата, които имат тесни връзки с нея;
- д) дейностите, които членовете на групата на кредитната институция или лицето или лицата, които имат тесни връзки с нея, извършват или предстои да извършват.

Член 13

Влизане в сила и дата на прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент се прилага от XX.XX.XXXX.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 17 юни 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Сведения за фактическото управление на кредитната институция заявител

1. Лични данни и сведения за доброто име, честността, почтеността, знанията, уменията, опита, както и за свободомислието на съответните лица и времето, което те възнамеряват да посветят на задълженията си, както следва:
 - а) пълно име на лицето и, ако е различно, фамилно име по рождение;
 - б) пол на лицето, място и дата на раждане, адрес и координати за връзка, гражданство и личен идентификационен номер или копие на лична карта или еквивалентен документ;
 - в) сведения за длъжността, която заема или ще заема лицето: основните задължения и отговорности на лицето, дали длъжността е с изпълнителни или неизпълнителни функции, началната или планираната начална дата и продължителността на мандата;
 - г) автобиография на лицето, в която се посочват образованието и опитът (професионален опит, образователен ценз, други съответни квалификации) и по-специално името и характерът на дейността на всички организации, в които лицето е работило, както и естеството и продължителността на изпълняваните функции, като се изтъкват тези от значение за търсената длъжност (банков или управленски опит);
 - д) списък на отправилите препоръки лица с координатите им за връзка — за предпочитане работодатели от сектора на банковите или на финансовите услуги, със следните сведения за тях: пълно име, институция, длъжност, телефонен номер, адрес на електронна поща, естество на служебните отношения и информация дали с това лице съществуват или са съществували извънслужебни отношения;
 - е) минали събития, в т.ч. всички изброени по-долу сведения:
 - i) сведение от регистрите за съдимост и съответни сведения за наказателни разследвания и производства, съответни граждански и административни дела и дисциплинарни мерки, в т.ч. лишаване от права като директор на дружество, несъстоятелност, неплатежоспособност и подобни производства — чрез официално удостоверение, а когато такова няма — чрез надежден информационен източник за отсъствието на осъдителни присъди, разследвания и производства;
 - ii) декларация за това дали по отношение на лицето има неприключило наказателно производство или дали то или ръководена от него организация са били, в качеството си на длъжник, страна по производство по несъстоятелност или сходно производство;
 - iii) информация за разследвания, изпълнителни производства или санкции от надзорен орган, които са засягали лицето пряко или косвено;
 - iv) информация за отказ на регистрация, разрешение, членство или лиценз за извършване на търговска дейност, стопанска дейност или упражняване на професия; отнемане, отмяна или прекратяване на такава регистрация, разрешение, членство или лиценз; принудително отстраняване от регулаторен или държавен орган или от професионална организация или сдружение;
 - информация за освобождаване от работа или доверителна длъжност, позиция при фидуциарни отношения или подобна ситуация, или искане лицето да подаде оставка от такава длъжност, без причината да са съкращения;
 - информация за наличието на оценка от друг компетентен орган на репутацията на лицето като приобретател или като лице, което ръководи стопанската дейност на дадена институция, като се посочи наименованието на този орган, датата на оценката и резултатът от тази оценка, както и съгласието на лицето, когато е необходимо, да иска такава информация, за да може да я обработва и използва за оценката за годност;
 - информация за наличието на оценка на лицето от друг орган извън финансовия сектор, като се посочи наименованието на този орган и резултатът от тази оценка;
 - ж) описание на всички финансови и нефинансови интереси, които биха могли да породят конфликт на интереси, в т.ч. но не само:
 - i) всички финансови интереси — заеми, дялови участия, гаранции или обезпечения, независимо дали са предоставени или получени, и нефинансови интереси или отношения — близки отношения (съпруг(а), регистриран партньор, съжителстващ(а), дете, родител или други близки, с които лицето споделя жилището си), които съществуват между лицето, неговите близки роднини или дружество, с което лицето е тясно свързано, и кредитната институция заявител, нейното предприятие майка или дъщерни дружества, в т.ч. с

- членове на ръководния орган, с ръководителя на функцията за вътрешен контрол или с финансовия директор, или с лице, което има квалифицирано дялово участие в кредитната институция заявител;
- ii) дали лицето има или е имало през последните 2 години делови или търговски отношения с някое от лицата, изброени в буква е), или участва в съдебни производства с такива лица;
 - iii) дали лицето и неговите близки роднини се намират в конкурентна позиция с кредитната институция заявител, нейното предприятие майка или дъщерните ѝ дружества;
 - iv) дали лицето е предложено от значим акционер или член с квалифицирано дялово участие, като, ако това е така, се посочва кой е този акционер или член;
 - v) финансови задължения към кредитната институция заявител, нейното предприятие майка или нейните дъщерни дружества;
 - vi) всички длъжности с политическо влияние на национално или местно равнище, заемани през последните 2 години;
 - vii) при установен съществен конфликт на интереси — декларация за начина, по който този конфликт е бил задоволително ограничен или разрешен, в т.ч. препратка към съответната част на политиката на институцията по отношение на конфликтите на интереси или към специален механизъм за управление или ограничаване на конфликтите на интереси;
- з) доказателство за това, че лицето може да посвети достатъчно време на задълженията си, в т.ч.:
- i) очакваното минимално време на година и на месец, което лицето ще посвети на изпълнението на функциите си в кредитната институция заявител;
 - ii) списък на изпълняваните от лицето предимно търговски мандати и дали се прилага член 91, параграф 4 от Директива 2013/36/ЕС;
 - iii) когато се прилагат правилата за привилегировано броене — описание на всички полезни взаимодействия между дружествата;
 - iv) списък на мандатите, които обхващат предимно нетърговски функции или са създадени единствено с цел управление на икономическите интереси на съответното лице;
 - v) сведения за размера на дружествата или организациите, в които се упражняват мандатите, посочени в подточка iv), в т.ч. за общите активи, за това дали даденото дружество е регистрирано на фондовата борса, както и за числеността на персонала на тези дружества или организации;
 - vi) списък на всички допълнителни отговорности, свързани с мандатите, посочени в подточка v) от настоящата буква ж), в т.ч. председателстване на комисии;
 - vii) оценка на дните на година, които лицето посвещава на всеки мандат;
 - viii) броя на годишните срещи във връзка с всеки мандат.
2. Описание на всяка комисия на ръководния орган, в т.ч. на нейните членове и правомощия, планирана към момента на подаване на заявлението за лиценз за кредитна институция.
3. Резултатите от оценката за годност на всяко лице, извършена от кредитната институция заявител, в т.ч. следните документи:
- a) протоколите от съответните заседания;
 - б) оценката или документът за годност;
 - в) декларация дали лицето е било оценено като притежаващо необходимия опит, а ако не се посочва наложеният план за обучение, в т.ч. съдържанието на курсовете и техният доставчик, както и датата, на която планът за обучение ще бъде завършен;

4. декларация за общата оценка на кредитната институция заявител за колективната годност на ръководния орган, в т.ч. протоколите от съответните заседания или докладът или документите във връзка с оценката за годност.
 5. Описание на начина, по който при подбора на членовете на ръководния орган е било взето предвид разнообразието от качества и компетентности.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Сведения, предназначени да позволят на компетентните органи да направят оценка на акционерите или членовете с квалифицирано дялово участие

1. Сведения за самоличността и дяловите участия на всички лица и субекти, които имат или ще имат, ако кредитната институция заявител бъде лицензирана, квалифицирано дялово участие в нея, както и други сведения от значение за оценяване на годността, в т.ч. следното:
 - а) схема на акционерната структура на кредитната институция заявител, в т.ч. разбивка на нейния капитал и права на глас;
 - б) имената на всички физически и юридически лица, които имат или ще имат квалифицирано дялово участие, като за всяко такова физическо или юридическо лице се посочва следното:
 - i) броят и видът на акциите или другите позиции, които са записани или предстои да бъдат записани;
 - ii) номиналната стойност на такива акции или други дялови участия;
 - iii) премията, която е платена или ще бъде платена;
 - iv) обезпеченията или тежестите, създадени върху такива акции или други дялови участия, в т.ч. самоличността на обезпечените страни;
 - v) когато е приложимо, поетите от лицето ангажименти с цел осигуряване на спазването от страна на кредитната институция заявител на приложимите пруденциални изисквания;
 - в) финансовите или деловите съображения на даденото физическо или юридическо лице по буква б) да притежава даденото участие и стратегията му за него, в т.ч. периодът, за който възнамерява да го притежава, а също така и евентуалното му намерение да увеличава, намалява или поддържа в обозримо бъдеще размера му;
 - г) намеренията на лицето по отношение на кредитната институция заявител и влиянието, което възнамерява да упражнява върху нея, в т.ч. върху политиката по отношение на дивидентите; стратегическото развитие и разпределението на ресурсите на кредитната институция заявител, както и дали това лице възнамерява да действа като активен миноритарен акционер, в т.ч. съображенията за такова намерение;
 - д) готовността на даденото физическо или юридическо лице по буква б) да подпомогне кредитната институция заявител с допълнителни собствени средства, ако това е необходимо за развитието на дейността ѝ или при финансови затруднения;
 - е) съдържанието на споразуменията във връзка с кредитната институция заявител, които дадени акционери или членове възнамеряват да сключат с други акционери или членове;
 - ж) анализ на това дали квалифицираното дялово участие на даденото физическо или юридическо лице по буква б), в т.ч. в резултат на тесни връзки с кредитната институция заявител, ще влияе върху способността на тази институция своевременно да предоставя точна информация на компетентните органи;
 - з) самоличността на всеки член на ръководния орган или на висшето ръководство, който ще ръководи стопанската дейност на кредитната институция заявител и ще бъде назначен от такива акционери или членове или след номиниране от тях, заедно със сведенията, посочени в приложение I, параграф 1, букви а) — е), ако вече не са предоставени;
 - и) източниците на финансиране за всяко планирано придобиване на акции или други дялови участия в кредитната институция заявител, в т.ч. следното, когато е приложимо:
 - i) сведения за използването на частни финансови ресурси, в т.ч. за тяхната наличност и източник;
 - ii) сведения за начините на плащане за планираното придобиване, както и за използваната мрежа за прехвърлянето на средствата;
 - iii) сведения за достъпа до източници на капитал и финансовите пазари, в т.ч. за финансовите инструменти, които ще бъдат емитирани;

- iv) сведения за използването на заетите средства, като се посочват имената на заемодателите, както и предоставените улеснения и техните параметри — срокове до падежа, условия, обезпечения и гаранции, а така също и сведения за източника на приходи, които ще се използват за погасяването на такива заеми;
- v) сведения за финансовите споразумения с други лица, които са или ще бъдат акционери или членове на кредитната институция заявител;
- vi) сведения за всички активи, които ще бъдат продадени, за да се подпомогне финансирането на предложеното участие — условия за продажба, цена, оценка и техни характеристики, както и кога и как са били придобити.

За целите на буква и), подточка iv), когато заемодателят не е кредитна институция или лицензирана да отпуска кредити финансова институция, кредитната институция заявител уведомява компетентния орган за произхода на заетите средства.

2. Следните сведения за физическите лица, които имат или – ако кредитната институция заявител бъде лицензирана – ще имат квалифицирано дялово участие в кредитната институция:
- a) лични данни, в т.ч. всички изброени по-долу сведения:
 - i) пълното име на лицето и, ако е различно, фамилното име по рождение;
 - ii) датата и мястото на раждане;
 - iii) гражданството на лицето;
 - iv) личният национален идентификационен номер на лицето, ако има такъв;
 - v) адресът на лицето и координатите за връзка с него;
 - vi) копие от официален документ за самоличност;
 - б) подробна автобиография, в която се посочва съответното образование и обучения, професионалният опит в придобиването и управлението на дялови участия в дружества, както и понастоящем изпълняваните професионални дейности или други функции;
 - в) декларация, че след надлежно и обстойно проучване кредитната институция заявител се е запознала със следните сведения за физическото лице и за всяко ръководено или контролирано от него дружество през последните 10 години:
 - i) евентуалните присъди или възбудени и неотменени дела срещу лицето или даденото дружество, доколкото тези сведения са достъпни при спазване на националните нормативни изисквания за разкриването на излежавани присъди;
 - ii) евентуалните граждански или административни решения, отнасящи се до лицето или даденото дружество, които са от значение за оценяването на годността или по друг начин за лицензирането на кредитната институция заявител, както и евентуалните административни санкции или мерки, наложени в резултат на нарушение на законовите или подзаконовите разпоредби, в т.ч. лишаване от права като директор на дружество, при всички дела, които не са били отменени или обжалвани, или които не могат да бъдат обжалвани, с изключение на наложените административни санкции, посочени в член 65, 66 или 67 от Директива 2013/36/ЕС, и на наказателните присъди, за подлежащите на обжалване от които трябва също да се предоставят сведения;
 - iii) евентуалните производства по неплатежоспособност, несъстоятелност или подобни производства;
 - iv) евентуалните неприключили наказателни дела;
 - v) евентуалните граждански или административни разследвания, изпълнителни производства, санкции или други решения за принудително изпълнение срещу лицето или даденото дружество по въпроси, за които основателно може да се счита, че са от значение за лицензирането на кредитната институция заявител или за управлението ѝ според принципите на стабилност и благоразумие;
 - vi) официално удостоверение или друг документ с равностойна сила — когато такива могат да бъдат получени, с който се доказва, че по отношение на лицето или даденото дружество е настъпило някое от събитията, посочени в подточки i) — v) от настоящата буква в);
 - vii) евентуалния отказ на регистрация, разрешение, членство или лиценз за упражняване на търговска дейност, стопанска дейност или професия;

- viii) евентуалното отнемане, отмяна или прекратяване на регистрация, разрешение, членство или лиценз за упражняване на търговска дейност, стопанска дейност или професия;
- ix) евентуалното принудително отстраняване от регулаторен или държавен орган или от професионална организация или сдружение;
- x) евентуалната заемана длъжност или поемана отговорност в дадено дружество, довела до осъждане по наказателно дело, наложени граждански или административни санкции или друга гражданска или административна мярка от значение за оценяването на годността или лицензирането от страна на компетентен орган, или до възбуди и все още неприключили разследвания по дела за недобросъвестно поведение, в т.ч. за измама, непочтеност, корупция, изпиране на пари, финансиране на тероризма или друго финансово престъпление, или за невъвеждането на подходящи практики и процедури за предотвратяването на такива събития — за които се предоставят сведения, като се посочва и евентуалното участие на лицето в тях — по време на заемането на въпросната длъжност или поемането на въпросната отговорност;
- xi) евентуалното освобождаване от работа или доверителна длъжност, позиция при фидуциарни отношения или подобна ситуация, освен в резултат на прекратяване на съответното правоотношение поради изтичането му и при подобни ситуации;
- г) ако друг надзорен орган вече е оценил репутацията на засегнатото лице се посочва органът и резултатът от тази оценка;
- д) финансовото състояние на лицето, в т.ч. източниците на приходи, активите и пасивите, предоставените или получени обезпечения и гаранции;
- е) описание на деловите дейности на лицето и на всяко дружество, което то ръководи или контролира;
- ж) финансова информация, в т.ч. кредитни рейтинги и публично достъпни отчети на всички дружества, които лицето ръководи или контролира;
- з) описание на финансовите интереси на лицето — кредитни операции, предоставени или получени гаранции или обезпечения, както и на нефинансовите му интереси — семейни или близки отношения с някое от следните физически или юридически лица:
 - i) друг настоящ акционер или член на кредитната институция заявител;
 - ii) лице, което може да упражнява права на глас в кредитната институция заявител в някой от следните случаи или в комбинация от тях:
 - лицето е сключило споразумение с притежаваща права на глас трета страна, с което те се задължават да възприемат постоянна обща политика по отношение на управлението на въпросния емитент, като съгласувано упражняват притежаваните от тях права на глас;
 - лицето е сключило споразумение с трета страна, по силата на което тя притежава права на глас, като споразумението предвижда временно прехвърляне срещу възнаграждение на въпросните права на глас;
 - лицето контролира правата на глас по акции, депозирани като обезпечение при него, и обявява намерението си да ги упражнява;
 - лицето е ползвател на акции, които дават права на глас;
 - лицето контролира дружество, което притежава права на глас или може да ги упражнява по смисъла на първите четири тирета на настоящата подточка ii);
 - лицето е депозирало акции, които дават права на глас, които права лицето може да упражнява по свое усмотрение, ако няма специални указания от акционерите;
 - трета страна притежава права на глас, като действа от името на това лице;
 - лицето може да упражнява права на глас в качеството си на пълномощник, по свое усмотрение, ако няма специални указания от акционерите;
 - iii) лице, което съгласно националното законодателство е член на административния, ръководния или надзорния орган или на висшето ръководство на кредитната институция заявител;
 - iv) кредитната институция заявител или друг член на нейната група;

- и) предвидените решения за управление на конфликтите на интереси, произтичащи от отношенията, посочени в буква з);
 - й) описание на евентуалните връзки с видни политически личности, както са определени в член 3, точка 9 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
 - к) евентуалните други интереси или дейности на лицето, които могат да бъдат в конфликт с интересите на кредитната институция заявител, и предвидените решения за управление на тези конфликти на интереси.
3. Сведения за юридическите лица, които имат или ще имат, ако кредитната институция заявител бъде лицензирана, квалифицирано дялово участие в нея:
- а) фирмата на юридическото лице;
 - б) ако юридическото лице е вписано в централен регистър, търговски регистър, дружествен регистър или подобен публичен регистър — наименованието на такъв регистър и регистрационният номер на лицето или равностойно средство за идентифицирането му в такъв регистър;
 - в) адресът на седалището на юридическото лице и, ако е различен, на главното му управление, както и основното място на упражняване на дейност;
 - г) координатите за връзка;
 - д) дружествените документи или споразумения, уреждащи юридическото лице, и кратко представяне на основните правни характеристики на правната форма на юридическото лице;
 - е) указание дали юридическото лице е било или понастоящем е регулирано от компетентен орган в сектора на финансовите услуги или от друг държавен орган;
 - ж) сведенията, посочени във:
 - i) параграф 2, буква е) по отношение на юридическото лице;
 - ii) параграф 2, буква г) по отношение на юридическото лице;
 - iii) параграф 2, букви ж) и и) по отношение на юридическото лице, лице, което фактически ръководи стопанската дейност на юридическото лице, или дружество, контролирано от юридическото лице;
 - iv) параграф 2, буква в) по отношение на юридическото лице, дружество, контролирано от юридическото лице, и акционер със значително влияние върху юридическото лице;
 - з) описание на финансовите интереси на юридическото лице, на лицата, които фактически управляват стопанската дейност на юридическото лице, или, когато е приложимо, на групата, към която принадлежи юридическото лице, както и описание на лицата, които фактически управляват стопанската дейност на юридическото лице, в т.ч. кредитните операции, гаранциите и обезпеченията, независимо дали са предоставени или получени, както и на нефинансовите интереси на такова юридическо лице, в т.ч., когато е приложимо, на семейните или близки отношения с някое от следните физически или юридически лица:
 - i) друг настоящ акционер или член на кредитната институция заявител;
 - ii) лице, което може да упражнява права на глас в кредитната институция заявител в някой от следните случаи или в комбинация от тях:
 - лицето е сключило споразумение с притежаваща права на глас трета страна, с което те се задължават да възприемат постоянна обща политика по отношение на управлението на въпросния емитент, като съгласувано упражняват притежаваните от тях права на глас;
 - лицето е сключило споразумение с трета страна, по силата на което тя притежава права на глас, като споразумението предвижда временно прехвърляне срещу възнаграждение на въпросните права на глас;

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

- лицето контролира правата на глас по акции, депозирани като обезпечение при него, и обявява намерението си да ги упражнява;
 - лицето е ползвател на акции, които дават права на глас;
 - лицето контролира дружество, което притежава права на глас или може да ги упражнява по смисъла на първите четири тирета на настоящата подточка ii);
 - лицето е депозирало акции, които дават права на глас, които права лицето може да упражнява по свое усмотрение, ако няма специални указания от акционерите;
 - трета страна притежава права на глас, като действа от името на това лице;
 - лицето може да упражнява права на глас в качеството си на пълномощник, по свое усмотрение, ако няма специални указания от акционерите;
- iii) видна политическа личност, както е определена в член 3, параграф 9 от Директива (ЕС) 2015/849;
- iv) лице, което съгласно националното законодателство е член на административния, ръководния или надзорния орган или на висшето ръководство на кредитната институция заявител;
- v) кредитната институция заявител или друг член на нейната група;
- и) предвидените решения за управление на евентуалните конфликти на интереси, произтичащи от отношенията, посочени в буква з);
- й) списък на лицата, които действително ръководят стопанската дейност на юридическото лице, и следните сведения за тях: име, дата и място на раждане, адрес, координати за връзка, национален идентификационен номер, ако има такъв, и подробна автобиография, в която се посочва съответното образование и обучения, предишния им професионален опит и понастоящем изпълняваните професионални дейности или други съответни функции, както и посочените в параграф 2, букви в) и г) сведения за всяко такова лице;
- к) акционерната структура на юридическото лице, в т.ч. имената на всички акционери, които упражняват значително влияние, съответният им дял от капитала и от правата на глас, и евентуалните споразумения между акционери;
- л) ако юридическото лице е част от група — подробна органиграма на цялата корпоративна структура с указване на дела от капитала и правата на глас на акционерите със значително влияние върху субектите от групата и върху дейността, които последните понастоящем извършват;
- м) ако юридическото лице е част от група — описание на отношенията между кредитна институция, застрахователно или презастрахователно дружество или инвестиционен посредник от групата с друг субект от групата, като се посочат и кои са надзорните органи;
- н) ако юридическото лице е част от група — идентификационните данни на всички кредитни институции, застрахователни или презастрахователни дружества и инвестиционни посредници от групата, наименованията на съответните компетентни органи, както и анализ на периметъра на пруденциалната консолидация на кредитната институция и на групата, като се посочи кои субекти от групата биха били включени в обхвата на изискванията за надзора на консолидирана основа и на кои равнища в рамките на групата тези изисквания ще се прилагат на пълна или подконсолидирана основа;
- о) индивидуалните годишни финансови отчети, а когато е приложимо — и тези на групата — на консолидирана и подконсолидирана основа, за последните три финансови години, ако юридическото лице е извършвало дейност за такъв период, а ако не — за такъв по-кратък период от време, за който е извършвало дейност и за който има финансови отчети, одобрени от задължителния одитор или одиторското дружество, както са определени в член 2, точки 2 и 3 от Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, когато е приложимо, в т.ч. всеки от изброените по-долу елементи:
- i) счетоводния баланс;

⁽²⁾ Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

- ii) отчета за приходите и разходите или отчета за дохода;
 - iii) годишните доклади и финансовите приложения, както и всички други документи, регистрирани в регистъра или компетентния орган на юридическото лице, в т.ч., ако в годишните отчети е посочено, че са от значение — финансовите приложения и всички други регистрирани документи, както и допусканията за изготвянето на прогнозите, използвани поне при базов сценарий и сценарий на напрежение;
- п) ако главното управление на юридическото лице се намира в трета държава — всички посочени по-долу сведения:
- i) ако юридическото лице е под надзора на орган на трета държава в сектора на финансовите услуги — удостоверение за законосъобразна делова дейност, а ако такъв не е наличен — равностоен документ, издаден за него от този орган;
 - ii) ако юридическото лице е под надзора на орган на трета държава в сектора на финансовите услуги — декларация от този орган, ако последният прави такива, че няма пречки или ограничения пред предоставянето на сведенията, необходими с оглед на надзора над кредитната институция заявител;
 - iii) общи сведения за приложимите спрямо юридическото лице регулаторни изисквания в тази трета държава, в т.ч. доколко тамашната уредба за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма следва препоръките на Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force — FATF);
- р) ако юридическото лице е предприятие за колективно инвестиране:
- i) идентификационните данни на притежателите на дялове, които контролират предприятието за колективно инвестиране или чието дялово участие им позволява да не допускат взимането на дадено решение от това предприятието за колективно инвестиране;
 - ii) инвестиционната политика и евентуалните ограничения върху инвестициите;
 - iii) името и длъжността на лицата, които поотделно или в рамките на комитет определят и взимат инвестиционните решения за предприятието за колективно инвестиране, както и копие от мандата за управление или, когато е приложимо, от мандата на комитета;
 - iv) подробно описание на приложимата правна уредба за борба с изпирането на пари и на процедурите на предприятието за колективно инвестиране за борба с изпирането на пари;
 - v) подробно описание на резултатите от предишни дялови участия на предприятието за колективно инвестиране в други кредитни институции, застрахователни или презастрахователни дружества или инвестиционни посредници, като се посочва дали тези дялови участия са били одобрени от компетентен орган и ако са били — кой е органът;
- с) ако лицето е държавен инвестиционен фонд:
- i) наименованието на публичния орган, който определя инвестиционната политика на държавния инвестиционен фонд;
 - ii) инвестиционната политика на държавния инвестиционен фонд и евентуалните ограничения върху инвестициите;
 - iii) името и длъжността на лицата, които взимат инвестиционните решения за държавния инвестиционен фонд;
 - iv) сведения за евентуалното влияние, упражнявано от публичния орган, посочен в подточка i), върху ежедневната дейност на държавния инвестиционен фонд и на кредитната институция заявител.
4. За целите на настоящата точка 3 понятието „група“ обхваща членовете на субекта и дъщерните дружества на тези членове. Следните сведения за записванията, произтичащи от споразумения за доверително управление:
- а) самоличността на всички доверителни собственици, които ще управляват активи съгласно условията на документа за това доверително управление, и на всяко лице, което е бенефициер или учредител на активите, обект на доверително управление, както и, когато е приложимо, съответните им дялове в разпределението на дохода, генериран от тези активи;
 - б) копие от документите за учредяване или администриране на доверителното управление;

- в) основните правни характеристики на доверителното управление и на неговото функциониране;
 - г) начинът на финансиране на доверителното управление и ресурсите, необходими за осигуряването на финансова стабилност на доверителното управление в полза на заявителя, и по-специално:
 - i) описание на инвестиционната политика на доверителното управление и възможните ограничения върху инвестициите, в т.ч. факторите, които влияят върху инвестиционните решения, и стратегията на кредитната институция заявител за оттегляне;
 - ii) описание на миналите и настоящите инвестиции на дружества от финансовия сектор и на оперативните резултати при тези инвестиции, обект на доверителното управление;
 - iii) представяне на източниците на финансиране и на годишните финансови отчети на доверителното управление, когато има такива.
-

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2022/2581 НА КОМИСИЯТА

от 20 юни 2022 година

за определяне на технически стандарти за изпълнение за прилагането на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на предоставянето на информация в заявленията за лиценз на кредитна институция

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО ⁽¹⁾, и по-специално член 8, параграф 3 от нея,

като има предвид, че:

- (1) В Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията ⁽²⁾ се определя каква информация трябва да се предоставя на компетентните органи при подаване на заявления за лиценз за кредитна институция.
- (2) За целите на хармонизацията е важно заявителите за лиценз за кредитна институция да подават изискваната за този лиценз информация по еднакъв начин, като използват едни и същи стандартни формуляри, образци и процедури в целия Съюз.
- (3) Настоящият регламент е изготвен въз основа на проектите на регулаторни технически стандарти, представени на Комисията от Европейския банков орган.
- (4) Европейският банков орган проведе открити обществени консултации по проектите на техническите стандарти за изпълнение, въз основа на които е изготвен настоящият регламент, анализира потенциалните разходи и ползи и поиска становище от Групата на участниците от банковия сектор, създадена с член 37 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾.
- (5) За да се осигури на компетентните органи и на кредитните институции заявителя достатъчно време за адаптиране към изискванията, установени в настоящия регламент, датата на прилагането му следва да бъде отложена,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Подаване на заявление за лиценз за кредитна институция

1. Заявителите за лиценз за кредитна институция подават на компетентния по отношение на тях орган информацията, посочена в членове 1—9 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, като попълват образаца от приложението към настоящия регламент.

⁽¹⁾ ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338.

⁽²⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията от 17 юни 2022 година за допълнение на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета с регулаторни технически стандарти за определяне на сведенията, която трябва да се предоставят в заявлението за лиценз за кредитна институция, и на пречките, които могат да възпрепятстват надзорните органи ефективно да упражняват надзорните си функции (ОВ L 335, XX.XX.XXXX г., стр. 64).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

2. Компетентните органи посочват на своя уебсайт данните за контакт за целите на подаването на заявление за лиценз за кредитна институция и посочват дали заявлението трябва да бъде подадено на хартиен носител, в електронна форма или и по двата начина.

Член 2

Оценка на пълнотата на заявлението за лиценз за кредитна институция

1. Заявленията за лиценз за кредитна институция се считат за пълни, ако съдържат цялата изисквана съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 информация.
2. Когато след оценка на предоставената в заявлението информация бъде установено, че тя е непълна, компетентните органи изпращат на хартиен носител или по електронен път искане до съответните заявители, в което се посочва необходимата допълнителна информация, и им предоставят възможност да я подадат.
3. След като заявлението бъде оценено като пълно, компетентният орган информира заявителя за това, както и за датата на получаване на пълното заявление или, според случая, за датата на получаване на информацията, с която то е допълнено.
4. За целите на оценяването на заявлението компетентните органи могат да изискат от заявителя да предостави допълнителни обяснения и допълнителна информация.

Член 3

Заявления за лиценз за кредитна институция съгласно настоящия регламент

Настоящият регламент се прилага за заявленията за лиценз за кредитна институция, подадени на или след XX.XX.XXXX г.

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент се прилага от XX.XX.XXXX г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Информация, предоставена за целите на заявлението за лиценз

Дата:

Референтен номер:

Име на заявителя:

Адрес:

(Координати за връзка с определеното лице за контакт)

Име:

Телефон:

Електронна поща:

Настоящият документ представлява заявление за лиценз за кредитна институция, подадено в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 на Комисията ⁽¹⁾

Удостоверявам, че предоставената в настоящото заявление информация е вярна, точна, пълна и незаблуждаваща. Освен ако изрично не е предвидено друго, информацията е актуална към датата на подаване на настоящото заявление. Когато определена информация се отнася за бъдеща дата, това е изрично посочено в заявлението, като се задължаваме незабавно да уведоим писмено органа, ако тази информация се окаже невярна, непълна или заблуждаваща.

[Име на заявителя]

от:

Име:

Длъжност:

Таблица 1

Представяне на информация за кредитната институция заявител (член 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)**1.1. Лица за контакт за целите на заявлението (член 1, букви а) и б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)****Данни на лицето за контакт във връзка със заявлението**

Звание	
Пълно име	
Длъжност	
Телефонен номер	
Мобилен номер	
Факс (ако има такъв)	
Електронна поща	

Основен професионален консултант, участващ в изготвянето на заявлението (ако има такъв)

Звание	
Пълно име	
Длъжност	
Телефонен номер	
Мобилен номер	

⁽¹⁾ ОВ L 335, XX.XX.XXXX г., стр. 64.

Факс (ако има такъв)	
Електронна поща	
1.2. Идентификационни данни на кредитната институция заявител (член 1, букви в)—к) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Наименованието на кредитната институция заявител и всяко друго търговско наименование, което кредитната институция заявител е използвала или ще използва	
Предложени планове (ако има такива) за промяна на наименованието на кредитната институция заявител и обяснение на предложените промени	
Лого	
Правна форма на кредитната институция заявител	
Дата на учредяване или създаване	
Юрисдикция на учредяване или създаване	
Адрес на седалището на кредитната институция заявител и, ако е различен, на нейното главно управление, както и основното място на упражняване на дейност	
Координати за връзка с кредитната институция заявител, ако са различни от посочените в раздел 1.1 от настоящата таблица: телефон, мобилен номер, факс (ако има такъв) и електронна поща	
Когато кредитната институция заявител е вписана в централен регистър, търговски регистър, дружествен регистър или подобен публичен регистър — наименованието на този регистър и регистрационния номер на кредитната институция заявител или равностойно средство за идентифицирането ѝ в него	
Идентификационен код на правния субект (ИКПС) на кредитната институция заявител, ако има такъв	
Датата, на която приключва счетоводната година на кредитната институция заявител	
Адрес на уебсайта на кредитната институция заявител, ако има такъв	

1.3. Учредителни документи (член 1, буква л) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)

Приложение, в което се предоставя копие от учредителния акт или еквивалентните учредителни документи на кредитната институция заявител и, когато е приложимо, доказателство за вписване в регистъра, определен от правото на съответната държава членка по силата на член 16 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾

1.4. История на кредитната институция заявител и нейните дъщерни предприятия (член 2, букви а)—в) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)

Потвърждение дали кредитната институция заявител е извършвала преди това търговски или други дейности (да/не) (ако отговорът е „да“, попълнете останалите полета в раздел 1.4 от настоящата таблица)

Подробни сведения за лицензите, разрешенията, регистрациите или друго позволение за упражняване на дейност в сектора на финансовите услуги, предоставено на кредитната институция заявител или на някое от нейните дъщерни предприятия от страна на публичен орган или друг субект, изпълняващ публични функции в някоя държава членка или в трета държава, попадащи в категориите, посочени в член 2, буква а), подточки i) — iv) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Подробни сведения за всяко настъпило или протичащо важно събитие, свързано с кредитната институция заявител или с някое от дъщерните ѝ предприятия, което с основание може да се приеме, че е от значение за издаването на лиценз, в т.ч. някой от аспектите по член 2, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Сведения за всяко от събитията, изброени в декларацията, в т.ч. името и адреса на съответния наказателен или граждански съд или граждански или административен орган, датата на събитието, сумата, за която става въпрос, резултата от производството и описание на обстоятелствата около събитието, довело до образуването на производството

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46).

1.5. Приложими такси (член 2, букви г) и д) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Елементите, необходими за изчисляването на приложимите такси, когато съгласно правото на Съюза или националното право таксите за подаване на заявление или за надзор, заплащани от кредитната институция заявител, се изчисляват въз основа на нейната дейност или специфични характеристики

Приложение, съдържащо доказателство за заплащането на такса за подаване на заявление, когато такава се изисква съгласно правото на Съюза или националното право

Таблица 2

План за дейността (член 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)**Дейности (член 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)**

Приложение, съдържащо програмата за дейностите, включително а) списък на услугите, които кредитната институция заявител възнамерява да предоставя, в т.ч. изброените в приложение I към Директива 2013/36/ЕС дейности, и б) описание на начина, по който оперативният план е съобразен с предлаганите услуги

Таблица 3

Финансова информация (член 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)**3.1. Прогнозни данни (член 4, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580**

Приложение, в което може да бъдат намерени прогнозни данни за кредитната институция заявител на индивидуална основа, а когато е приложимо — на консолидирана (за групата) и подконсолидирана основа съгласно изискванията на член 4, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

3.2. Задължителни финансови отчети (член 4, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, в което може да бъдат намерени задължителните финансови отчети на кредитната институция заявител на индивидуална основа, а когато е приложимо — на консолидирана (за групата) и подконсолидирана основа съгласно изискванията в член 4, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

3.3. Задлъжнялост (член 4, буква в) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо кратко представяне на всеки дълг, който е възникнал или се очаква да възникне за кредитната институция заявител, преди да започне дейност като кредитна институция, съгласно изискванията в член 4, буква в) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

3.4. Обезпечения, гаранции и обезщетения (член 4, буква г) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо кратко представяне на евентуалните обезпечения, гаранции или обезщетения, които кредитната институция заявител е предоставила или се очаква да предостави, преди да започне дейност като кредитна институция

3.5. Кредитен рейтинг (член 4, буква д) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Когато са налични — кредитният рейтинг на кредитната институция заявител и общият рейтинг на нейната група.

3.6. Надзор на консолидирана основа (член 4, буква е) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо, когато е приложимо, анализ на обхвата на консолидирания надзор съгласно изискванията за консолидация по член 4, буква е) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

3.7. Механизми и политики (член 4, буква ж), подточки i) — х) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Кратко представяне на механизма за управление на риска съгласно изискванията в член 4, буква ж) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Кратко представяне на политиката за управление на ликвидния риск

Кратко представяне на политиката по отношение на концентрацията/ диверсификацията на източниците на финансиране	
Кратко представяне на политиката за управление на обезпеченията	
Кратко представяне на политиката по отношение на депозитите	
Кратко представяне на политиката за получаване и предоставяне на кредити	
Кратко представяне на политиката по отношение на концентрацията на риска	
Кратко представяне на политиката по отношение на провизиите	
Кратко представяне на политиката по отношение на дивидентите	
Кратко представяне на политиката по отношение на търговския портфейл	
3.8. Процес на изготвяне на план за възстановяване (член 4, буква з) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580]	
Описание на процеса, чрез който кредитната институция заявител изготвя план за възстановяване, както е определен в член 2, параграф 1, точка 32 от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ , и, когато е приложимо, план за възстановяване на група, както е определен в член 2, параграф 1, точка 33 от същата директива	
3.9. Схема за гарантиране на депозитите (член 4, буква и) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Декларация или потвърждение, че в изпълнение на член 4, параграф 3 от Директива 2014/49/ЕС кредитната институция заявител ще стане преди или най-късно на датата на издаване на лиценза член на схема за гарантиране на депозитите, официално призната в държавата членка, в която е подадено заявлението	
Наименование на схемата за гарантиране на депозитите	
3.10. Институционална защитна схема (член 4, буква й) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Наименование на евентуалната институционална защитна схема, както е определена в Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ , в която кредитната институция заявител участва или възнамерява да участва	

⁽³⁾ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

Таблица 4

Оперативен план, структурна организация, системи за вътрешен контрол и одитори (член 5 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)

4.1. Оперативен план (член 5, параграф 1, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо плана за дейността съгласно изискванията в член 5, параграф 1, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
4.2. Организация, структура и управленски правила (член 5, параграф 1, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо описание на организацията, структурата и управленските правила на кредитната институция заявител съгласно изискванията в член 5, параграф 1, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
4.3. Механизми за вътрешен контрол (член 5, параграф 1, буква в) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо обобщение на вътрешната организация на кредитната институция заявител (в т.ч. на заделените бюджетни и човешки ресурси) на функциите за контролиране на спазването на нормативните изисквания, за управление на риска и за вътрешен одит съгласно изискванията в член 5, параграф 1, буква в), подточка i) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Кратко представяне на политиката за подаване на сигнали за нередности	
Кратко представяне на политиката по отношение на конфликтите на интереси	
Кратко представяне на политиката за разглеждането на жалби	
Кратко представяне на политиката по отношение на пазарната злоупотреба	
Кратко представяне на политиката за насърчване на многообразието в рамките на ръководния орган	
Кратко представяне на политиката за възнаграждаване на служителите, чиято професионална дейност влияе съществено върху рисковия профил на кредитната институция заявител	
Кратко представяне на механизмите и политиките за оценка и управление на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, в т.ч. обобщение на основните въведени процедури за недопускане на използването на кредитната институция заявител за финансови престъпления	

4.4. Ресурси за вътрешен одит (член 5, параграф 1, буква г) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Описание на ресурсите за вътрешен одит и кратко представяне на методиката, по която се провеждат вътрешните одити, и на плана за вътрешни одити за трите години след лицензирането за кредитна институция, в т.ч. на одита на възлагани на външни изпълнители услуги

4.5. Политики и планове (член 5, параграф 1, буква д) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Кратко представяне на политиката по отношение на вътрешните одити

Кратко представяне на политиката за управление на продуктите

Кратко представяне на политиката за защита на потребителите

Кратко представяне на плана и политиката за непрекъснатост на дейността, в т.ч. обобщение на наличните системи за съхраняване на резервни копия и за възстановяване на информацията, както и на планове за осигуряване на наличието на възловия персонал с оглед на непрекъснатостта на дейността

4.6. Структура на кредитната институция заявител (член 5, параграф 1, буква е) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Кратко описание на начина, по който кредитната институция заявител възлага на подизпълнители — в рамките на групата и извън нея — дейности, с които се подпомагат нейните операции или вътрешния контрол, включително информацията, посочена в член 5, параграф 1, буква е), подточка i) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Кратко описание на надзорните отговорности и правила, системи и контролни механизми за всяка възложена на подизпълнител функция, която е възлова или важна за управлението и за операциите на кредитната институция заявител

Кратко описание на споразуменията и на договореностите за нивото на обслужване за всяка възложена на подизпълнител функция, която е възлова или важна за управлението и за операциите на кредитната институция заявител

Описание на информационната инфраструктура на кредитната институция заявител, в т.ч. на системите, които се използват или ще се използват, на споразуменията за хостинг, на организацията на нейната функция за информационно обслужване, на структурата на информационните системи, на стратегията и управлението на информационните технологии, политиките и процедурите за защита на информационните технологии, както и всички системи и контролни механизми, които са въведени или предстои да бъдат въведени, за предоставянето онлайн на банкови услуги

4.7. Задължителен одитор или одиторско дружество (член 5, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Наименование	
Адрес	
Звено за контакт (име, телефонен номер, електронен адрес)	

Таблица 5

Начален капитал (член 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)

5.1. Начален капитал и собствени средства (член 6, параграфи 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Приложение, съдържащо доказателство за емитирания от кредитната институция заявител капитал, за нейния внесен капитал и за невнесения капитал	
Описание на видовете и размера на собствените средства, които представляват началният капитал	
Ако при подаването на заявлението за лиценз началният капитал не е внесен изцяло, описание на план-графика за внасянето му, така че да бъде изцяло внесен преди лицензът за започване на дейност като кредитна институция да започне да поражда действие	
5.2. Налични източници на набиране на собствени средства (член 6, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Обяснение на наличните финансови източници на набиране на собствени средства и приложение, в което може да бъде намерено доказателство за наличието на тези източници на финансиране съгласно изискванията в член 6, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
5.3. Размер, видове и разпределение на вътрешния капитал (член 6, параграф 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Приложение, съдържащо оценката на размера, видовете и разпределянето на вътрешния капитал, който кредитната институция заявител смята за достатъчен за покриване на естеството и равнището на рисковете, на които тя ще бъде или би могла да бъде изложена, както и анализ съгласно изискванията в член 6, параграф 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	

Таблица 6

Фактическо управление (член 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

6.1. Членове на ръководния орган (за всяко отделно лице се погълва самостоятелно копие на настоящия раздел от таблицата) (член 7, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Име и евентуално други предишни имена, ако са различни	
Пол	
Място на раждане	
Дата на раждане	
Адрес	
Телефонен номер	
Мобилен номер	
Адрес на електронна поща	
Гражданство	
Личен идентификационен номер или приложение, в което може да бъде намерено копие от документа за самоличност или еквивалентен документ	
Сведения за длъжността, която заема или ще заема лицето, включително дали длъжността е с изпълнителни или неизпълнителни функции, началната или планираната начална дата и продължителността на мандата и описание на основните задължения и отговорности на лицето	
Приложение, съдържащо автобиография, изисквана съгласно точка 1, буква г) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо списък на отправилите препоръки лица с координатите им за връзка — за предпочитане работодатели от сектора на банковите или на финансовите услуги, със следните сведения за тях: пълно име, институция, длъжност, телефонен номер, адрес на електронна поща, естество на служебните отношения и информация дали с това лице съществуват или са съществували извънслужебни отношения	
Приложение, съдържащо сведение от регистрите за съдимост и съответни сведения за наказателни разследвания и производства, съответни граждански и административни дела и дисциплинарни мерки, в т.ч. лишаване от права като директор на дружество, несъстоятелност, неплатежоспособност и подобни производства — по-специално чрез официално свидетелство за съдимост, а когато такова няма — чрез надежден информационен източник за отсъствието на осъдителна присъда, разследвания и производства	

Приложение, съдържащо декларация за това дали по отношение на лицето има неприключило наказателно производство или дали то или ръководена от него организация са били, в качеството си на длъжник, страна по производство по несъстоятелност или сходно производство	
Приложение, съдържащо информация по аспектите, изложени в точка 1, буква е), подточка iii) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо описание на всички финансови и нефинансови интереси, които биха могли да породят конфликт на интереси съгласно изискванията в точка 1, буква ж) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо сведения за това, че лицето може да посвети достатъчно време на задълженията съгласно изискванията в точка 1, буква з) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Сведения за резултата от евентуалната оценка на пригодността на лицето, извършена от кредитната институция заявител, както е описано в точка 3 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
6.2. Друга информация, изисквана по отношение на членовете на ръководния орган (член 7, параграф 1 и точки 2, 4 и 5 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Описание на всяка комисия на ръководния орган, в т. ч. на нейните членове и правомощия, планирана към момента на подаване на заявлението за лиценз	
Декларация за общата оценка на кредитната институция заявител за колективната пригодност на ръководния орган, в т.ч. протоколите от съответните заседания или докладът или документите във връзка с оценката за пригодност	
Описание на начина, по който при подбора на членовете на ръководния орган е било взето предвид разнообразието от качества и компетентности	
6.3. Ръководители на функцията за вътрешен контрол и финансов директор, които не са членове на ръководния орган (за всяко отделно лице се попълва самостоятелно копие на настоящия раздел от таблицата) (член 7, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Име и евентуално други предишни имена, ако са различни	
Пол	
Място на раждане	
Дата на раждане	
Адрес	

Телефонен номер	
Мобилен номер	
Адрес на електронна поща	
Гражданство	
Личен идентификационен номер или приложение, в което може да бъде намерено копие от документа за самоличност или еквивалентен документ	
Сведения за длъжността, която заема или ще заема лицето: основните задължения и отговорности на лицето, дали длъжността е с изпълнителни или неизпълнителни функции, началната или планираната начална дата и продължителността на мандата	
Приложение, съдържащо автобиография, изисквана съгласно точка 1, буква г) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Приложение, съдържащо списък на отправилите препоръки лица с координатите им за връзка — за предпочитане работодатели от сектора на банковите или на финансовите услуги, със следните сведения за тях: пълно име, институция, длъжност, телефонен номер, адрес на електронна поща, естество на служебните отношения и информация дали с това лице съществуват или са съществували извънслужебни отношения	
Приложение, съдържащо сведение от регистрите за съдимост и съответни сведения за наказателни разследвания и производства, съответни граждански и административни дела и дисциплинарни мерки, в т.ч. лишаване от права като директор на дружество, несъстоятелност, неплатежоспособност и подобни производства — по-специално чрез официално свидетелство за съдимост, а когато такова няма — чрез надежден информационен източник за отсъствието на осъдителна присъда, разследвания и производства	
Приложение, съдържащо декларация за това дали по отношение на лицето има неприключило наказателно производство или дали то или ръководена от него организация са били, в качеството си на длъжник, страна по производство по несъстоятелност или сходно производство	
Приложение, съдържащо информация по аспектите, изложени в точка 1, буква е), подточка iii) от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	
Сведения за резултата от евентуалната оценка на пригодността на лицето, извършена от кредитната институция заявител, както е описано в точка 3 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580	

6.4. Правомощия, отговорности и пълномощни, предоставени на членовете на ръководния орган на кредитната институция заявител (член 7, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Описание на правомощията, отговорностите и пълномощните, предоставени на членовете на ръководния орган на кредитната институция заявител, както и, когато е приложимо в съответствие с член 7, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, предоставени на ръководителите на функциите за вътрешен контрол и на главния финансов директор, които не участват в ръководния орган

Таблица 7

Акционери и членове с квалифицирано дялово участие (член 8 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

7.1. Акционери и членове (юридически и физически лица) (член 8, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо информацията, посочена в член 8, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, по отношение на всяко физическо и юридическо лице с квалифицирано дялово участие

7.2. Допълнителна информация по отношение на физическите лица (член 8, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо допълнителната информация, посочена в член 8, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, по отношение на всяко физическо лице с квалифицирано дялово участие

7.3. Допълнителна информация по отношение на юридически лица или субекти, които не са юридически лица и които притежават или ще притежават дялови участия от свое име (член 8, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо допълнителната информация, посочена в член 8, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, по отношение на всяко юридическо лице или субект, който не е юридическо лице и който притежава или ще притежава дялови участия от свое име

7.4. Доверително управление (член 8, параграф 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо информацията по член 8, параграф 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

7.5. Членове на субект, който не е юридическо лице, когато дяловото участие в кредитната институция заявител ще се третира като актив на този субект (член 8, параграф 5 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Приложение, съдържащо информацията по член 8, параграф 5 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Таблица 8

20-те най-големи акционери или членове (член 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)

8.1. Акционерна структура (член 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
Приложение, съдържащо схема на акционерната структура на кредитната институция заявител, в т.ч. разбивка на нейния капитал и права на глас	
8.2. Списък на имената на всички лица и субекти с дялово участие и други съответни данни (член 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580)	
<p>Приложение, съдържащо списък с имената на всички лица и други субекти с дялово участие от вида, описан в член 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580, като за всяко такова лице или субект се посочва следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> — броят и видът на акциите или другите дялови участия, които са записани или предстои да бъдат записани; — номиналната стойност на такива акции или други дялови участия; — премията, която е платена или ще бъде платена; — обезпеченията или тежестите, учредени върху такива акции или други дялови участия, в т.ч. информация за самоличността на обезпечените страни; както и — когато е приложимо, поетите от лицето ангажменти с цел осигуряване на спазването от страна на кредитната институция на приложимите пруденциални изисквания 	

Таблица 9

Елементи от информацията, изисквана по член 10, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

Информация, изисквана от компетентния орган в съответствие с член 10, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 (погълва се, когато е приложимо, като в лявата колона се съдържа описание на изискваната информация, а в дясната — самата информация)	

Таблица 10

Елементи от информацията, пропусната в заявлението, съгласно член 11 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580

10.1. Информация, пропусната в съответствие с член 11, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 (попълва се списък с информацията, когато е приложимо)

10.2. Информация, пропусната в съответствие с член 11, буква б) от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2580 (попълва се списък с информацията, когато е приложимо)

АКТОВЕ, ПРИЕТИ ОТ ОРГАНИТЕ, СЪЗДАДЕНИ С МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

**РЕШЕНИЕ № 2/2022 НА КОМИТЕТА ПО СИП, СЪЗДАДЕН СЪГЛАСНО ВРЕМЕННОТО
СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ГАНА, ОТ ЕДНА СТРАНА, И
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И НЕЙНИТЕ ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ, ОТ ДРУГА СТРАНА**

от 30 ноември 2022 година

относно приемането на Процедурния правилник за уреждане на спорове [2022/2582]

КОМИТЕТЪТ ПО СИП,

като взе предвид Временното споразумение за икономическо партньорство между Гана, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна ⁽¹⁾ (наричано по-нататък „Споразумението“), подписано в Брюксел на 28 юли 2016 г., и по-специално член 59 от него,

като има предвид, че съгласно член 59, параграф 1 от Споразумението процедурите за уреждане на спорове трябва да бъдат уредени с процедурния правилник, който трябва да бъде приет от Комитета по СИП в срок от три месеца след съставянето му, а в член 64, параграф 2 от Споразумението се посочва, че Етичният кодекс се прилага към посочения процедурен правилник,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приема се Процедурният правилник за уреждане на спорове, съдържащ се в приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

⁽¹⁾ ОВ L 287, 21.10.2016 г., стр. 3.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК ЗА УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

А. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1. В глава 3 (Процедури по уреждане на спорове) от Споразумението и съгласно настоящия процедурен правилник се прилагат следните определения:
 - а) „административен персонал“ означава, по отношение на член на арбитражен комитет, означава лица, които са под ръководството и контрола на член на арбитражен комитет, с изключение на помощниците;
 - б) „съветник“ означава физическо лице, ангажирано от една от страните да предоставя консултации или да подпомага тази страна във връзка с арбитражната процедура;
 - в) „помощник“ означава физическо лице, което в рамките на мандата на определен член на арбитражен комитет и под негово ръководство и контрол извършва проучвания или оказва съдействие на този член на арбитражен комитет;
 - г) „страна, подала искането за започване на процедура“ означава всяка страна по Споразумението, която отправя искане за съставяне на арбитражен комитет съгласно член 49 (Започване на арбитражна процедура) от Споразумението;
 - д) „ден“ означава един календарен ден;
 - е) „арбитражен комитет“ означава арбитражен комитет, съставен съгласно член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението;
 - ж) „член на арбитражен комитет“ или „арбитър“ означава член на арбитражния комитет;
 - з) „страна, срещу която е подадено искане за започване на процедура“ означава страната, за която се твърди, че нарушава обхванатите разпоредби;
 - и) „представител на една от страните“ означава служител или всяко друго лице, назначено от държавен орган, агенция или от друг публичноправен субект на една от страните, който или което представлява тази страна за целите на спор по Споразумението.

Б. УВЕДОМЛЕНИЯ

2. Всяко искане, известие, писмено становище или друг документ на:
 - а) арбитражния комитет, се изпраща едновременно и на двете страни;
 - б) една от страните, адресиран(о) до арбитражния комитет, се изпраща едновременно като копие до другата страна, и
 - в) една от страните, адресиран(о) до другата страна, се изпраща едновременно като копие до арбитражния комитет, по целесъобразност.
3. Всяко уведомление по правило 2 се изпраща по електронна поща или, ако е уместно, чрез друго далекосъобщително средство, което документира изпращането му. Освен ако се докаже обратното, уведомлението се счита за представено в деня на изпращането му.
4. Всички уведомления се адресират до Генералната дирекция, отговаряща за област „Търговия“ на Европейската комисия и съответно до генералния директор в Министерство на търговията и промишлеността на Гана.
5. Несъществените технически грешки, допуснати в искане, известие, писмено становище или друг документ, свързан с арбитражната процедура, могат да бъдат поправени чрез представяне на нов документ, в който ясно се посочват промените.
6. Ако последният ден за представяне на документ съвпада с неработен ден на институциите на Европейския съюз или на правителството на Гана, срокът за представяне на документа изтича на първия следващ работен ден.

В. НАЗНАЧАВАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ НА АРБИТРАЖНИЯ КОМИТЕТ

7. Ако даден член на арбитражния комитет се избира чрез жребий в съответствие с член 50, параграф 3 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението, съпредседателят на Комитета по СИП от страната, подала искането за започване на процедура, уведомява своевременно съпредседателя от страната, срещу която е подадено искането, за датата, часа и мястото на тегленето на жребия. Към съпредседателя на Комитета по СИП от страната, подала искането за започване на процедура, или негов представител, се отправя искане да проведе тегленето на жребий и съответно той го провежда, както е предвидено в член 50 (Съставяне на арбитражен комитет), параграфи 3 и 4 от Споразумението. Съпредседателят на Комитета по СИП от страната, подала искането за започване на процедура, може да делегира тегленето на жребий за избора на член на арбитражния комитет.

8. Съпредседателят на Комитета по СИП от страната, подала искането за започване на процедура, избира чрез жребий члена или председателя на арбитражния комитет в срок от пет дни от изтичането на срока, посочен в член 50 (Съставяне на арбитражен комитет), параграф 2, като ако някой от подписъщите, посочени в член 64 (Списък с арбитри), параграф 1:

- а) не е съставен, жребиът се тегли измежду лицата, които са били официално предложени от едната или от двете страни за съставянето на конкретния подписък; или
- б) вече не съдържа поне пет лица, жребиът се тегли измежду лицата, които остават в конкретния подписък.

Съпредседателят на Комитета по СИП от страната, подала искането, може да делегира тегленето на жребий за избора на член на арбитражния комитет.

9. Съпредседателят на Комитета по СИП от страната, подала искането за започване на процедура, уведомява писмено всяко лице, избрано да изпълнява функциите на член на арбитражния комитет, за назначаването му. В срок от пет дни, считано от датата, на която е било уведомено за своето назначение, това лице потвърждава и на двете страни готовността си да изпълнява възлаганите функции. За целите на определянето на датата на съставяне на арбитражния комитет съгласно член 50 (Съставяне на арбитражен комитет), параграф 5 от Споразумението, за дата, на която са избрани членовете на арбитражния комитет, се счита датата, на която последният от тримата избрани членове е уведомил, че приема назначението си.

Г. МАНДАТ

10. Освен ако страните не уговорят друго в срок от пет дни след датата на съставянето на арбитражния комитет, мандатът на арбитражния комитет е, както следва:

„да разгледа, въз основа на съответните разпоредби на Споразумението, цитирани от страните, въпроса, посочен в искането за съставяне на арбитражен комитет, да направи констатации относно съответствието на спорната мярка с разпоредбите на Споразумението, посочени в член 46 (Приложно поле), и да представи доклад в съответствие с член 51 (Междинен доклад на арбитражния комитет) и член 52 (Решение на арбитражния комитет).“

11. Ако страните се споразумеят за друг мандат, те уведомяват арбитражния комитет за уговорения мандат в срока, предвиден в правило 10.

Д. ФУНКЦИИ НА АРБИТРАЖНИЯ КОМИТЕТ

12. Арбитражният комитет:

- а) извършва обективна преценка на отнесения до него въпрос, включително обективна преценка на фактите по случая и на приложимостта на обхванатите разпоредби, както и на съответствието с тези разпоредби;
- б) представя, в своите решения и доклади, фактическите констатации, приложимостта на обхванатите разпоредби и основните мотиви за всички направени в тях констатации и заключения, както и
- в) следва да се консултира редовно със страните и да осигурява адекватни възможности за постигане на решение по взаимно съгласие.

13. Арбитражният комитет също така взема предвид относимите тълкувания, съдържащи се в доклади на групите на съдебните заседатели към Световната търговска организация (СТО) и в доклади на Апелативния орган, приети от Органа за уреждане на спорове към СТО.

Е. ОРГАНИЗАЦИОННА СРЕЩА

14. Освен ако страните не уговорят друго, в рамките на седем дни след съставянето на арбитражния комитет страните провеждат среща с него за определяне на въпросите, които страните или арбитражният комитет считат за уместни, включително:

- а) възнаграждението и разходите, които ще бъдат платени на членовете на арбитражния комитет, освен ако това вече е уговорено. Възнаграждението е в съответствие със стандартите на СТО;
- б) възнаграждението, което ще бъде платено на помощниците, освен ако това вече е уговорено. Общият размер на възнаграждението на помощника или помощниците на всеки член на арбитражния комитет не може да надвишава 50 % от възнаграждението на съответния член;

- в) графика на производството, и
 - г) *ad hoc* процедурите за защита на поверителната информация.
15. Членовете на арбитражния комитет и представителите на страните могат да участват в тази среща по телефона или чрез видеоконферентна връзка.

Ж. ПИСМЕНИ СТАНОВИЩА

16. Страната, подала искането за започване на процедура, представя своето писмено становище в срок от 20 дни от датата на съставяне на арбитражния комитет. Страната, срещу която е подадено искане за започване на процедура, представя своето писмено становище в срок от 20 дни след датата на представяне на писменото становище на страната, подала искането за започване на процедура.

3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА НА АРБИТРАЖНИЯ КОМИТЕТ

17. Председателят на арбитражния комитет председателства всичките му заседания. Арбитражният комитет може да делегира на своя председател правомощието да взема административни и процедурни решения.
18. Освен ако в глава 3 (Процедури по уреждане на спорове) от Споразумението или в настоящия процедурен правилник е предвидено друго, арбитражният комитет може да осъществява дейността си по всякакъв начин, включително по телефон, факс или с компютърна връзка.
19. В разискванията на арбитражния комитет могат да участват единствено неговите членове, но той може да разреши на техните помощници да присъстват на разискванията.
20. Изготвянето на всяко решение или доклад е от изключителната компетентност на арбитражния комитет и не може да бъде делегирано.
21. При възникване на процедурен въпрос, който не е уреден в глава 3 (Процедури по уреждане на спорове) от Споразумението, арбитражният комитет може, след като се консултира със страните, да приеме подходяща процедура, съвместима с посочените разпоредби.
22. Ако арбитражният комитет счете, че е необходимо да се промени някой от сроковете в производството, с изключение на сроковете, предвидени в глава 3 (Процедури по уреждане на спорове) от Споразумението, или да се внесат други корекции от процедурен или административен характер, той първо се консултира със страните, след което ги информира писмено за мотивите за промяната или корекцията, като посочва срока или необходимата корекция.

И. ЗАМЕСТВАНЕ

23. Ако една от страните счита, че даден член на арбитражния комитет не изпълнява изискванията по Етичния кодекс за членове на арбитражния комитет и медиатори (приложението към настоящия процедурен правилник) и по тази причина следва да бъде заместен, тя уведомява другата страна в срок от 15 дни след събирането на достатъчно доказателства за предполагаемото неизпълнение на изискванията на Етичния кодекс.
24. Страните провеждат консултации в 15-дневен срок от уведомлението, посочено в правило 23. Те информират члена на арбитражния комитет за предполагаемото неизпълнение и могат да поискат от него да предприеме мерки за отстраняване на неизпълнението. Страните могат също така по взаимно съгласие да отстранят члена на арбитражния комитет и да изберат нов член в съответствие с член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението.
25. Ако страните не постигнат съгласие относно необходимостта от заместване на член на арбитражния комитет, различен от председателя му, всяка от страните може да поиска въпросът да бъде отнесен до председателя на арбитражния комитет, който взема окончателното решение.

Ако председателят на арбитражния комитет приеме, че съответният член на арбитражния комитет не изпълнява изискванията по Етичния кодекс за членове на арбитражния комитет и медиатори), новият член се избира в съответствие с член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението.

26. Ако страните не постигнат съгласие за необходимостта от заместване на председателя, всяка страна може да поиска въпросът да бъде отнесен до едно от останалите лица, включени в подписъка с председатели, създаден по силата на член 64 (Списък с арбитри) от Споразумението. Името на това лице се изтегля чрез жребий от съпредседателя на Комитета по СИП от страната, подала искането, или от негов представител. Решението на избраното лице относно необходимостта от заместване на председателя е окончателно.

Ако посоченото лице приеме, че председателят не изпълнява изискванията по Етичния кодекс за членове на арбитражния комитет и медиатори, новият председател се избира в съответствие с член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението.

27. Срокът за представяне на доклада или решението се удължава за времето, необходимо за назначаването на новия член на арбитражния комитет.

Й. СПИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ

28. По съвместно искане на двете страни арбитражният комитет спира работата си по всяко време за уговорен от страните срок, ненадвишаващ 12 последователни месеца. Арбитражният комитет възобновява работата си преди изтичането на срока на спиране, ако има писмено искване от двете страни за това, или след изтичане на срока на спиране, ако има писмено искване за това от една от страните. Страната, отправила искането, изпраща съответно уведомление до другата страна. Ако при изтичане на срока на спиране никоя от страните не поиска възобновяване на работата на арбитражния комитет, срокът на правомощията на арбитражния комитет изтича и процедурата по уреждане на спорове се прекратява. В случай на спиране на работата на арбитражния комитет съответните срокове по настоящия раздел се удължават със срока, за който е била спряна работата на арбитражния комитет.

К. ЗАСЕДАНИЯ

29. Въз основа на графика, определен в съответствие с правило 14, и след като се консултира със страните и с другите членове на арбитражния комитет, председателят на арбитражния комитет уведомява страните за датата, часа и мястото на заседанието. Тази информация се оповестява публично от страната, на чиято територия се провежда заседанието, освен ако заседанието е при закрити врата.
30. Освен ако страните не уговорят друго, заседанието се провежда в Брюксел, когато страната, подала искането за започване на процедура, е Гана, и в Акра, ако страната, подала искането, е Европейският съюз. Страната, срещу която е подадено искане за започване на процедура, поема разходите, произтичащи от логистичната администрация на заседанието.
31. Арбитражният комитет може да насрочи допълнителни заседания, ако страните се договорят за това.
32. Всички членове на арбитражния комитет присъстват от началото до края на заседанието.
33. Освен ако страните не уговорят друго, следните лица могат да присъстват на заседанието, независимо дали то се провежда при открити или закрити врата:
- а) представителите на страните;
 - б) съветниците;
 - в) помощниците и административният персонал;
 - г) преводачите, извършващи устен и писмен превод, и протоколите на арбитражния комитет; както и
 - д) експерти, по усмотрение на арбитражния комитет съгласно член 60 (Обща и техническа информация) от Споразумението.
34. Най-късно пет дни преди датата на заседанието всяка от страните представя на арбитражния комитет и на другата страна списък с имената на лицата, които ще пледират или представят теза от нейно име по време на заседанието, както и на другите представители и съветници, които ще присъстват на заседанието.
35. Арбитражният комитет провежда заседанието по описания по-долу начин, като осигурява на страната, подала искането за започване на процедура, и на страната, срещу която е подадено искането, еднакво процесуално време за доводи и за възражения срещу доводите:

Доводи

- а) доводи на страната, подала искането за започване на процедура;
- б) доводи на страната, срещу която е подадено искането.

Възражения срещу доводи

- а) отговор на страната, подала искането за започване на процедура;
- б) реплика на страната, срещу която е подадено искането.

36. Арбитражният комитет може да отправя въпроси към всяка от страните във всеки един момент от заседанието.
37. Арбитражният комитет осигурява изготвянето на протокол от заседанието и изпращането му на страните във възможно най-кратък срок след заседанието. Страните могат да правят коментари по протокола, а арбитражният комитет може да вземе под внимание тези коментари.
38. Всяка от страните може да представи допълнително писмено становище, касаещо всеки един от въпросите, повдигнати по време на заседанието, в срок от 10 дни след датата на заседанието.

Л. ПИСМЕНИ ВЪПРОСИ

39. Арбитражният комитет може да отправя писмено въпроси към едната или към двете страни във всеки момент от производството. Всички въпроси, отправени до една от страните, се изпращат в копие до другата страна.
40. Всяка страна предоставя на другата страна копие от своя отговор на въпросите, отправени от арбитражния комитет. Другата страна има възможност да представи писмени коментари по тези отговори в срок от пет дни след връчването на копието от тях.
41. По искане на една от страните или по собствена инициатива арбитражният комитет може да иска от страните относима информация, която той счита за необходима и подходяща. Страните отговарят бързо и изчерпателно на всяко искане за такава информация, отправено от арбитражния комитет.

М. ПОВЕРИТЕЛНОСТ

42. Всяка от страните и арбитражният комитет третира като поверителна всяка информация, предоставена на арбитражния комитет от насрещната страна и обозначена от нея като поверителна. Когато една от страните представи на арбитражния комитет писмено становище, което съдържа поверителна информация, в срок от 15 дни тя представя също така становище, което не съдържа поверителната информация и което се оповестява публично.
43. Разпоредбите на настоящия процедурен правилник не възпрепятстват страните да оповестяват публично своите собствени позиции, доколкото при позоваването на информация, предоставена от другата страна, не разкриват информация, определена от другата страна като поверителна.
44. Арбитражният комитет провежда съответните части от заседанието при закрити врата, когато становището и доводите на една от страните съдържат поверителна информация. Страните са длъжни да опазват поверителния характер на заседанията пред арбитражния комитет, когато същите се провеждат при закрити врата.

Н. КОНТАКТИ EX PARTE

45. Арбитражният комитет се въздържа от срещи или контакти с която и да било от страните в отсъствието на другата страна.
46. Никой от членовете на арбитражния комитет няма право да обсъжда какъвто и да било аспект на предмета на производството с едната или с двете страни в отсъствието на другите членове на арбитражния комитет.

О. СТАНОВИЩА AMICUS CURIAE

47. Освен ако страните не уговорят друго в срок от пет дни след датата на съставянето на арбитражния комитет, той може да приема непоискани писмени становища от физически лица от една от страните или от юридически лица, установени на територията на една от страните, които са независими от правителствата на страните, при условие че тези становища:
 - а) постъпят в арбитражния комитет в срок от 10 дни след датата на съставянето му;
 - б) са кратки и в никакъв случай по-дълги от 15 страници, включително приложенията, с двойна разредка между редовете;
 - в) са пряко свързани с въпрос от фактическо или юридическо естество, разглеждан от арбитражния комитет;
 - г) съдържат описание на лицето, което внася становището, включително гражданство на физическото лице и съответно седалище, предмет на дейност, правен статут, общи цели и източник на финансиране на юридическото лице;

- д) посочват естеството на интереса на лицето в процедурата пред арбитражния комитет; както и
- е) са изготвени на езиците, избрани от страните в съответствие с правила 54 и 55 от настоящия процедурен правилник.

- 48. Становищата се връчват на страните, за да могат те да представят своите коментари. Страните могат да представят своите коментари на арбитражния комитет в срок от 10 дни след връчването.
- 49. Арбитражният комитет изброява в своя доклад всички становища, които е получил в съответствие с правило 47. Арбитражният комитет не е длъжен да обсъди в своя доклад доводите, приведени в тези становища, но ако ги обсъди, е длъжен да вземе предвид и всички коментари, представени от страните съгласно правило 48.

П. НЕОТЛОЖНИ СЛУЧАИ

- 50. При неотложни случаи по смисъла на член 52 (Решение на арбитражния комитет), параграф 2 от Споразумението, арбитражният комитет, след като се консултира със страните, адаптира по подходящ начин сроковете, посочени в настоящия процедурен правилник, с изключение на сроковете, посочени в правило 10. Арбитражният комитет уведомява страните за тези адаптации.
- 51. Ако някоя от страните поиска това, арбитражният комитет решава в срок от 10 дни от съставянето си, дали случаят засяга неотложни въпроси.

Р. РАЗХОДИ

- 52. Всяка от страните поема разноските си, свързани с участието ѝ в арбитражната процедура.
- 53. Без да се засяга правило 30, страните си поделят съвместно и поравно разходите, произтичащи от организационни въпроси, включително възнаграждението и разходите на членовете на арбитражния комитет и техните помощници.

С. ПИСМЕН И УСТЕН ПРЕВОД

- 54. По време на консултациите по член 47 (Консултации) от Споразумението или по време на медиацията по член 48 (Медиация) от Споразумението и не по-късно от заседанието, посочено в правило 14 от настоящия процедурен правилник, страните полагат усилия да уговорят общ работен език за производството пред арбитражния комитет.
- 55. Ако страните не успеят да се споразумеят относно общ работен език, всяка страна изготвя писмените си становища на избрания от нея език. Същевременно всяка страна осигурява превод на езика, избран от другата страна, освен ако становищата са написани на някой от работните езици на СТО. Страната, срещу която е подадено искане за започване на процедура, осигурява устния превод на устните изложения към езиците, избрани от страните.
- 56. Докладите и решенията на арбитражния комитет се изготвят на езика или езиците, избран(и) от страните. Ако страните не са уговорили общ работен език, междинният и окончателният доклад на арбитражния комитет се представя на един от работните езици на СТО.
- 57. Всяка от страните може да представи коментари относно точността на писмения превод на преведен текст на всеки от документите, изготвени съгласно настоящия процедурен правилник.
- 58. Всяка страна заплаща разноските по превода на писмените си становища. Всички разходи за писмен превод на решение се поделят поравно между страните.

Т. ДРУГИ ПРОЦЕДУРИ

- 59. Сроковете, определени в настоящия процедурен правилник, се адаптират в съответствие със специалните срокове, предвидени за приемането на доклад или решение от арбитражния комитет в рамките на производството в съответствие с член 54 (Разумен срок за изпълнение), член 55 (Преразглеждане на мерките, предприети за изпълнение на решението на арбитражния комитет), член 56 (Временни мерки в случай на неизпълнение) и член 57 (Преглед на мерките за изпълнение, последвали приемането на подходящи мерки) от Споразумението.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЕТИЧЕН КОДЕКС

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1. За целите на настоящия Етичен кодекс:

- а) „административен персонал“ означава, по отношение на член на арбитражен комитет, лица, които са под ръководството и контрола на член на арбитражен комитет, с изключение на помощниците;
- б) „помощник“ означава физическо лице, което в рамките на мандата на определен член на арбитражен комитет извършва проучвания или оказва съдействие на този член на арбитражен комитет;
- в) „кандидат“ означава лице, чието име фигурира в списъка на членовете на арбитражния комитет, посочен в член 64 (Списък с арбитри) от Споразумението, и чиято кандидатура за назначаване като член на арбитражния комитет се разглежда по реда на член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението;
- г) „медиатор“ означава лице, което е избрано за медиатор в съответствие с член 48 (Медиация) от Споразумението;
- д) „член на арбитражен комитет“ или „арбитър“ означава член на арбитражния комитет.

II. РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ

2. За да бъдат гарантирани почтеността и безпристрастността в рамките на механизма за уреждане на спорове, всеки кандидат и член на арбитражен комитет е длъжен:

- а) да се запознае с настоящия Етичен кодекс;
- б) да бъде независим и безпристрастен;
- в) да не допуска пряк или косвен конфликт на интереси;
- г) да не допуска нарушения на деонтологичните норми и да не създава впечатления за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност;
- д) да съблюдава строги норми на поведение, както и
- е) да не се влияе от личен интерес, от оказван външен натиск, от съображения от политически характер, от обществени недоволства, от лоялност по отношение на една от страните или от страх от критики.

3. Членовете на арбитражния комитет нямат право пряко или косвено да поемат задължения или да приемат облаги под каквато и да било форма, които по някакъв начин биха възпрепятствали или биха създали впечатление за възпрепятстване на надлежното изпълнение на техните задължения.

4. Членовете на арбитражния комитет нямат право да използват своето положение в арбитражния комитет, за да обслужват лични или частни интереси. Членовете на арбитражния комитет се въздържат от действия, които могат да създадат впечатление, че други лица са в състояние да им окажат влияние.

5. Членовете на арбитражния комитет не позволяват поведението или преценката им да бъдат повлияни от предишни или настоящи връзки или отговорности от финансов, търговски, професионален, личен или обществен характер.

6. Членовете на арбитражния комитет се въздържат от установяването на каквито и да било връзки или от придобиването на всякакви финансови облаги, които биха могли да повлияят на тяхната безпристрастност или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност.

III. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ

7. Преди да приеме назначението си за член на арбитражния комитет съгласно член 50 (Съставяне на арбитражен комитет) от Споразумението, кандидатът, на когото е предложено да бъде назначен за член на арбитражния комитет, оповестява наличието на всякакви интереси, връзки или други обстоятелства, които биха могли да повлияят на неговата независимост или безпристрастност, или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност в производството. За тази цел кандидатът полага всички разумни усилия, за да се информира за съществуването на такива интереси, връзки и обстоятелства, включително финансови, професионални, трудови или семейни интереси.

8. Задължението за оповестяване по параграф 7 е постоянно и изисква от члена на арбитражния комитет да оповестява всички подобни интереси, връзки или обстоятелства, които могат да възникнат на един или друг етап от производството.

9. Възможно най-скоро след като кандидатът или членът на специалната група узнае обстоятелства, отнасящи се до реални или възможни нарушения на настоящия Етичен кодекс, той съобщава тези обстоятелства на Комитета по СИП с цел последващото им разглеждане от страните.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА АРБИТРАЖНИЯ КОМИТЕТ

10. След като приеме назначението си, членът на арбитражния комитет трябва да е на разположение да изпълнява задълженията си и да изпълнява тези задължения съвместно и своевременно по време на цялото производство по справедлив и прилежен начин.
11. Членът на арбитражния комитет разглежда единствено въпросите, които са повдигнати по време на производството и са необходими за вземането на решение, и не може да делегира това задължение на друго лице.
12. Членът на арбитражния комитет взема всички подходящи мерки, за да гарантира, че неговите помощници и административният му персонал познават и изпълняват задълженията, поети от членовете на арбитражния комитет по силата на части II, III, IV и VI от настоящия Етичен кодекс.

V. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА БИВШИТЕ ЧЛЕНОВЕ НА АРБИТРАЖНИЯ КОМИТЕТ

13. Всеки бивш член на арбитражния комитет се въздържа от действия, които могат да създадат впечатление за проявена пристрастност при изпълнение на задълженията му или за извлечена изгода от решението на арбитражния комитет.
14. Всеки бивш член на арбитражния комитет изпълнява задълженията, посочени в част VI от настоящия Етичен кодекс.

VI. ПОВЕРИТЕЛНОСТ

15. Членът на арбитражния комитет никога не разкрива информация за производството, която не е публична, или информация, придобита по време на производството, за което е назначен. Членът на арбитражния комитет не може при никакви обстоятелства да разкрива или използва тази информация, за да набави облага за себе си или за други лица, или за да увреди интересите на други лица.
16. Членовете на арбитражния комитет не разкриват решението на арбитражния комитет или части от него преди това решение да бъде публикувано в съответствие с глава 3 (Процедури по уреждане на спорове) от Споразумението.
17. Членовете на арбитражния комитет никога не разкриват разискванията, провеждани в арбитражния комитет, нито становищата на членовете на арбитражния комитет, и не правят изявления относно производството, за което са назначени, или относно спорните въпроси в производството.

VII. РАЗХОДИ

18. Всеки член на арбитражния комитет води документация и представя окончателен отчет за времето, отделено на производството, и за своите разходи, както и за времето и разходите на своите помощници и административен персонал.

VIII. МЕДИАТОРИ

19. Настоящият Етичен кодекс се прилага към медиаторите *mutatis mutandis*.
-

ПОПРАВКИ

Поправка на Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816

(Официален вестник на Европейския съюз L 135 от 22 май 2019 г.)

На страница 100 в член 7, параграф 3

вместо: 3. „Органите на държавите членки, посочени в параграф 1, могат да използват ЕПТ за търсене на данни за лица или документи за пътуване на лица в централната ШИС, посочена в Регламенти (ЕС) 2018/1860 и (ЕС) 2018/1861.“

да се четат: 3. „Органите на държавите членки, посочени в параграф 1, могат да използват ЕПТ за търсене на данни за лица или документи за пътуване на лица в централната ШИС, посочена в Регламент (ЕС) 2018/1862.“

Поправка на Решение (ЕС) 2022/2417 на Съвета от 26 юли 2022 година за сключване от името на Европейския съюз на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари

(Официален вестник на Европейския съюз L 318 от 12 декември 2022 г.)

1. В заглавието на страницата със съдържанието и в заглавието на стр. 1

вместо: „от 26 юли 2022 година ...“

да се чете: „от 5 декември 2022 година ...“.

2. На стр. 3 в заключителната формулировка, където са посочени мястото и датата на приемане

вместо: „Съставено в Брюксел на 26 юли 2022 година.“

да се чете: „Съставено в Брюксел на 5 декември 2022 година.“.

Поправка на Решение (ЕС) 2022/2435 на Съвета от 26 юли 2022 година за сключването от името на Европейския съюз на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за автомобилния превоз на товари

(Официален вестник на Европейския съюз L 319 от 13 декември 2022 г.)

1. В заглавието на страницата със съдържанието и в заглавието на стр. 5

вместо: „... от 26 юли 2022 година ...“

да се чете: „... от 5 декември 2022 година ...“.

2. На стр. 7 в заключителната формулировка, където са посочени мястото и датата на приемане

вместо: „Съставено в Брюксел на 26 юли 2022 година.“

да се чете: „ Съставено в Брюксел на 5 декември 2022 година.“.

ISSN 1977-0618 (електронно издание)

ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации
на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG